

Speculum sapientie Beati Cirilli epi
alias quadripartitus apologeticus vo
catus. In cuius quidē prouerbis om
nis ⁊ totius sapientie speculum claret.

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

CRÉDITOS USAL ES

Prologus:

E Speculū sapiētie beati Cirilli episcopi alias
 quadripartitus apologeticus vocatus. In cu-
 ius quidē prouerbijis omnis et totius sapientie
 speculum claret feliciter incipit.

Prologus.

Secundū aristotelis sententiā in p-
 bleumatib⁹ suis quāq; in exēplis
 in ascēdendo gaudeāt oēs in disci-
 plinis moralib⁹. Hoc tñ amplius
 placet. qm̄ structura morū ymagi-
 ne picta rez similitudinib⁹ palaciū virtutis ostēdit
 eo qd ex naturalib⁹ aialibus: morib⁹ ⁊ ppetati-
 bus rez q̄si de viuīs ymaginib⁹ humane vite q̄-
 litas exēplaf. Totus eteniz mūdus visibilis est
 scola: ⁊ rōnibus sapiētie plena sunt oia. Prop̄t
 hoc fili carissime informatiua iuuetutis tue do-
 cumēta moralia nō de nra paupertate stillātia: s;
 de vena magistroꝝ tibi nūc scribere cupiētes cū
 adiutorio grē dei ea tradem⁹ vt itelligas clari⁹
 addiscas facili⁹: gustes suauit⁹: reminiscaris te-
 naci⁹ p fabulas figuraz. Sed qm̄ pncipalib⁹
 q̄tuor virtutib⁹ .s. prudētia: magnanimitate: iu-
 sticia ⁊ modestia: edificii recte vite pcludit ⁊ fū-
 dat. Hec enī sunt quadratura tabernaculi dñi ⁊
 q̄tuor: bona iob. Ac illa q̄ nabuzardā destruxit
 in subuersione hierusalē. Templū sapiētie: mur-
 vrbis virtualis potētie palaciū regine iusticie.

ac domos iherusalem pacē modestie. Et quib⁹ prudētia vir ordinat in deū. magnanimitate nō in se ipsum in aduersis ne decidat: et moderamine in prosperis ne moleseat. Sed quēadmodū iusticia rectificat in primū: sic prudētia noscit bonū eligendū: malūq; euitandū. Et sicut iusticia facit bonū: ita modestia vitat malū. Magnanimitate nō iteri⁹ ordo stabilit⁹ et tutū: sequēs est vt q̄ tuoz magnoz siquidē vicioz tot⁹ ipetus subuertat. Hec q̄dē vicia q̄tuoz demētia et supbia: q̄ magnanimitati et hūilitati p̄traria sūt. Ubi enī nō ē hūilitas magnitudo animi vecors audacia ē. Sicut autē auaricia et intēperātia. Hec nāq; illa q̄ tuoz sūt q̄ iob bona diripiūt. q̄ppe sabei stulticie vastates boues prudētie. Caldei supbie: comes los magnanimitatis tollētes. Ignis luxurie: oues mūdicie cōburēs: ac vētus ipetuose ac vicioletis auaricie irruēs domū vbi quiuātes sūt decem p̄cepta iusticie fūdīt⁹ subuertens. Hec quidē q̄tuoz illa dira cornua sūt q̄ vētilauerūt iuxta vaticiniū zacharie iudee et isrl. Bona illa q̄tuoz q̄ p̄m iohelē insatiabilē vorauerūt. s. eruca verecūdie: locusta volātis supbie: bruc⁹ tot⁹ vētus insaciabil⁹ auaricie: et rubigo ardētis luxurie. Quadripartito igit̄ ope p̄cedem⁹. P̄mo agētes cōtra imprudentiā. Sc̄do aduersus supbiā. Deīde p̄tra auariciā. Finalit̄ p̄tra intēperantiā. vt sic petra

domini nostri iesu christi vicioz regnū q̄druplex in eadez statua nabuchodonosior visa p̄ somnia feriam⁹.

¶ Sēp discere et in extremis horis septē sēp stude
De vulpe et coruo. Capi. i.

Ulpes decrepita ardēs cupiditate pl⁹ sciēti querēdo magistrū mēbris quiorib⁹ sui corporis itineris addidit graue pōdus. Mox q̄ tendētī senectutis infirmitate q̄dez graui: s; auditate sciēdi pagili. cū coru⁹ astutior occurrisset pacto mutue salutatiōis officio: satis leta subiūxit. Vere volūtas dei erat: vt cito mihi occurreret quē volebā. Tenāq; q̄ celi p̄ cardines ambulās et multa p̄sideras vt me discipule sitibundaz instrueres pquirebā. Cui ille r̄ndit. Tāte calliditatis ātiquata magrā q̄d āplius q̄ris scire: hoc certe tū tibi restat pctm̄ finē h̄re. Ad hec discipula facta doctrix ita d̄ r̄ndisse. Nunquid frat̄ mi scriptū est a salomone: Audiēs sapiēs sapientiā sapiētior erit. nisi q̄ sapiētie nō est numer⁹. Cū sēp oportet addiscere: et i extremis horis fundū sapie desiderabilē idagare. Finis ei prudētie sapientiā ē. Et ob hoc q̄sto h̄moi viciniores sum⁹ tāto maiori ipetu ad āplectēdū eā auidiōres cū nata curram⁹. Virtutis ei mot⁹ q̄si natural⁹ fortior ē. S; cū visus senio igrossat: aspect⁹ ex p̄te rōis acuit. dignū q̄ppe ē vt q̄n pl⁹ viget mēt̄ in dicitū: discipline pl⁹ operā ipendam⁹. Hāq; dū

hic vltim^o: nūq̄ in eodē statu manem^o. Quare si nō p̄ficim^o mox deficiam^o. Sic eī esse p̄spici-
mus in mutabilib^o reb^o. qm̄ sol cū vltra nō p̄ce-
dit reuertit̄ z statim dies diminiuit̄ cū nō crescit.
Sic cū nō in magis p̄tendit̄ mox inclināt in se-
niū cursus etatis. Igī donec ī semita fueris sēp
disce. nec vnq̄ putaueris satis esse. qz si steteris
retrocedis. Nihil nimir̄ organoz n̄roz retroz
sū natura: s; āte tm̄ cōposuit: vt in virtutis acti-
bus nō retrocedentes: imo semper procedentes
crescam^o. Plures enī sensuū ante situati sunt: z
ibidē sunt manus z pedes. Quo dicto discessit.

¶ Nihil sibi hō est sine sapientia.

¶ De aquila et sole.

Capit. ij.

Illa lucidioris aeris sublimitate aq̄la conscē-
dēs mira solis fixo cōtuitu venustate inspe-
cta mox eū tali q̄stione pulsauit. dixitq̄. Tu qd
es vas admirabile tā dedecoz. At ille respōdit
Nescio. Tūc illa magis mirata: nimir̄: q̄ in lu-
cis fonte hui^o ignorātie tenebras iuenisset adiū-
xit. Et q̄modo cū in splēdorib^o tuis cetera vide-
ant̄. tui tu nescius te nō vides. Qui dixit. Quip-
pe sapientie sū nō expers. Sola eminentia sui gau-
dent noticia: q̄ sunt in seipsa p̄ sapientia cōuersi-
ua. Ad hec aq̄la sic arguens dixit. Quomō igī
p̄dita est tibi tāte luciditatis gloriofitas: tante
p̄ciositatis dignitas: tāte virtualitatis causalit̄

tas: ac tāte soliditatis p̄petuositas. Ex q̄ nāq̄
te ignoras. tu tibi nihil es. Nil quidē prudentia
fatio: rutilās ceco: eloquētia surdo. Tūc tyran-
respōdit. z si mihi nihil sum: tū ei cuius iunt oīa
quoddā maximū sapiētī. ipse enī sapiēs cū sol^o
se cognoscēdo sit suus: cūctoz q̄ sibi nō sunt in-
tellectū carentiū sapiētia cōstitutus est dñs. Hō
nāq̄ participio sapiētie ex diuina imagine deco-
ratus. ab ipso q̄dem p̄mordio vniuersis rebus
mūdi visibilib^o est p̄fectus. Nimir̄ sapiētis sūt
oīa cui tātū valet metalloz gēmarūq̄ validitas
et subsidiaria medicinaz seruit potestas. Quā-
obrē p̄ciosior est sapiētia cūctis opibus. z oīa q̄
desiderant̄ huic nō valēt opari. Quib^o auditis
mox illa dilectiōe sapiētie inflāmata petiuit a so-
le. vt qd sapiētia esset luce diffinitōis ostēderet.
Cui libēter annuēs inq̄t. Sapiētia quidē ē illa
mētis v̄itas: qua summū bonū qd ē de^o recta fī-
de p̄cipit̄ z casta dilectiōe tenet. Hac enī qui do-
tatus est iā mūdi dñs ac possessor est suus. Qui
b^o diligētē notatis in p̄pa gaudēs reueriā est.
¶ Prudentia vera est que simplicitatis innocē-
tia decoratur.

¶ De coruo vulpe z symia. Capitulu. iij.

Aimaliuz oim simul collecto cōsilio cum
de plurib^o q̄rerēt nō īmerito placuit hoc
illis de rōne prudētie ob viuendi regulā inuestis

a iij

gare p̄cipuū q̄ eoz astuti⁹ famaret. Sed qm̄ su-
mit incertū vulg⁹ studia cōtraria. ⁊ p̄uat⁹ amor
rectū v̄tit iudiciū in obliquū. Hic volatilia cor-
uū: hic vulpē terrestria singla queq; suū pruden-
tia mox titubare ceperūt. S; qz violēt⁹ ⁊ inglori-
rius act⁹ est laudatiōis conat⁹. Hic quidē cor-
ui multiformis dolositatis ⁊ v̄sutie ostēsis astu-
tiji. Hic vulpis deceptiue artis īgenijs v̄tilitas
q̄si viris dignitate singloz facioza p̄tulerūt.
Talib⁹ q̄ p̄tialitatis amore sine rōnis sententia
hicinde iactatis p̄ v̄tate. stans symea hoc ī cōi-
voce correctiua diffudit dixitq;. Hō miroz nimi-
rū si bestias cū ⁊ ipos hoies mētis splēdoribus
tm̄ vigētes vicialis vmbra mentiēdo v̄tutē alis
quotiēs in iudicijs fallat. Hā pdigalitas ama-
torib⁹ suis fallacē speciē liberalitatis depingit.
Magnanimitatis vigorē audacia: ⁊ ianis glia
magnificētie grāditatē. Vari qdē mō suborna-
ta calliditas egris mētib⁹ oclis mētī claritatē
prudētie. S; ipsa q̄ppe dolosa astucia nocēdi ē
cū ignorātia v̄tuose agēdi. Prudētia v̄o ē ars
p̄clarissima recte viuēdi cū simplicitate q̄ est ne-
scia queq; ledēdi. Hōne de⁹ eterna prudētia sini-
stris petiuit ab āgelis doli nocēdi nesci⁹ in quo
deciperēt. Dignū q̄ppe deceptōe impiū achab.
Et p̄p̄t hoc ea q̄ nimis p̄uide nūc famatis: no-
cēt⁹ caliditatē arte armata: maliciosiora fore dis-

ca. nec vnq; p̄uidētia. Hāq; is tm̄ prudēs est q̄
rōne recta in oibus gubernat. Clertū recta ratio
est rōnalis nature suū finē tantū intēdere. oē qd̄
īpedit ad hūc p̄sequendū effugere cunctū qd̄ ex-
pedit agere. ⁊ in his oibus quousq; ad illū p̄se-
nīat firma cōstantia p̄manere. Finis autē nature
rōnalis est sine oī malo gaudere. oī vero bono
cū p̄petuitate securitatis ⁊ securitate v̄tatis les-
tari. Ad hūc capescendū cūcta impeditiua iunt
vicia. ⁊ oēs oportune virtutes iuuat. Quo diffi-
nito vnusquisq; socioz secessit in sua.
De meliorib⁹ rebus est vti p̄uidētia q̄ suo lo-
co ⁊ tēpore cuncta queras ⁊ facias.

De cicada ⁊ formica. Capi. iij.

In feruore messis cātans ⁊ dēscens cicada
cū vidisset formiculā multo labore granum
suis organulis atrahentē: p̄patēs ei dixit. Ut
qd̄ in tāto caumate cū nāra refrigeratiuā quietē
⁊ humectiuā vmbra req̄rat. tu nō solū nuda cir-
cuis sustinēs tēpestatē: sed qd̄ pei⁹ est graui one-
re te occidis. Hōne vides q̄ ego ī vmbra viridi
cū iubilo redescēs ī suffocatiuo vix estu refrige-
ratiuū cordis āhelitū rape possū. Quiesce rogo
dōec messis trāseat itensiuū. Qui mox iprouide
p̄uida formica p̄uide r̄ndit. Dia t̄ps h̄nt: eius
spacijs trāscunt vniuersa sub celo. quāobrē sicut
queq; suo loco ⁊ tpe agēda sunt: ita ⁊ inq̄renda.

Nam si rei oportunū tēpus negligēter trāsierit cū q̄s idiguerit postea minime repit. eo q̄ hora debita sibi necessariū nō q̄siuit. Sic ergo carissimi mi vti puidētia sūme op^o est nobis q̄ vite q̄des alimēta accomoda. illo tēpe vigiles colligamus q̄n nature bñficentia dū hec querim^o iuenim^o. Lps aut colligēdi victū est messis. Cū nunc p uide laborib^o colligo. q̄ nimix in arida hyeme opulēta rede viuo. Tu vō iprouida futuz tēpus negligēs instabili pūcto q̄etis nunc existis. imo nūc magis abuteris cātulenif. Cū foliū quo nūc delectaris q̄si vmbra trāsierit. z grauis ardoz famis sil cū egestate successerit: nihil pgregato in messe. Mōne improuidētie diro gladio vitā tibi quēadmodū diligis peremisti. Sed attēde q̄io q̄stuz in suis reb^o reglaritate mirabili prudētie natura ducat. Hāq̄ venaz fōtes plenos i pascuis aialiū semp hz. vt cū necesse fuerit mēbris debitu pparatū puida distribuat alimētū. Annali quidē cicuitu sub zodico sol puido ductore pdu citur. vt sic p uideat mutatis tēporib^o in futuz. Hā z fra in hyeme cōcipit q̄ digesta estatis incēdio futuri tēpis puidētia gignit. Similr aut pro sequēti āno semel suauiores palma dactilos generat. et vitis liquorē dulcissimū pari ordine sic distillat. Sic nimix fōtes q̄ nō semp scaturiunt v̄tute stellaz semel fra ibuta hūiditate diutina

pfusi cernitur. Cū tor^o nature ordo puidētia gubernat. Quid igit ea spreta q̄ est vite tā cōmoda. futuroq̄ neglecto de presentib^o tm̄ gaudes. Ego certe (ni falloz) de futuris pl^o curo. nā pteritū pdidi: instās celi cursu rapidissimo iā trās siui: z tm̄ qd̄ supest futuz possedi. His auditis mota cicada rogauit formicā vt qd̄ esset diffinitōe mōstraret. At illa libēter pces admittēs inq̄t. Prouidētia quidē est si v̄buz dignū habes. hoc arte vigilis rōnis i hac vita trāsitoria talia cōgregare: z cōgregata iuiolabilif cōseruare: e q̄bus semp viuas i eterna z gloriosa q̄ete. Quo dicto onerata pcessit ad nidulū suū.

CDonec mortalis es time vbiq̄ z semp. zc.

CDe coruo z vulpe. Capitulū. v.

Volitātē coruū famelicū circūcirca vulpes ualitatē nec min^o ardēs latibuli sui de valua cōspexit. Ac cōperto subtilif famis rabie circūdatū. mox latēter egressa est ac simulata morte versis quidē oculis. inā dibula lapsa. collo flūido. anhelitu furtim tracto. pede tēso. cauda spsa z calliditate tāta toti^o corporis societate diffusa. vt dissolutionē regitiue virtutis mētiret liuidā fraus viuētis. Hec. nimix. querēte cibū carnis tā auide arte picta z vulpina fraude coram subdola se ingessit. Cūq̄ simulatū cadauer tacētis mox nota vigili famis oculis asperisset ar

mis fallacie nō min⁹ minime doct⁹ statim pax
pcul supra deicēdit. vt sic prius si dolosus esset
addisceret. quā ex iprouiso callidior rostro sitis
būdo feriret. Ulex qz vita min⁹ occultat i pecto
re vbi flabellū iecorē p̄cordialē rogū euētare nō
cessat. satis in matomicis erudit⁹. p̄mum effusi
tiua corporis vitalia diligēter aspexit. ac sic p̄ce
pta rima necessarij mot⁹ fraude: ore sūpto lapil
lo sup aurē iacentis pijciens dixit. Scito nō mi
nus vidisse coruinū oculū q̄ vulpinū. Mā si tu⁹
subtiliter cōperit famē meā: z me⁹ oculus rima
tus est fraudē tuā. S; vt amplius dicā pluries
fodit oculū sic iacētis. Ad hec raptim collecta
rūdit. Egoq; sepius leta collū tenui descendē
tis. Tūc corū⁹ adiūxit. Ut qd hoc facere volui
sti: An forte putabas min⁹ me sentire esuriem.
Lū z magis. Mā crapula grauat: sobrietas ele
uat: ebrietas tollit mētē. magisq; vt arguā ni
mis obfuscat prudentiā fraus furibūda. At illa
querulo dixit. Dudū hec didici. s; plus noui q̄
quq; dormitat bon⁹ homerus. id est phs. Māz
nō semp ingeniū rutilat. nec pari modo mētis ē
validitas semp apta. Min⁹ quidē curātes sciē
tia p̄diti perierūt plures. z pax gnaris sepe dil
gentia salus fuit. Sic serpēs callidus negligē
tia perijt: z mus vigilātia vngulā murilegl astu
tioris effugit. An frustra iacif rethe āte oculos

pēnatorz. S; si volueris me tibi fraudis laq̄os
tetēdisse. Disce in hoc: qm̄ inter fures cū possibi
litas aderit nō est fides. Uade igif z donec mor
talis es semper time. z vbiq; timēs circūspect⁹
attendas. quo dicto diuisi sunt.

¶ Uide pedē cui tribuas z i securiorib⁹ dubita

¶ De aranea z musca. Cap. vi.

Frenti aranea retiaculū artis sue musca
volitās corā posita dixit. Ut qd conclu
dis fallaci rethe semitas liberioris nature. quo
quidē iure vsurpas tā publicū. z tensis rethiacu
lis modū claudis aptissimū gradiendi. At illa
respondit. Mimiz nature auctoritate hoc facio
qui doctrix effecta scolas meas in plus semitis
aptis extendo. Tūc musca subiūxit. Si ita est
tūc discipline tue regulas p̄ade. Cui illa (libēter
annuēs) inquit. Scito q̄ mortaliū vita non mi
nus p̄det ab oculoꝝ rectitudine q̄ a corde. qd
quidē vt p̄aderet sapiētia repleta natura multū
sibi inuicē cor z oculū cōfirmavit. videlicet in a
gilitate mot⁹. i copiositate spūs. z in vnitāte cō
ductus. Propter hoc maxima diligētia guber
nādis adhibēda est oculis: ne si erraueris vitas
p̄das nunq; pariter ābos claudes: sed q̄escente
vno vigilās alius te gubernet. Lucerna em̄ cor
poris tui est ocul⁹ tu⁹. z idcirco vnū si claueris
statim offendiculis duct⁹ in tenebris p̄sūderis.

Omnis igitur custodia sua cor tuum: et diligentia vigili oculum tuum. Hec est prima regula mea. Secunda vero est ut non sis auara de pedibus tuis: nunquam des alicui simul duos, ne forte porrectis in malum in perditione persequens sis eorum. Pes enim sapientis est iustus, et suorum pedum est stolidus. Palpebre igitur tue praecedant gressus tuos. Nec pes unquam ducere oculum antecedit. At vero finalis regula est, ut ibi semper plus timeas: ubi tibi plus arridet securitas. At ibi minus speres: ubi spes in rei spem plus apparet, quod enim queres in certo: hoc reperies in incerto, et quia dubitabas in solidis hic (nimis) in dubiis tuta eris. Sapienter enim timet et declinat: sed stultus transiit et confidit. Doceo igitur te desistere, moneo te cautela procedere: et pedem ad premium tantum extendere. Tendo igitur laqueos inquitis, pono retia culum fatuis, ac tormentum paro molestis. His quod cum admiratione audit, musca sic inquit. Certe valde sunt magna quae instruis. Mox illa respondit. Clerum est si hec facis, nam intellectus bonorum omnibus faciendis eum. Deinde regulam et monitionis oblita musca: quodetis impatienter et incauta cum in aranee laqueum incidisset, ita cepit lamentari de iudice quod captam violentia deceperat. Cui illa respondit. Arte capere pestilentem non puto esse dolum fraudis: sed diligentia equitatis. Olim dixi tibi desiste: aut certe proge et non audisti, discant ergo alij in malo tuo: quod neglexisti

no

incauta bonum tuum. Et hoc dicto dannaui eam.

Semper cum tuto onere et iuani protectionis iugo possibilis perge.

De mure et testudine. Cap. vii.

Mus per cellarium ingruente gressu discurrens graui passu pergenti testudini obuiauit. Cuius quidem congrua grauitate mox stultus derisus ironice delusorie sic dixit, quod fortior tamen rapida velocitate incedis, cui illa moto capite illud forte deludens ad veritatem respondit. Ego sic progo: quam onerata sum armis meis. Tunc ille. Stultus est tantum onus ubique portare. Et illa, imo stultum est quod iudicas non sentire, ac stolidum magis non dum securum ab hostibus inermem saltando discurrere. Nimirum ex nature prudentia tuti corticis potere circumquaque vallata domum murum et clipeum cum incubit necessitas mihi metipsa reperio et medicatio suffragia non discuro. Tu vero leuis (quia inermis es) cum hostis tibi ungula furibunda occurrerit hincinde querendo suffragia stupidus curris: ac subito peruentus ab hostili milite peris si non inuenieris ubi quoties abicodaris. Quid ergo de leti fera leuitate letaris? Attende quod veterum leuitas et in profundum sepe nauam submergit. Et belliger equus non nisi potere sit aggrauatus, securus in hostium cuneis se imittit. Maris unda fluctuosa leuitate semper circumfluit, et tellus sua poterositate

quiescit. Leuis stipula pēna. vētoꝝ inquieta reuoluitur. ⁊ lapillus in humida grauitate firmat. Igit̃ tui frater tibi tue sit leuitatis tēpestas. Mihi mee ponderositatis cara tranq̃llitas. placet certe vbiq; portare suaue iugū protectionis: ac semp habere mecū onus leue salutis. q̃bus dictis recedēs: derisoris sui r̃isum cōuertit ī luctū.

Tue spei anchorā in bonis p̃petuis tm̃ fige.

De ceto ⁊ nauta piscatore. **Ca. viij.**

Super maris vndā cetus grādissimus in insulam eleuatus. cū aride specie mētiret. piscator raticula fluctuās terre cupidus in portū sophisticū hunc puenit. moxq; letus ibi descendens: pax leuata pupicula manu petra ferro genito rogo sibi pi⁹ cepit fouere corpusculū algore rigidū. labore fessū: ⁊ esurie desiccātū. Clerus cū ignis acuta caliditas: insensibilis piscis trāsacta pinguedine: tandē in carnē sensibilē descendisset: ardoris sensu statim pisce cōmoto: terremotū estimās nauta: stupidus relictis oib⁹ currit ad lignū. Sic inde veritate cōperta tutus de parcula lamētabiliter ceto dixit. Ut qd ostēsa ingenti mole stabilitate letaliter silerata: ⁊ cute picta mētiebaris te portuz. Mi certe natabile lignū statim pfugo subuenisset. in te confidentē raptū subito nō minus q̃ naufragiū submersissetes. Qui piscis r̃ndit. Tu aut̃ quare ad descendū

sup rem mutabilē descendisti. Et ille. Certe qd tellus esse ⁊ nō aliud videbaris. Tunc alter ait. Nūquid om̃e qd videtur existit? An ignoras qd plura in sola sui apparentia nō in ṽitate fraudantur. Nam sophista videt phus: ⁊ ypocrita sanctus. Propter hoc carissime: tu qd maris incōla periculosus versaris in fluctibus: ⁊ p̃niciei castris vndiq; obsessus in ligno p̃fragili circundaris. quo nimiz in necessitate cōfugias: cui te credas. ac vbi stabilitus cōfidas prius raminante diligētia videas. et clara prudentie circumspectione attendas. Nam si ex toto semel erraueris p̃uentus morte correctiōis tibi postmodū nullatenus locus erit. Sic ergo tutū stabilitate p̃petua querens portum: hunc meliorē in bonis ⁊ melioribus optimū prudenter eligas. vbi confidentia secunda quiescas. Nonne sapiens architectus in terra stabili fodiendo querit fundamentum stabilius. ⁊ nauis peruigil gubernator ante q̃ sua accomodet anchora scrutator abyssi: plūbata cordula q̃rit tutissimū fundamentū. Stultus enim est qd sup rem instabilem fabricat: et amens ex toto qui rebus mobilibus se ab eis deestabiliendum cōmendat. Uade igitur et disce hinc nequaq; in perituris confidere. sed in terris de cetero tue spei anchoram tm̃ fige. Quib⁹ edoctus nauta cōsolatus discessit.

Tantū eternū dilige ⁊ nunq̄m dolebis.

De vulpe ⁊ symea. Cap. ix.

In plenilunij symee cordis leticia exultan-
ti vulpes mox astitit ⁊ hec dixit. Indica mi-
hi soror vt tecū gaudeā hui⁹ iocūditatis q̄ sit ra-
tio. ⁊ exultatiōs q̄ causa. At illa leta letāter vt se-
cuz letaretur r̄ndit. Nimirū lunari quā amo ple-
na luce nunc fruor. Qm̄ hanc diligo qua cetera
pfruunt hac letor. Ad hec vulpes adiūxit. **P**u-
tabā certe carissima ne turberis manu: naso: vi-
cinoq; oculo estimatiua preclara ad ratiōis na-
turā plus te cūctis aiantibus accessisse. Sed vt
ex vana gratulatiōe cognitio adhuc permanes
de lōginquo. Quo enī magis a rōne seiūgimur:
tāto quidē ab hoīe plus distamus. **P**uto nāq;
(ni fallo) q̄ amare lucēverā sit bonū si tamē ei⁹
sit stabile fundamētū. Sed amare pdibile nihil
finaliter est q̄ dolere. Quantū enim id qd diligi-
mus gaudem⁹ habitū: tātū etiā mox dolem⁹ a-
missum. Unde fit q̄ dilecta re perdita statī mox
in dolorē vertit amor: ⁊ iocūditas in merorem.
Sic (⁊ nimirū) quāta fuit cōcupiscētia in amādo
tāta fit dolorositas postmodū in pdendo. Et q̄
ta fuit iocūditas in fruēdo: tāta est mesticia i ca-
rendo. S; qm̄ meli⁹ est nō diligere q̄ dolere. eli-
gibilius nō īmerito exīssimo trāsitoria spernere
q̄ amare. **H**ec nāq; si nō amamus i; spernim⁹:

cū trāsierit nō dolem⁹. **I**git q̄ lumē diligis laus
do te: sed q̄ lunari lumie mutabili frueris te nō
laudo. **H**oc enī sero luna plena letaris: ac sequē-
ti vespere tristaberis. **I**mpossibile nāq; est ama-
to pdito nō dolere. Et sic qd tibi residuū erit de
preterito gaudio nisi p̄sens dolor. Amatū siquis
dem rapit secū vbiq; gaudiū. ⁊ idē cū trāsierit
mox fines ei⁹ occupabit luct⁹. **A**tramen nō est
sapiētis gaudere vt doleat: sed ad tēpus lugere
vt sempiternaliter gaudeat. **I**nfelix q̄ppe cōmu-
tatio de iocūditate in luctū: de gemitu hō p̄mu-
tatio btā in gaudiū. **P**ropt̄ qd carissima vt tua
sit gaudiosa dilectio ⁊ fruitio p̄māsiua illā dūta
pat lucē diligas ac ea fruaris q̄ durabilis inuas-
riabilis atq; sūma. **M**ā cuius rei fixū est bonuz:
ei⁹ sempiternū est gaudiū. **E**t cui⁹ fruibilis na-
tura est ⁊ fruitiōis bonitas sūma: ⁊ illius secura
est leticia atq; plena. **p**pt̄ hoc aut̄ sicut amam⁹
⁊ sumus. **H**abet enī amor cameliōtis contuitū
vnde trāsīmus cū amatis aut sistim⁹. ⁊ cum eis
dem vilescimus aut cari sumus. Sed qd lugēti
camelionte de colore aureo mutato in luteū sas-
gar coruus respōderit nō audisti. claudē auruz
pone desuper lutū ⁊ de cetero tepescit aurū. quis
bus dictis vale superaddens recessit.

Ubi multa cōsilia ibi sunt multa salus.

De formica ⁊ vulpe. Cap. x.

b ij

Qongregati materiā vt domū sibi cōstrueret iup terrā. vulpccule formica obuiauit. qd̄ esset qd̄ ageret: aue prius dicto quesuit. At illa respōdit. In obscuris quidē terre latibulis vt ⁊ tu tanto tpe habitauī. modo fert animus in luce tam cūctis gratissima cōstruere mibi nidū. Cui formica mox dixit. Fuit tibi forte vnq̄ molestum habitaculū primū. Que ait. Nunq̄ certe sed tutissimū ⁊ quietū. Attamē ad nouitatē hāc dulcedine lucis inclinor. Cui formica subiūxit. Miniz dulce est lumē ⁊ delectabile oculis videre solē. At longe magis sapidior vita est. ⁊ delectabilior segura quies. Quāobrez soror. licet nō sim tanta vt sim cōsiliaria tue prudentie: hoc tñ qd̄ tibi memoror in hac nouitate vnū est. q̄ presbiteris ⁊ pelliparijs nō es modicū odiosa. illis quidē ppter zelū gallinaz suaz. istis vero pelium cupiditate tuaz. Sed aliud est vt in nouo negocio psiliū antiq̄z req̄ras. Itaq̄ psiliū custodiet te: ⁊ prudentia te seruabit. Statim vulpes in cōsulte respōdit. Minime quidē hoc soror attēdo. Neq̄ egere cōsilio minime puto. Et formica prudenter respōdit. Principia quidē rerum mole minima: virtute sunt maxima. Itaz ex paruo semine palma gignitur ingens. vnde in minimis exordijs maxima sunt cōsilia agenda. qm̄ paruus error in principio maximus est in fine.

Modicū enim corruptele radicis in totū arboris corpus diffundit. eo q̄ in suo principio quodam modo totius realitas cōtinetur. Qm̄ et si minima negligis: defluens in maiora paulatim. Propt̄ hoc salomon in prouerbio dixit. Audi cōsiliū ⁊ suscipe doctrinā. vt sis sapiēs in nouis simis tuis. Nam ⁊ cogitatiōes cōsilijs roborantur. Ad hec vulpes victa rōne rñdit. Et si i hoc ipso vti cōsilio opus est satis gr̄a nature est meuz. Statimq̄ altera dixit. Scriptū est. Nō sis sapiens apud temetipm̄. ⁊ ne imitaris prudentie tue. qz dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. Rōne plura quatuor oculi vident q̄ duo: multiplicati radij plus illustrant. Maior certe valitudo est pluriū. ⁊ ratis securus plurib⁹ nautis gubernatur. Sed ⁊ cuius est consiliū: nōne sapientie? Miniz hec que abicōdit vni reuelat alteri. ⁊ humilitatis amatrix vt plurimū rectū p̄ alienuz docet consiliū de agendis. Clez si bene vidisti: teste cōsiliario addito certior eris. Si non recte statim in melius dirigeris. Quāto igit̄ consiliuz ex pluribus est: tanto salubrius est. qm̄ vbi multa cōsilia ibi salus. Sic audiēs sapientiā sapientior erit. et intelligens gubernacula possidebit. Ad hec vulpecula dixit. Scio q̄ puida es. doce queis cuius sit consiliū audiendū. Tunc illa. Quippe sapientis. prudentis. scientis. experti.

amici fidelis: magnanimi. deumque timētis. quibus dictis et digestis prouida callidam eruditam vale dicto dimisit.

Diligētiori ruminatiōe oīa digerās priusq̄ agas. **D**e boue et porco. **Ca. xj.**

Post aliquantulā sumpti digestionez edulij ipm bos retribuēs faucib⁹ cū recubās ruminaret. Porcus hoc aspiciēs ad eū venit et dixit. Quid est hoc qđ agis cornute? Cui ille. ruminō. Tūc porcus. Parū ante tam onerosum iugū deposuisti. vt qđ modo nō quiescis? Ille sātis est masticasse. Ad hec bos ita fert dixisse. Namiz frater si ruminares nullatenus ita sentires vbi queso situs est alimenti sensus: nonne in faucibus? Et ppter hoc q̄sto diligētī⁹ edulium masticamus. tāto ampli⁹ totius rei saporem percipimus: et iudicialem gustuz vehementis delectam⁹. Reuera molares dētes in duplo prouida ob h⁹ natura cōposuit vt masticatio maior assit et gustatiuus sensus prouidenter locatus est i ore. vt delectatiōe cibum diutius teneamus sub fauce. quia et ruminans melius digero. et alimentū in fine pamplius deputatū assumo. Tūc porc⁹ his auditis adiunxit. Quis ruminare te docuit? Et ille. Namiz. ars illa me hoc agere erudiuit in corpore: que sapientē docuit ruminare in mē

te. Cūcta nāq̄ subtili medicamine ruminat prudens que aut dicit: aut facit. Propterea quidez digesta loquitur. et purgata similiter operatur. ad quid enim cōmunicatum est homini clarum rationis consiliū. et tam carissimū concessum est illi meditationis bonū. nōne vt his salubriter in agendis vtatur. vñ premeditationis masticatio semp preponēda est in cūctis humanis actib⁹: si sapientia gubernatur vt vniuersa digestiora et puriora studia cōsequantur. Nec semel satis est rem agendā videre: sed necesse est eam subtiliter pluries ruminare. Sicut quatuor digestionib⁹ cibis precoquitur: vt deinde mēbris purior atq̄ veracior tribuat. Dis cibis anteq̄ aie vniat quatuor purgat digestionib⁹. Primo vadit ad stomachū et ibi digeritur: et sequestrat purum ab impuro. et qđ impurum est emittit p secessū. Deinde purum derelictum ad epar mittitur: et ibi digeritur et fit sāguis et sequestratur purū ab impuro. et impurum emittitur per urinam. deinde derelictū purū a venis attrahitur. et ibi tertio digeritur et sequestratur purum ab impuro. et impurum emittitur per sudorem et sputum. Deinde purū derelictuz p mēbra spargit et in mēbris q̄rto digerit et sequestrat purū ab impuro et illud impurū qđ quasi purū est ieruatur in vasis spermaticis et in gratione emittit. Purissimū autē

derelictū conuersum in mēbroꝝ substantiā fina
liter aie copulat factū viuū ⁊ substantia vite. vñ
nulla cibalis ipuritas accedit ad aiaz: nisi cū
quat mūdificat⁹ sit oīs cib⁹. Tu quidē ḡ ca
rissime qz nō ruminas ipurius suscipis alimē
tum. ⁊ ob hoc diuina lege aial iudicaris imun
duz. Quib⁹ auditis erubescēs porc⁹ recessit.

¶ In oibus ordinata grauitate pcede.

¶ De equo ⁊ boue. Capitulu. xij.

Quam agiliter equus hincinde discurreret
onustum bouē obuiā habuit grauitē in
cedentē. Cui dixit. Quid tibi diuisa est vngu
la: cū sub tanto pōdere eius tibi nūc esset solis
ditas oportuna. At ille rīdit. Nam qz me cō
didit hoc pꝛeuidit vt semp ita pcedā quo sub
onere magis accōmoda cernoz ordiata graui
tate. An ignoras qz pꝛeditio deriuetur a pede ci
to. Nam mortalia siquidē plena sūt cūctis pe
riculis. Vñ oportet cū grauitate incedere: vt
possis dato pede vno vbi porrigēdus sit ali⁹
salubriter puidere. Similit̄ aut̄ tarda sapien
tia est terrenis. Implicati nāqz sensibus mem
brisqz mortalibus aggrauati: sapientie lumen
absconditū in altissimis sitū antiquatis tꝛi
bus vix attingunt. Et ob hoc q̄to tardiores
tāto pꝛpiciatōres inueniūtur. At vero si graui
tate tarda incedimus moderati⁹ laboramus.

⁊ ob hoc qd̄ agimus lucidius intuemur. ⁊ des
scende quidē aia cuncta melius iudicam⁹. Qm̄
⁊ sapientia attingit a fine vsqz ad finem fortiter
⁊ disponit oia suauiter. Qua pp̄ si cum tardita
te pcedimus velocius id qd̄ intēdimus expedi
mus. qz sicut lucerna prudentie ducimur. quo p
directū iter veritatis āmotis deuijs velocius sū
mopere presentamur. Hōne imitari celestis faci
es nō videtur. ⁊ rapidissima regularitate differē
repentinū sagax natura nō patitur. ⁊ que subito
ingruunt plus cōfusa mēte subuertūt. Immode
rato cursu nisi grauitate pꝛpediatur nauis dissol
uitur: ⁊ festinato partu fertur catulus cecus na
tus. Moderatiōi verūtamen ymbre tellus pin
guis effici: ⁊ ordinato gressu nō solū decētius i
mo salubrius grues incedūt. Tu aut̄ carissime
qz indiuisa vngula velociter agitaris: sepe lapsu
cōfunderis. quo nimiz imundum etiā aial iudic
aris. Quo audito recedēs equus erubuit.

¶ Ad audiendū velox: ad credēdū sis tardior.

¶ De vulpe ⁊ coruo.

Ca. xij.

Ad vulpē absconditā famescētē cuz ami
cus coruus nō min⁹ sibi qz illi cōpatiens
gallinas in secreto manētes fraudis vi studeret
adducere ad eas se cōtulit ⁊ salute pꝛditionis p
posita dixit. Annūcio vobis gaudiū magnum.
qm̄ vulpes monialis effecta est: ⁊ deposuit feri

tatem. Venite securate de cetero et videte mirabile. quoniam in oratorio velata cantat horam deuotis laudibus vespertinas. Morde ille leuitate cordis credentes cum pergerent inuentum gallum secum ducem conabantur. At ille mira dotatus intelligentia quam totius verbi dolus percipiens pijs viris dixit. Audite me in sensate nimis credule. Quoniam namque tenditis nisi duce fraudis in mortem. Nepe si in coruo fore creditis veritatem et spatis de vulpibus bonitatem: lucem esse putatis in tenebris: et in vicij sic virtutem. Sed hoc nimirum impossibile est. quoniam splendor solum de lumine rutilat: et virtutis stilla de vena bonitatis tantum distillat. Non audistis adhuc ut video sententias sapientium: veloci quidem aure audiendum est: et graui corde credendum. Operet enim diligenter attendere quod et cui credatur. Reuera minus prouide amico et inimico pariter creditur. cum amore et odio lingue libra fallacis siquidem affectiois pondere in obliquitatem trahatur. Verum nulli securius quam amico de malis: et inimico de bonis accomodat auditus. De tevero nunquam credis inimico tuo in eternum. quia si bene dicit sophista est. de bono tendit ad malum. si male dicit facit quod suum est. Ipsius igitur bonitati hosti communi inuido credendum non est: quia cum oculus sit liuidus amator tenebre lucem odit. Ad cuiuscumque turbandum serenum nigrum infamie lingua spargit.

Sic nimirum multiloquij dilectorum: adulatorum: mendacium: pariter et fallacium: credulitatis assensum mandauerunt prudentes fore nullatenus tribuendum. In multiloquio enim peccatum non deerit. et adulator fallax pro veris cudit. Sic assueta lingua mendacis huic se facilius diruit et fallax anima libenter rethe dolositatis expandet. Sicut autem tuorum auido aut iracundo auditus nequaquam sapientis impenditur. leue namque verbum ut res capere quod totius mittitur et ab ira seu inimicitia vel inuidia nubila a veritate quidem oris rectitudo curuat. Quid tandem nisi quod nulli minus quam tibi de bonis credas. Naturaliter quidem laudem appetimus: aut maiora commiter de nobis estimamus. Ad hoc autem est eloquium ponderandum. quoniam tantum credendum est possibile. et hoc duntaxat conueniens est. Sed conuenientia verbi ex circumstantia percipitur facti. Hec siquidem sunt rei qualitas. locus: tempus: et modus. Sic igitur fallaci credere coruo stultum est. et omnino dementia vulpe deposita feritate in oratorio velata cantare. Hoc enim vulpine caude non conuenit et totaliter veritas a circumstantijs ipsius dissentit. Quoniam quidem ergo multa cautela circa credendum adhibenda est et rei veritas tanta diligentia inquirenda. pro certo stultissimum est cito credere et periculosum citius post leuem credulitatem moueri. Quibus eruditus dimisso coruo gallum galline secute sunt.

Quietem mentis dilige et ocium fuge.

De boue et lupo.

Ca. xliij.

In vesperina quidē hora iugo bouē oneratū
arantē ociosus vagusq; lupus reperiens quasi
cōpatiēns dixit illi. Quando tu solutus beatā libe-
rtate vagaberis ac quiete tam laesus refocila-
beris ociosus. At ille rēdit. Namq; qm̄ sapien-
tia relinquet naturā. Labores enī q̄ diu sustineat
mēbroꝝ societas: nequaq; me rapiet vagatio
nis captiua libertas: aut ociositas cordis tēpe-
statibus fluctuās. Namq; vagatio alienatio que-
dam mētis et ocium tempestas est cordis. Siquis
dem alienat⁹ a virtute. mox sensus sicut chayn
pflugus vagusq; diffundūtur. et veluti dauid sta-
tim procella viciositatis inuoluitur animus ocio-
sus. Ligatura enī mēbroꝝ ppter assiduū motū
priuata est sensu. et in albagia veloci⁹ repētinus
ingruit motus. Ad hec lupo adiūxit. Numquid
quiescit sapiens? Ad quod bos. Non quiescit sa-
piens solū imo possidet eū secunda quies. Nam at-
tēdisti quod ad quietationē maiorē principij sensuū
superior mandibula non mouetur. Verū tamen
nunq; est ociosus sapiens: p̄tinuo quidē aut mē-
te excitatur aut corpore. Quid est enim ocium nisi
perditio irreuocabilis hore: effusio vite: retro-
gradatio p̄ficiētie. sic gignit carnis desideria.
parit supbiā. accendit luxuriā. soluit linguā. nu-

trit indigentia. introducit rapinā. egestatē nāq;
operatur remissa manus. et qui sectat ocium est
stultus. Attamē ocio sabbatizate israel celū nō
influxit manna. qm̄ et aqua putrescit immobilis. et
imotus ensis rubigine mox sordescit. pes quies-
tus obstupuit. et vestē depositaz dirus tinee dēs
corrodit. Sed ecōtra polus cōtinue currit. Cor-
durum viuit: nō quiescit. naturalis virt⁹ nō dor-
mit et rectiua mūdi prudētia semp agit. Prop̄
hoc carissime ocium vitās aut aro: aut comedo:
aut rumino: aut ligatis nubecula sensibus dige-
rens requiesco. Quibus auditis lupo ociosus
vagusq; abiit.

Doctus loquere et avarus sis verbi.

De coruo et rana. Ca. xv.

Post multū laborē et studiū vix tandē coruo
cū eloqui didicisset: desup audiens ranam
fantem descendit et dixit. Quis loqui soror te do-
cuit? At illa respōdit. Nemo certe. sed subtracta
cauda loq̄laz mihi dedit liberalis natura. Tūc
coruus. felicem q̄ppe cōmutationē reor pro bes-
tialitatis cauda ratiōis linguā dedisse. Cui rana
mox inquit. Tibi vero vnde hoc cōtigit fra-
ter. et ille. Longis laboribus et studiosis. qm̄ ip-
sam emi et didici. Statimq; ob mun⁹ inflata ra-
na subiunxit. Ecce tu loqui doctus es: et ego nō
docta. si placet loquacitatib⁹ inuitamur vt ap̄

pareat nostrū abundantius quis loquatur. Ad hec coruus ruminata sentētia dixit. Ego dūtaxat pauca hec scio loqui que didici. Sed bene verū ē q̄ tu eloq̄ minime didicisti: neq̄ ipsā emisti. q̄ si emisses et erudita fuisses nō sic eloquia effunderes. sed aut prudētia venderes beneficētia seu donares. At illa garrula inquit. modo tu loqueris: cui vēdis? Vox ille. sapienti quippe. cui nihil ordinate actū est perditū. et quicquid apertum est carū. Nō audisti q̄ argentū electū lingua iusti: eo q̄ rarissima sit. Nam clausura q̄ raro aperitur est fortior: et lingua minus frequētata solidior. Namq̄ q̄ diu rectū tenet: diffili obliquatur. Sed dū lingua nō loquit tenet rectū. Reuera mētis cōceptus est verbū. Ubi ergo hoc nimis effundit interdū est rōnis vinculū dissolutū. Nōne in multiplicitate sermonū humanū in babilonia cōfusum est labiū: et diuine veritatis turba. breuiloquio in syna tantū decalogū est locuta ad minus loquendū os labioꝝ ianua claudit et arteria cratera pp̄ hec hostiolo circundatur. Quā si vox quidē verbū est et nō sonus oportet q̄ meditatione cōcipiat: formetur consilio. dirigatur iudicio: et post hoc suo loco et tēpore digestum apertis in auribus pandat. Quinq̄ vocales date sunt homini. vt parce loqueret ad sensū atq̄ ob hoc lingua. vnū est locutiōis instrumen

tū et gustus. vt pauca quidē pri⁹ rōne p̄gustata dicam⁹. Nō audisti q̄ scriptū est. Glentū ieminabūt: et turbine metēt. qm̄ cū in multiloq̄o peccatū nō delit: p̄ certo q̄ v̄eto loq̄citatē effundit indigestis platis cōturbat alios aut turbat. q̄ obrē antiq̄s prophetis sc̄p̄ placuit parce loqui. Quid plura. qui multū loquit modicū ruminat et verbū occidū hinc eructat.

Dic voce tenui et age rem actu grandi.

De leone et asino.

Ca. xvi.

Leonē soci⁹ asin⁹ antecedēs: cū de lōge lupoz turmā aspiceret: mox palatinā voces stās cepit emittere: vt gnditate v̄etosa sic pusilla nimē grex iimic⁹ timeret. At v̄o cū hostes a clamore hūc asinū eē cognoscerēt fixi fortit̄ ceperūt ridere sciētes q̄dē tāto sonitu pectoris minime cordis rīdere v̄tutē. Tūc leo pcepta voce statim cucurrit ad sociū et dixit. Amice q̄d tibi ē q̄ clamasti: cui ille. mi frat̄: grex lupoz apparuit. quē gndi voce pterruī nec se nouit. s̄ mox ad odorē tuū nō sine mea admiratōe disparuit. ad hec leo prudētialit̄ iubridēs inq̄t. Si nosū neq̄ lup⁹ est callid⁹ clamorē deridet. tantūq̄ timet v̄tutē. latratū cāis irrifōe subianat: dūmodo morsū effugiat. nimiz expt⁹ miles tubā bellicā nō pauescit s̄ gladiū. et erudit⁹ p̄hs nubis tonitruū nō verec̄ s̄ fulgur. q̄d ei ē clamor nisi pectoris euacuativē

tus effusus. Nempe vacua magis sonāt: v̄tosa
q̄ cōcrepant. Propt̄ hoc carissime q̄ clamorib̄
bus nitit̄ minime a sapiēte timef. qm̄ hic ventosus
z vacuus sine virtutis fore soliditate notat̄.
Clamoze siquidē iracūdie flāma in clibano cor
dis attēditur. de q̄ statim sum⁹ resoluit̄: z obscu
rata rōne virtutis splēdor suicat̄. Ex lumine nā
q̄ rationis oritur virtus. hoc igitur prudenter
dūtaxat efficit̄: qd̄ inanis apparētie sp̄reta voce
rei grāditate finit̄. Nimir̄ vt regularis celestis
motus est actus virtuosus: q̄obrem grandi vir
tute sine sono completur. Quo dicto de clamo
rosa voce verecundatus afinus a leonis socie
tate discessit.

Gloriosa est prosperitas moderata.

De sole z mercurio. Ca. xvij.

Dum titan vniformi regularitate stabiliter
moueret̄. nimis hoc admirās mercurius:
hac eū mox questione pulsauit. vt qd̄ semper in
ecliptica volueris ibidēq̄ fixus nunq̄ inde mu
taris. Qui dixit. fons sapiētie fuisti dudum est
matus a seculis. z hoc ignoras. Quis glorios
sior inter stellas: nōne sol cui fontaliter indita ē
lux primogenita: q̄ tota celoz est species z gl̄ia
stellaz. Propter hoc carissime media semp mo
derantia ventiloꝝ: nec vnq̄ ab ea declino si cōsi
derasti. Nāq̄ inimicoꝝ gignitiua est grata pro

sp̄ritas z suscitatio liuido z. nec vllū vnq̄ ostē
dit veritatis amicū. q̄obrem mea maxime mo
derantia quidē amplectenda est. ne cuz emulos
iniuste cudit p̄sp̄ritas: iuste formet eos prospe
ritatis imoderata p̄uersitas. Nimirū ex hoc res
gul⁹ apū: aculeuz in fortune cella deposuit: quē
natura naturaliter sic instruxit. vt cū est agendi
facultas validioꝝ sit excedendū tunc auctoritas
minor. Leca quidē lux: diesq̄ volatilis: mutabi
liū prosperitas est. Cū semp oportet pauescere
ne lux vertat̄ in tenebras: z nox diei repētino cur
su succedat. atq̄ exinde prudēter in p̄iperis mo
destie magis ac beneficētie intēdamus. vt vna
vitantes siquidē inimicos: z altera gignentes a
micos. Si cōtra nos quādoq̄ tēpestas ingruer
rit aduersitatis: portū salutaris effugij reperias
mus preparatū p̄uide in amicis. Reuera nauis
ta prudētioꝝ: dū aduersum tēpestatis future tres
pidat impetū: intrāquillitatis sereno circumspe
ctus: moderātie medio tutus vt nauiget ponit
velū. Sed vt excessiua rutilātia v̄sum tūdit: et
imoderata leticia cor extinguit. Sic nempe pro
sp̄ritas imodesta cōfundit̄: qm̄ vt in tēperamē
to sanitas corporis. ita in modestia salus men
tis. Nōne timemus in arduis naturaliter ne ca
damus: ob hoc moderatissime p̄sp̄rātes in hu
miditatis solido sūdo pedē sup alterū teneam⁹

vt sic in medio pmanētes q̄si inter pfunda ⁊ alta iā nō timētes hūiliari. sed amātes in hūilitate seruari. saluari nos ductu dirigēte sapientie trāseamus. In altis eteni fluctibus pupis securi nauigat: in firmamēto littoꝝ si alteris iſepabili remū ponat. Et suū q̄s tuti⁹ surſū edificiū cleuat: si fundamentū ei⁹ in pfundioribus magis viget. Quēadmoduz igit̄ celestis serenitas q̄to lucidior tanto tranquillior. sic sapientis pſperitas esse debet moderatior q̄to maior. Quibus digestis tacuit.

¶ Meminemi spernas sed vniciūq̄ debitum honorem impendas.

¶ De leone vulpe ⁊ mure. Ca. xviiij

Leonē ⁊ vulpi querēdo pastū gradiētibus siml: vt sic ars potentie vni: ⁊ ars fraudis alteri subueniret. Mus spaciātū post esū discurrens occurrit. quē leo facie curiali respiciēs cauda deposita humilit̄ salutauit. Illa v̄o surſū collo caudaq̄ sua porrectis tantillū nudū caudule inflatione facta tāta derisit. Mox ille astut⁹ honorem in honorantē nō sero: grat⁹ refundēs dissimulatiōe vultū tendit in passus ex illato a vulpe vulnere. tñ menti credit pectus passus. Deinde cū illi quodā graui famis ardore. sparsis oculis effrenatiz tendētes in ascōditos laqueos pede minus p̄uide pariter incidissent. Mus gna:

rus euētus cucurrit ad locū. ⁊ leonine salutatio nis nō immemor. corosis laq̄is salutanti sic p̄curauit salutē. Socie vero gestu hūili ac eidem deſpectiuo cōtinuo fatiganti. derisionis memor rifu inſannationis rīdit. Quid in me cōspicis iuuet te cauda tua quā olim supbiens erexisti et supaddēs inquit. vulpes callida es: sed prudentia cares. Inſcuiſti q̄ in reb⁹ minimis quādaꝝ vim natura diſtribuit. Quāobrem nihil est a sapiente ſpernendū. qm̄ habet vnaqueq̄ res suo loco ⁊ tēpore iuuamentū. Nec attendendū est quidem ad modicitatē molis: sed ad quātitatē virtutis. Plura nāq̄ paruitate molis exigua: grāditate virtutis sunt maxima. Ceteris enī virtuosiores sunt lapides minores: ⁊ rex ingentiū res parue sunt ſeminales. Quid enī in membris pupilla paruius: ⁊ tñ carior. ⁊ magis ſalus exiguo clauo p̄det poti⁹ q̄ a malo. Quid plura: Aranea paruula virū necat: ⁊ pulcx infestissim⁹ hūc cruētat. Meminē igit̄ ſpernes. qm̄ vnusq̄q̄ aut p̄desse valet: neq̄ parum est si non nocet. sed et suum cuiſlibet honorem impendas. Quid enim honor aliud est: q̄ omnium virtutum vn⁹ act⁹? Agitur hic nāq̄ de prudentia quam cui: qm̄: vbi quomodo tribuatur attenditur. iusticia vero vt nec iusto minus. Magnanimitate quidem vt et debito amplius. Inimurum et temperantis qua

modestius impèdatur. Extra modū tñ honora
re illudere est. q̄ ergo honore preuenit aliū hono
rat perāplius semetipm. Qm̄ honorator puid⁹
lege rationis ostendit fore omnīū possessor & tu
tū. q̄ dicto recedēs vulpē supbā irretitā dimisit.
¶ Esto amic⁹ cūctis. intīm⁹ paucis. fidelissī
mus vniuersis.

¶ De erinatio et viperula. Ca. xix.

Spinosum erinatiū viperula cernēs mirata
de cortice dixit ei. Tu q̄s es? Cui ille. fide
lis amicus. & illa. q̄d est amicus? tūc erinati⁹ in
quit. Amicus est qui vna tecū est aīa. Sed ver⁹
est cui si mollis spina adheferit pūgit. Nam qui
vere diligit in ludis corripit. & in facinorib⁹ qui
blāditur odit. Ad hec viperula dixit. Placet cer
te q̄ amicicia sit intima vnitas cordiuz. Spina
vero q̄ sit veritas min⁹ placet. Vera nāq̄ dile
ctio nō in supficie sed in re. nō in asperitate s̄ in
trāquillitate fundat. Nōne spina de radice ma
ledictionis pcessit? Tūc erinacius pūctus inui
ctiua subiūxit. Scio carissima. scio q̄ amor et o
dium in sola substantia radidentur. Qm̄ in vene
nosa letalitate tua gñalis inimicicia ē: & medici
nali mea quidē amicicia est cōmunis. Attamen
dilectōis veritas falsitasq̄ subiecte substātie no
tatur ex cortice. Verus enī amor deforis pūgit
& mulcet intus. foris arefcit: & dulcescit intrinse

cus. extra pcutit: medetur interius. Est enī q̄si
medicina amara. Nam vt aristoteles scribit dili
git quasi odiens senex: & fideli dauid amatori ē
dictū: q̄ se quidē odiat diligēdo. Fictus vero a
mor oculoꝝ nitet in lumine. sapit in ore. mulcet
in aure. ridet in facie. placet in cute. intus tñ ve
nenū sardoniciū q̄d nimiz quos perimit. risu fa
cit perire. aut forte depicto cortice gloriaf. Nē
pe basilisci rutilat ocul⁹ & occidit. Scorpio pri
us lingit q̄ pcutit. & dū ore blando emollit cutē
caude venenosum aculeū magis figit. Syrena
cātat suauiter. vt stupefactā nautā naufragio de
uoret. Et vbi amnis periculosus est transitus:
ibi aque facies plus aridet. Spina ḡ erinacia
verus & sensatus amicus. & pictura vipera frau
dulētus. Qm̄ & addens inqt. Spina q̄ppe mea
de radice maledictōis nō pullulat: sed internaz
substantiā cariorē esse demōstrat. Spinis enim
armat natura rosas: & sub spinoso cortice fructū
condit castanea medullatū. His autē auditis vi
pera dixit. Postq̄ verus amic⁹ es & sensatus:
vellē si placeret speciali amicicia tecum stringi.
At ille rñdit. Ego certe amic⁹ sum cūctis intī
mus paucis. fidelissim⁹ vniuersis. Nam q̄ non
oēs diligit. nullatenus ex & tute amauit. Et qui
est intimus plurib⁹ dilector: nullius est magnus
¶ Inuit enī diuisa virtus. Nam mater plus

diligit unicum: quos simul numerus si haberet natoz. Attamen si finaliter vis audire. Nulli ergo intima dilectione astringor: nisi cuius virtute legis temporibus et virtute in mille calamitatu ignibus coprobo. vinum enim novum novus amicus. Sapit quidem in ore: bulit in ventre. fallit in capite. latet turbulentum in fece. huic amicus stultorum efficitur si milis. quo dicto repudiatam dimisit. etc.

Cum electissimo tamen cum necesse fuerit peccato crede. **De corvo et coluba. Ca. xx.**

Quovis cum ruminaret iter se cui sui cordis interdum posset communicare secretum. coluba talia cogitantem aspiciens accessit ad eum dicens. Quid est quod tanta meditatione cogitas frater? Cui ille. Meditor certe modo quod stultorum infinitus est numerus. et sapientium valde paucus. quippe cogitatus ipsius cordis est intimum. Nam quod revelat quod cogitat cor demonstrat. Que igitur es. ut dem et credam tibi cor meum tam mihi carissimum. vitam meam tam occultissimam. medullam meam tam profundissimam: radicem meam tam secretissimam. secretum meum mihi: quod cor meum mihi. Tunc coluba talibus auditis adiunxit. Scio certe quod callidus es natura. ob hoc rogo frater me instrue quatenus et quibus si necesse fuerit credam securiter cor meum quandoque. Vox ille libenter annuens iquit. Nimirum aut vni aut nulli Electissima enim pauca: et fides rara. Is autem fit

vas preciosissimum et gelosinum namque in hoc cor salubriter conditur. quia nec a seipso unquam dissolvitur: neque a ferro vel alio frangitur. nec mira eius soliditas a subtilissimo caloris aculeo pertransitur. Quippe venarum auream naturam telluris in abditis condit. et radicem vivificantem in profundiora solida plantam mittit. Sic medulla carissima in ossibus latuit et visus gemam grandineam. deus sub septem tunicarum emisperijs collocavit. Nimirum os sapientium in cordibus eorum. quoniam hoc quidem eis nimis carissimum ut sic celatum foret et a corde possessum in archa vite depositum absconderetur. Sed cor stultorum in ore ipsorum. quia os in eis corde tenet dominus. et apertum pectus habentes parvipedetes cor levis aura hoc levius euomunt. quoniam citissime percunt. quoniam pro nihilo vite venam effundunt. Quibus diligenter notatis illa sic docta recessit.

Omnem adversitatem ut vincas patientie vallet te magnanimitas.

De grano frumenti et lapide. Ca. xxi.

Frumenti granum proiectum in terra et mortuum cum iuxta siccum lapidem pullulasset. hic admiratus ita ferre ei dixisse. Unde tibi contrito et mortuo spiritus germinandi. cum ego dum proteror eo prodeum si sum in aqua profunda. Cui granum respondit.

c. iij

Hoc mihi carissime virtutis ex graditate contingit quod fit ut passio mea sit actio. et dum morior reuiuisco. Rex enim in virtute maximam tunc magis intenditur valitudo: cum eam coteritur aut moritur corporea magnitudo. Nilimix senex mortua generat. et cynamomi aromatica species trita fortissime plus inflammat. At vero in quibus minus pualet virtus res ex homini confundunt. Preciositate namque draconidis perdit draco cum eo si moritur. et magnes non attrahit si terat. Se infirmum membrum sine dolore tangi non patitur. et sanum cum tangitur delectatur. Non audisti quod virtuosus cum ex aduersis coteritur tunc magnanimior inuenitur. In calamitate siquidem sumit per amplius spiritus et triumphatiua ratio tunc vehementius roboratur. Quippe si flagellat iuste ab eo quem olim offendit grates agit equanimiter tollerando fortissime: emendat potenter quod egerat molliter. peruersum turpiter ordinatum decorat. ac offensam iusticie patientia recopensat. Sic virtutem lapsam virtutis fortitudine reparat. et malum bono reformat. Verum si iniuste patitur tunc non solum patienter magnanimiter agit: sed mirabiliter triumphando passus conuictus conuincit. quia bonum suum inamissibiliter virtute salua possidet. In malis enim non vincit victoria est virtutis. Nemo autem vincit nisi cui suum verum bonum eripitur. Totum autem bonum magnanimi in vir-

tute sua consistit. ea namque sibi sufficiens est ac excellens. ipsaque gaudens. unde virtute salua nulla eum denudat foris priuatio. nulla inhonestat confusio. nulla tunc mestificat sensus afflictio. Nonne sanctus iob virtute diues. temporalium non est depauperatus inopia. et tam excellens ioseph non est deonestatus infamia. Eademque gaudens thobias cecitatis quidem non est desolatus ex tenebra. Si patiens igitur fueris contemptumque foris impugnat aduersitas. non confundit. quia in miseria magnanimitatis si tantum clipeus affuit: passus victor semper mansit. Sic igitur amico suo conquerenti socrates pille mentis medicus fuit. Quisquis vult dicat aut faciat tibi iniuriam. tu tamen nihil patieris si tamen tecum sit virtus magnanimitatis. Quinimo prudens magnanimus in aduersitatibus gloriatur. quia in infirmitate virtus non solum proficit: imo venenum veneno conditur. Antichon lignum incendio expurgatur: et electum aurum in camino rutilat approbatum. In aduersitate igitur durat impatiens vincit. et in ea sapiens magnanimitate munitur aut quidem corrigitur: aut medicamine preseruat. aut coronat examine. Quibus diffinitis conticuit. etc.

Magis semper partem me teneas.

De vris et coluba.

Ca. xxij.

Ursi catulum in captum agniculum seuientem de sup coluba prospiciens inquit. Ut quod tam in mi-

serū seuis? Cui ille. Si gnōnem cōplexionē et meū morē attēderes tu tibi respōderes. Namq; vrsi sum fili? vrsū me fore phisonomia ostēdit. Vrsi nūc imitor morē. Tūc illa subiūxit. Lique corruptā generationē. vince fellicā cōplexionē. depone fericū morē. Nāq; deus clemēs creauit te. naturaq; pia nutrit te. plana est tra sustentās tedulci sanguine viuīs: amica mēbroz. cōpagine sistis. et humoz tuoz pacis federe iolidaris. Reuera totus ordo nature ad pietatē te trahit. Celestia em̄ ac terrestria regula tantū bonitatis agūt vt viuas. q̄ppe nō emis viuificū motū celi. lumē cōseruatiuū solis. flatū aeris nō exuberantis impetū fluminis quibus viuīs. Unde queso tibi hec oīa nisi ex sola nature clemētia. Igit̄ de relinque furozē. mitiga rabiez. quiesce seuire. et te ad imitandū cōmunē pietatē p̄uerte. Ad hec ille paz emollitus r̄ndit. Mēpe que sapiēter hortaris agerē. si male domantē oīa rationē haberē. Mox illa. Bene inq̄t dixisti: qm̄ om̄is crudelis asperitas ex feritate bestialis mētis assurgit. Exasperatū em̄ mare pfundis tenebra: et planatū aurū politura rutilātius micat. Sic lux sapiētie: māsuete lenitatis est socia. et pietatis plenissime semp amica. Sed pturbata mēte ira est nubila. et insipiētia obscura crudelitas. Sapiēs ergo ratione preclara: mala oīa vincēs passus offen-

sam magnanimitatis potētia spernit. beneficentia liberalitatis remittit. nec āplius quidē magnificētia sui cordis meminit. Sic illata mala cōstantia frāgit. patientia vincit. et triūphatorē ex toto p̄ miam se ostendit. Nouit em̄ nocentē fore iracūdie iā subiectū. et idcirco deuictus et passus victoz cōpatit. et p̄ sue pietatis anthidotū infirmitatis alterius curat malū. Ira igit̄ sapientis inuicta paz vindicta clemētia. In bonis em̄ sūma victoria. in malis virtus inuiolata. Attamē q̄ flāmis ire cito accēditur. fetet igne retro vt sulphur. Sed cū oportune prudēs irascit̄ splendet hoc digestum vt aurū. Iracūdus ergo sulphur fetidū ignitū. et irat⁹ sapiēs est et hoc ipm̄ auruz digestū. Quib⁹ digestis abiit.

¶ Si quēq; offēderis pauesce semp huiusmodi

¶ De vulpe et aspidē.

Ca. xxliij.

Nimis esuriēs vulpes querendo pastū hīc inde cum furibūda discurreret: passus minus prouido calcavit aspidem. occultis anfractibus gradientem. Mox ille furore durissimo peraccēsus momordit calcantē. et illa impatiēs morsum refudit q̄totius et mordentes. Sic igitur communis furoris in communem vindictā venenositate diffusa diuisi sunt. statim querētes post vulnera medicinam. Deinde cum euolu-

his temporibus sibi inuicem occurrissent: mox aspice
antique iniurie recordata est. ac noua mota ira:
cuidia in noua cepit exasperare vindictam. Palli
ata g' cordis nequicia leto vultu pcedens pditio
ne plena salute pposita callide callidam allocuta
est dicens. In veritate nunc te carissima inquirebam
vt oris morsu pditam. oris osculo reddere pacem
gratam. Quid enim vitali pace mortalibus carius:
terrenis iocundius: cunctis amabilius aut tam gra
tum? Nimis pacis federe cuncta manent tranquilla
litate viuentia et vigent. eiusque lege ac ordine ciui
lia florent. comune pacis est bonum. Ad hec illa
callidior mox verbis. insaniete. parca puidetia
sic rudit. Quippe diuini simum bonam pax est: si
vera est. Sed si sophistica est lux obnubilans vi
ta mortifera. et dulcedo est venenosa. Nullum enim
pdibilius malum quam inimicitia pace opta. Igitur
tecum carissima sit tua pax. Nimis vbi est offense
memoria tibi ira. Sed cupit ira vindictam: mittit
fraudentiam que inferenda serpit ad penam. Cor
tuum non video sed ad rationem recurro: et eius lumi
ne leuui pectus absconditum rimor. Vera namque
pax nunquam offense reminiscit sed ficta obliuione
eius non patitur. Et infima quidem oblite interdum iniurie
recordatur. Quam timidus semper et cauendus offen
sus est. quia tenax iniuria leuis ira: expectata vin
dicta tarda clementia. Neque fratres ioseph que

offenderant adulescentes timuerunt et senes. Quo
dicto euitato hoste discessit.

Cum electo socio pificaris aut conuerseris.

De vulpe peregrinante. Ca. xxiiij.

Ad declinationis etate vulpes deducta: pa
trati reatus conscia: vt satisfaceret peregrina
re cum vellet: mox peregrinationis eius rumor
insonuit: et peregrine canis in comites se dedit.
Cui vetula dixit. Latras et mordens prouocator
inimicitie es: non ibo tecum. Quo quidem repudia
to onager inquit. Sequar te soror. Et illa. In sere
no dolens: et in tenebris gaudens liuidus es. Si
mibi malum ingruerit letararis. si bonum continge
ret tristararis. Uade quia nolo in comitem luminis
hostem. quo eiecto statim versus se offerens aduenit
Cui vulpes rudit. Accendibilis nepe nimis es
pectoris: et paratam vindicte vngulam habes. Si
fortasse in me vel in alium seuus irrueres: sic aut
pfinderis sociam: aut ream hostilitatis laniaras. Tecum
ergo non pergam. Tunc leoni idipsum cum peteret inquit
Queso carissime vt mecum non venias. quam precor
dialis validitate virtutis multum es presumptuo
sus et audax. Tale quod te contingeret forte attetas
re: vnde vix aut nunquam pedem eriperem. Deinde dis
misso leone: pavo in sociam cum se offerret audiuit.
Nimis aurea pena desidiaris et popa effuderis
tecum non pergam. quam non caudam perdere ob tuam pos

pam et pennam. Quo sic repudiato lupus se obtulit et dixit. Quæro ut contrita recipias penitentem. Cui illa. Rogo ut dimittas facinorosa me lugentem. quippe cum fure nullatenus vadam: ne tue damnationis aut criminis particeps fiat. Sed et postea mox ingerenti se dixit. Glade: quia nolo tua sordescere feditate. Finaliter vero asino multum se prebenti respondit. Recede a me insensate. quoniam quidem alicui sine ratione clamares: et occurrentibus lupis una cum stulto confunderer. Lunctis ergo his cum rationis iudicio confutatis: consurgens vulpes secum hec allecta duxit animalia. Pantheram videlicet cuius os redolet. Simeam que in plenilunio gaudet. Agnum mitem. Leporem pusillanimum. Erinacium cutis spinose. Bouem de labore viventem. Crusiminum sordes vitantem. Formicamque prudentem. Cum quibus cum hilariter pergeret: coruus ei obuius dixit. Quenam est hec caterua? Cui illa. Electa quidem est comitiua prudentis. namque cum electo electus eris. et qui cum sapientibus graditur sapiens erit. Et ille. Recte iudicasti. Sed doce quibus conuersatur et prosperat. Mox illa. Cum amatore quippe sapientie: zelatore iusticie et amicicie fideli cultore. Quibus diffinitis ultra processit.

In cunctis esto compositus.
De aure: natura: oculo. Cap. xxv.

Audiens auris: quod oculus palpebra tuebatur acuto puncta inuidentie aculeo nature dixit. Ut quod oculum tam volatilium palpebrarum munitione vallasti. me autem sicut nudam undique dimisisti. Certe nec eo me minus precio habere debuisti: quoniam si delectat lux: per amplius tamen verbum. Et si visus instruit: plus audit? Cui illa utriusque arte sapientie fabricatrix patienter respondit. Si videres quippe: et situm membrorum luce rationis attenderes. nunc me magis gratiarum actione quam causarum querula questione pulsares. Nonne locata es in profundis: et osse ac cartilagine circumquaque munita foris tamen lucerna corporis est oculus. et ob hoc prudenter pellicula velocitatis armata. Sed propter hoc digne is hostiolo claudit. ut volenti quidem nihil indecens spargente radio presentetur. Ad hec auris adiecit. Cur et mihi repudiationis ianuam non dedisti? Aut forte minus putasti corruptionem auricule quam pupille. Nonne audisti quod primum aditum morti: percepto venenoso serpentis eloquio effrenatus mulieris auditus exhibuit. Directe siquidem usque ad cor penetrat verbum. quoniam aperta semita stillat auri pectoris riuus. Tunc natura subiungit. Sicut non est intuendum nisi quod licet: sic nec audiendum est nisi quod decet. Nonne te ob hoc in medio capitis situavi. Vis enim sapientis actus debet esse decenti regularitate compositus. et

quæadmodū ī celestib⁹ sapiētia gubernatis nul-
lus sine regula cernitur motus. Ita ⁊ in mēbris
sie prudētī subiectis inordinat⁹ apparere nūl-
latenus debet act⁹. Unde sapiētis incessus gra-
uis: aspectus pudic⁹: audit⁹ honestus: stat⁹ col-
lectus: habitus est apt⁹. Maxime tñ decōr pru-
dentie debet relucescere in facie. Quī cornu sa-
pientie luminosum glorificat tantū mosaycum
vultū. Igit⁹ qz velox debet esse hō ad audiendū:
tibi nō addidī ianuā: nec tñ cum necesse fuerit: o-
portuna quidē auditui deest arte rōis clausura
Quibus auditis mox pacata auris quieuit.

In bonis summa constantia te con-
firmet.

Ca. xxvj.

Gelosia: abeston: sinoclitēs: lapides simul
in eodē loco manētes de suaz admiratiōe
virtutū incōparabilī disceptare ceperunt. pmo
dixit gelosia. q̄ppe cū adamētina nō sine pa-
ritate virtutis fortitudine gaudeā plus tñ exces-
do: qm̄ tenacissima. pprie qualitatis vigore ab-
igne minime calefio. Mox abeston illi se p̄ferēs
inquit. Ego quidē maioris admirabilitatis nī-
salloz me estimo. qm̄ inseparabilī vinctuosū hu-
midū cōtinendo accensius semel: vix aut nunq̄
extinguor. Quibus auditis: sinoclitēs adiunxit
Cosmetipos vt rideo de mirabilitate vestre cō-

trarie imutabilitatis iactatis. attamē ego me si-
quide minorē nō puto. qm̄ varietate mirabili cū
luna cōtinue cresco ⁊ decreasco: sed qm̄ qui seip̄z
cōmendat nō ille pbatus est. ex hoc ipsis nō im-
merito placuit carbūculi audire sententiā radiā-
tis q̄ p̄doctus de causa equo rōnis libramine
mox disceptantiū litē sentētionaliter diffiniuit:
dixitq̄. Cū contrariōz habituale sit p̄stantius:
calefieri ad meli⁹ est mutari. Igit⁹ enīz infrigida-
ri erit in deteri⁹ cōverti. Sed nimīz in cōtinuo
fluxu esse nihil est esse. nā scōz nō esse est. Unde
res oīs q̄tūcunq̄z habet de mutatiōe tñ ⁊ nō de
esse. Dico q̄ nunq̄z pmoueri ad melius obstina-
tie dura neq̄cia est. Nec vnq̄z in deterius cōuer-
ti cōstantia sapiētie. Attamen semp mutari desi-
piētie vesania iudicat. Quī amens est q̄ vt luna
rōnalis lucis orbatus stabilitate mutat. Arūdi-
nem siquidē vacuā exalatiōis semp influx⁹ hic
inde mobilitatē ⁊ omī v̄to cōfluctuans cōtinue
fluida spargitur maris vnda. Nō audisti q̄ ia-
gar vulpes semel respōderit cameliōti: de adep-
tione coloris aurei gloriānti q̄ppe vbi nō est sta-
bilitas: vmbzalis est entitas: ⁊ gloriofitas nō est
vera. Nōne q̄tuz detestabilitate: tantū de mobi-
litate tenent oīa. ⁊ in vno gñe quoq̄z fixione sta-
bilita sunt p̄ma. Porro natura que sapiētie qdē
ordine regit: in necessarijs variatiōibus stabili-

tatis amatrix nō sine firmamēto vniformitatis mutat. Nāq; celū semp regulariter voluit: ac vicissitudines tēporū & etates vniformit̄ se sequuntur. Quā melodie sapor & nitor facūdie aures si mulceāt: tū sine decētis stabilitatis correspondētia sensū aie nō delectāt. Sic igit̄ nihil sapiente mobili⁹ ex malis: nihil eo stabili⁹ i bonis. Quibus diffinitis terminata est lis.

CIn bono noīe virtutū tetragano semp vige.

CDe lauro: oliua: palma. Ca. xxvij.

Inter laurū: oliuā: arangiū: atq; palmam ficus exorta cū succedente hyeme illis solita viriditate vigētibus: suis ipsa folijs velut arida nudaret nō minus quidē mox confusa q̄ liuida vicinis. tetro vultu querulā p̄posuit quēstionez. vt qd semp viridia folia retinetis. & trāfacto fructu frōdes inutiles iā fouetis. Nū forte vmbra: tilis apparētia p̄placet: & sp̄reta substātia cortex mulcet. At ille pruritū inuidētie sentiētes: spinā verbi risū patiētie cōfregerūt. Tandē igit̄ ad veritatē loquētibus illis p̄ma rīdit laurus. Ego quidē cōplexione iuuata cōcalui & idcirco frigiditate repulsa in me foliū semp viuit. Tūc oliua subiūxit. Nūm̄ in me humor pinguedinis sup̄crescit quo exundās radix suas in p̄petuū frondes nutrit. Mox arāgius inq̄t. Solidior nanq;

substātia me cōponit. vnde in me bene tenta viriditas nunq; perit. Sic & palma finalit̄ addidit. In me quidē foliū exaruit nunq;. qm̄ hm̄oi moderatum germinauī. Post hoc aut̄ laurus vice omnīū eloquens dixit. Nō audisti quare sapiēs nunq; ponit clari noīs venustatē. Nūm̄ qz claritate prudentie: largitate iusticie: firmitate constantie: parcite modestie: semp viget: seip̄m dirigit: nullū ledit: in aduersis nō deficit: & in p̄speris nō mollescit. Igitur his virtutū quatuor anchoris sue mentis in portu sapientie ratem figit. Quāobrem nunq; eum mundialis fluctus tempestatis elidit. Quo dicto quieuerunt.

CExplicit liber primus quadripartiti apologi Cirilli episcopi contra imprudentiam.

CIncipit liber secundus. De bono humilitatis et malo superbie.

CDe aere et terra.

Cap. j.

Almefactus aer de latitudine corporali: claritate substantiali: & sublimitate locali sp̄nēdo terrā eidē locutus est dicēs. Ut quid tu punctū opacū semper deorūz manes?

D ij

Cur nō interdum erigeris? quare nō dilataris?
 At illa. In paciētie firmamēto humilitate fun-
 data paciēter rēdit. Ego quidē qđ asseris fate-
 or me fore punctū. sed hac tñ modicitate pūctas
 li corporis mūdialis effecta mediū inimpiter
 nū quiesco. Cū tua tu semp magnitudine fluctu-
 es circa me totū celū reuoluī: et vitalis ei⁹ alla-
 tio sup meā stabilitatē fundat. Et vō qm̄ opa-
 cum sum corp⁹ nō effusiuā vt tu perimis immo
 virtutū celestiuū retētiua preciosissimis gēmis et
 metallis sum intrinsecus adornata: atq; extrin-
 secus riuīs herbis brutis et hoibus decorata qđ
 si vita viuentiū et mater cūctoꝝ vniuersa q̄ in cor-
 pore viuunt: diuersoꝝ bonoꝝ plenissimis vberī-
 bus alo. Vlex quia subtus oīa manco: nulli vn-
 qđ molesta: nisi cū a te mea viscera subintrāte ter-
 remotu cōcutioꝝ: vite: locus: quietis: situs: et sa-
 lutis portus: fixione ppetua gratis oibus sum
 parata. Tu vō situs sursum cū ex hoc ad te cō-
 fluētū silr vapoꝝ sis altera petentiū susceptiū?
 Hinc dēsis nubib⁹ dulci lumine viuētia priuas
 Hinc letalia fulmina mādās: nūc coruicationū
 roiferas emittis sagittas. nūc terribilia fundis
 tonitrua sic et vētoꝝ hoc pōdere bellis. Hec qui-
 dem grādinis lapide cōteris. Hec pcellaz tur-
 bine submergis. Hinc emissionis supbie tue q̄
 qđ grauissime sunt tēpestates. Igit meli⁹ est hūi

litatis opaca modicitas: qđ sublimitatis supbe
 prospicuitas procellosa. Quibus dictis arrogā-
 tem confudit.

¶ Contra eos qui supbire incipiētes inflantur.

¶ De aīa et corpore.

Ca. ij.

¶ Omīctione et dñio aīe caro parit liberata
 statim intumuit: et letari cepit qđ inq̄ta p-
 dita fuitute nuper grossicie siml et q̄tatōe gau-
 deret. Sed cū visitasset relictā post aliq̄ntulum
 aīa vt cerneret qliter illi esset et tumefactā reperi-
 ens inq̄t. Putabā quidē diminutā te fore p me-
 am absentia. qđ est qđ es inflata? At illa respōdit.
 Quippe cū reliquisti me subiectā me hactenus
 et vexatā vna cū requie a libertate et magnitudi-
 ne ius possessa. Ad hec aīa dixit. Bene video qđ
 sic inflata ingrataq; loq̄ris virtute ac cognitōe
 priuata. nāq; te cū semp habuerim inimicā: cui
 vnq; quantū potui nocte ac die patiens tanq; a-
 mica seruiui. nāq; viuificabā te et occidebas me
 alebā te et me desiccabas. delectabaz te et tu me
 cōtristabas. Certe vētosissime es locuta. nec est
 mirū: qđ q̄ vento inflatur sine rōne ventuz tantū
 emittūt. Attamē ostendā tibi qđnam sit quies:
 libertas: et grossities tua. Hinc hec req̄es tibi
 mors. libertas p̄ditio et tumefactio et putredo. i-
 pregnata es tabe veteri. rupturā parturies et pa-
 ries vermes. Corruptiuus enī inflauit te flatus

scindet te mediū effunderis in altū. spargeris in omnē ventum. Nōne mare cū inflatur pcellosa vētositate diffundit. tumore membrū venenatū extēditur. et inflata cute idropisi fundamēta cor poris minorātur. An ignoras q̄ spūs cū inflat supbia: ab eo vita relinquit: ingrossatus minuit extēsus disūgitur: erectus demergitur: et foris apparentia tumefactus vndiq; sparsus interna substātia vacuatur. Quid ergo turgeiscēs de vētoso spū gloriaris? Attēde q̄ dānosa sit ei? conceptio nāq; in ea genit? is stabilissimā terrā cōcutit: nubes aperit: viscera scindit: et nervos leti ferro spāsmo trahit. Emitte ḡ ex te exaltationis corruptifere flammā: et nō amittes putrefactiōe substātiā. Quo dicto inflatā reliquit.

Contra eos qui se dignificant maximis.

De hircō et ericio. Ca. iij.

Hircus ad fontē veniens: vt ardētia siti refrigeraret interna cōiectis oculis quidem in laticē nitoare fungentē. similitudinē vultus sui quā in eā miserat reuerberātibus riui speculis mox suscepit. Lūq; vidisset altis ornatū cornib; caput: atq; ptensam faciē barba pēdente corde hylari. vocē exultatiōis emisit. Sic quidē cepit et dignificare se maximis dicēs. Quā decenter eminēs staret in cornuto capite corona pavoni;

ca. et torquata ceruix q̄ cōuenienter descenderet facie iūb barbata. Quē cū audisset erinaci? stās et ipse in fonte derisit amentē et dixit. O si post tergū oculos haberes corona et torque te nullo modo dignificares. Nāmix. videres caudulā pudēdam tuā. et mox humiliat? de fatuoso capite poneret lactantiā tuā. Ut qd te dignificas maximis: ac magnipēdis miseriam tuā. Nōne te in libra iusticie et tūc pspicies quanti es. Nēpe pugillus es terre. Ut qd te extendis in regna? Favilla ignis: quare te erigis sup stellas? Porro si te magni existimas cū sis parui attētabis maiora. et insufficientē mox cōfundēt te maxima. Sz si parui pēdis teipm vbicq; tut? eris. qm̄ humilitas parit timorē. timor pcurat securitatez. hec custodit salutē. Vex si te altis dignificas: iā mēsuras et iudicas teipm. Queis igit vt sequaris cōmune ius. hoc autē precipit. vt in iudicio nō credatur vni. nec cui minus q̄ sibi de bonis. In ore siquidem pluriū fide roboratur stat verbuz. et dilectionē magis q̄ rationē motus lingue sectatur. Nāmix ergo et imoderate te diligens nōne iniustissime tibi credis. Quanto maior es humilia te in omnibus. Crede mihi. crede mihi. q̄a maxime se vilificat qui se magnis dignificat. Sicut qui se iudicat sapientem fit amens. Lux quidem confunditur. et altitudo altitudine

curuaf. Sz altior stella mentis aspectibus. et cunctis inferior luna super omnia decorat. Ubi ergo profunda humilitas: ibi excelsa est dignitas. et ubi ex teipso deiectione magna: ibi ex virtute dignificatio maxima. Namque dum mundanis cardinibus nos iudicamus indignos seipiternis celestibus reddit humilitas nos dignos. Quibus auditis hircus eruditur quod se dignificauit erubuit.

Contra presumptuosos.

De strutione et gallina. Ca. iiii.

Quoniam latus strutio pedis officio cum ascendisset in monte cernens volucres in liquidum aerem ale penate se alligata diffundere presumptionem sumens ex pena idipsum voluit attetare. Cumque anhelationis impetu paret se mittere. id gallina prespicans sic ei ferre dixisse. Tene locum tuum carissime me. et caue ne pena presumptionis tue tibi amittas virtutis. Qui vilipendens huius salutare consilium mox rudit. Tace miserrima. que cum posses validitate penarum altis et lucidis perfrui. gemitate pauperis pectoris lutum colis. Quo dicto cordis vigore presumptuoso se cum magno impetu sic emittens fallacium mentiente statera penarum suo pondere corruit: et sui oneris deicessu rapido totum se confregit. Tunc ad ululatum dolentis gnara rei gallina descendens ad eum pede tuto venit et dixit. De imprudentia tua non miror. Namque quod magno corpori ni-

mis paruū super appositum habes caput. Alia non utili. pedem perdidisti tam commodum. et vanitatis volatus. tibi veritatis abstulit gressum. Amisisti tuum auium presumptuando non proprius es eleuatus in cassum. facta est tibi perditio et non salus. Namque non attedisti quod presumptio dum nimis extendit dissiugit: et dum erigit diruit. cum anteponeit postponit. Ac intus cum foris inflauerit inaniuit. Nam cum supra vires stomachus hauserit se confundit. et imoderatissime dilatatum vitali perditio spiritu cor semetipsum extinguit. Altius raptum pedus fortius cecidit. et erectum sine modo velum submergit. Sed omnis moderamine virtus agit. Et natura dimicans contra morbum. tantum in extrema necessitate posse suum ostendit. Tue igitur ita valitudinis fines age et extra metam tue longitudinis te noli extendere. Onus sume quod possis ferre. et illud bibe quod possis digerere. Crepat enim improporionatum suis viribus pedus leuare quod nititur. Et caput inebriat si immoderate bibat vinum. Quibus dictis in dolore suo presumptuosum secedens relinquit.

Contra audaces.

De equo et mulo. Capitulum. v.

Lodoratus mox gloria narium: erectisque auribus cum arrogantia capilloz audacitatis sue misit hinnitum. Cumque auida et instabili vngula se cur-

neum in hostilem anhelaret immittere. secus mul-
lus astitit qui et dixit. Pone frater letale auda-
ciam: et pauescēs fuge quā dire transiet te sagitte
et lancee. At recordare quod nudus et mollis te seq-
tur tuus venter. At ille flāma pectoris indignatus
ad verbū de socialī male grati cōsilio tale refu-
dit vene faustus eloquiū in amicū. Pene quidem
es asini filius. et ob hoc corde frigidus semper fuisti
timidus atque tardus. Quere latibulū et te custo-
diat mus et lepus. Quibus dictis rapido cursu
mox cū se misisset in hostes. hincinde diris vul-
neribus perforatus vi fusa cū sanguine. debilitate
corporis soluto tegimie se prostravit. Deinde cū
mulus effusis copijs bellicis p̄gens semiuuius
hūc inuenisset iacentē risit audacē et subsannās
arrogantē. tā malis humiliatū subiunxit. Vere
te carissime dextrari genuit. postque buliēte pec-
tore sup̄bie. audacie gloria vitā cū sanguine per-
disti. Nimirum bene scripsit aristoteles phoz sum-
mum. Quod semper callidi corde sepe fatui. capite fu-
riosi. et amatores sunt vini. Inde furit ebria gal-
lia. estque spei dedita iuuetus insana. Ulex ne cor
in audaciorē dementiā bulliat. splene subter. ca-
pite desuper et lateraliter iecore. mitigatorijs
his vallauit moderatrix natura. Aptis quidem
oculis dormit lepus. quod quod de corde est timidus:
sup̄ eius custodia semper vigilante prudentia val-

latus timoris acie requiescit securus. Sic cor p-
uius naturaliter est in vigore virtuteque collecta
p̄ fortius amplius. et quod est gradus minus. Audac-
ior nauta facit naufragiū. et timorosus saluus
venit ad portū. Quāobrem beatus homo quod sem-
per est pauidus. quā ad salutem timor rebus vi-
uentibus est prouius. Quo dicto audax equus
toto fuso sanguine extinctus est.

Contra superbos qui volūt equiparari deo:

De simea. coruo. nauta. et vulpe. Ca. vi.

Auilem nauta inspiciens simea in malum
velociter ascendente cū mox nitere in sile
id coruus attendens cōsiliarius dixit ei. Sta in
loco tuo carissima. ne in regionē extraneā eleua-
ta quis corporis ruina te pereas. At illa verbis
denique spretis conscēdens. statim p̄fūdītatis al-
te cōtuitu. debilis cerebrū imaginatione cōfusa
ruit inferi. et ceruice fracta nunquam de cetero vul-
tum potuit eleuare in celū. Denique pergens cum
regē in solio sedentē purpuratū vidisset. cepit ad
simile cupere sed absente patrono quasi princeps
alter in throno cōsedit. Sed hoc nimirum visu vul-
pecula venit ad solū. et salutato sophistico rege.
ministra prouida ironice flagitauit mandatus.
Cui simea dixit. Hoc tamen precipio. leta gloriā
cerne. At illa. Egoque consulo sane hinc quancis

to descēde. Quōd cū negligeret vane similitudinib⁹
 sitibūda statim inde plecta est caninis dētibus
 lacerāda. Tūc ad se reuerfa dolorib⁹ inq̄t. Ue
 mihi q̄ spreui cōsilia sapientū. Nesciebā q̄ vbi
 nō est consiliū deest salus. Que cū audisset vul-
 pes appropinquauit ⁊ dixit. Ammodo q̄ppe te
 video veratiōe sensui restauratā. q̄d dilectiōe fa-
 ciens sic arguā. Ut q̄d ceteris aialibus ade na-
 tura subiectis tu sola iugū cōmune fugiēs eidē
 parificari conaris. At illa r̄ndit. Mouet quidē
 ad hoc innata cupido. Nōne cūctis brutis hūa-
 no corpori sum plasmata conformior. Tūc vul-
 pes arguēs inq̄t. Quāq̄ certe figuraliter homi-
 ni sis p̄formis. plus oibus tñ q̄ hec similitudo
 in te puertit. Nunc tua forma fore deformior in-
 uenit. Quid em̄ bertina facie turpi⁹: plāta digi-
 tata deformi⁹: nudisq̄ natibus fedius: nisi for-
 te caudato pauone nō caudataz te iudices pul-
 chriorem. Monstrū nāq̄ aut fedū est cuiq̄ per-
 uerse assimilaite. An ignoras q̄ supbiēs spūs tā-
 to magis turpior deoq̄ dissimilior cernit. q̄to
 ampli⁹ eq̄pollere illi. distorta imaginatiōe mol-
 litur. Nā que in mūdo maior est mōstruositas.
 q̄ cū infinite magnitudini nihil vite mors. oipo-
 tentie infirmitas. glie in iseria. veritati stulticia.
 luci tenebra. ac deo suo eq̄parare se satagit crea-
 tura. Uex postq̄ te hoī equiparare satagis ei⁹

sequaris vestigia. ⁊ obediēter sue volūtati cōfor-
 ma. Sic enī placēte te sibi nō solū alimentū trib-
 buet dulcia. verū ⁊ iocosa veste fedī corporis or-
 periet pudibūda. Quibus auditis egra ad me-
 dicum iuit.

Contra appetitum singularitatis.

De passere ⁊ ape.

Cap. vii.

Passerē solitariū inueniēs apīs p̄posita sa-
 lutatione mox dixit. Ut q̄d tu frater mi a-
 marā solitudinē diligis cū amica societas sit tā
 dulcis. At ille respōdit. Nimirū minime placet.
 multitudinis fluctuare p̄cella vel vnus esse de
 turba. Nōne inter sydera sol est vnus. ⁊ sup oīa
 vnus de⁹. Quo audito cū subtiliter prudēs illa
 singularitatis supbiā ei⁹ notasset. in causam tā-
 liter arguendū p̄cessit argumētosa. Quāq̄ vn⁹
 inq̄tū essentialiter sit de⁹: cōparis tñ trinitatis y-
 postatice indiuisibili societate gaudet. Sol aut
 stellaz infima ne sit solus sibi dono lucis effice-
 re sociā splēdozis i grāditate conat. Sic ⁊ p̄mū
 mobiliū cū sit vnū allatiōis p̄marie cōicata vir-
 tute secū ethereos orbes rapit. Ne sit quidez in
 suo officio singulare. qm̄ est vniuersitas mundi
 tota. sic cūctaz partiū iūctiua vnitatis cōnectit
 vt nulla eaz disiunctiōis solitudine ⁊ vllatenus
 patiat. Nōne aīa naturaliter societatis amatrix
 mox dolet si in pūcto suū dissoluit corp⁹: Uex

cum a principio deus creasset hominem unum: mox dixisse subiungitur. Non est bonum hominem esse solum: faciamus ei adiutorium simile sibi. Habere quippe comparere et possidere coadiutorem. Propter hoc si quidem duo creati sunt oculi, alae due, manus totidem, et pedes dualitate conformes, ut pluralitate numerorum et unitate formarum membris omnibus et simili adiutorium sit primum. Ad quod nimirum constructe sunt urbes, collecte ciuitates, legibus federe adunate policie, nisi ut ciuium obsequioso consortio sint non solum sufficientes, imo tranquillissime res humane. Quid ergo. Ule soli, quia cum instabili pede superbie ventus indubitanter ceciderit societate priuatus subleuatiuum adiutorium non habebit. Attamen animalia domestica turba viuunt. Cetera quatuor possunt se natura politie incolunt. Et is qui fugit consortium aut est rabiosus aut heremita. Heremita vero socius est deorum. Quibus dictis tristitiam dimisit solitudinis amatorum.

Contra appetitum principalitatis.

De voluntate et anima. Ca. viij.

Superbicitis voluptatis cupidine voluntas cum naturali relicto principio nolebat ipsius principium sibi esse, ratio sentiens statim dixit. Quid hoc est soror quod cupis? At illa rudit. Mihi certe principium cupio fieri: ut desiderata omnibus celsitudine possim frui. Tunc ratio inquit. Tantam igitur pul-

chritudinem uniuersam in deformitatem vis monstruosam conuertere, et speciosissimo corpori machine mundialis caput extraneum moliris inferre. Absit hoc inestimabile uicium a te, quippe si mundus hoc senserit tamquam in sui ordinis et pulchritudinis corrupticem aduersum te totus hostilitate se armabit, quam et magis arguam, quam minime est prudentis ad impossibile nitenti. Dic mihi quomodo unde existis? a te: an aliunde? Ulex quia a te ipsa non fueris appetitus principalitatis ostendit. Nullus quod possidet cupit. Sed quod a semetipso est: id naturaliter principium est. Quamobrem si a te ipsa fuisses non principalitatem cuperes sed haberes. Igitur si aliunde es: forte te principatam dignosceres, quare principium non nisi impossibiliter tibi eris. Attamen natura intellectu sapientie gubernata ad impossibile non mouetur. Subiectum membrum es: si subterfugiens proprium dominium capitis, mox orbata sensu intelligentie et motu priuata prudentie morieris. A radice quippe seiunctus ramus non pullulat, et sine duce suo milites oberrant. Humiliare igitur carissima sub naturali tuo deo principio, et caue ne pestifero appetitu superbie dum vanam principalitatem desideras, eterne quidem perditionis alimentum primum tibi fias. Quibus dictis voluntas sic erudita quieuit.

Contra appetitū supbe libertatis.

De oue et ceruo. Cap. ix.

Ovis auida pprie libertatis sociali relicto grege dominiū sui pastoris effugit. Cūq; p solitudinē errabundā ceru⁹ vagā et pfugaz in uenisset cepit pius querere sue solitudinis terro ris occasionē. Cui mox illa rēdit. Duduz certe fuisse iugū durissimū: et multa passa. nūc frui uolo sicut et uos libertate. tā cūctis gratissīma sic et patronū duriorē effugere. q̄ nō soluz quotidie me usq; ad sanguinē emūgebat. uerū etiam omī āno oportuno uellere spoliabat. Tūc ceruus nimis ppatiēns inquit. Satis certe carissīma doleo de errabūdo itinere tuo. s; multo magis de erroneo cōsilio. Namq; libertas dulcis est. thesaurusq; incōparabilis: sed nō cōiter uniuersis. Plura enī sunt q̄bus pax, uita, securitasq; salutis tm̄ ex debita subiectiōe cōtingit. Et ppter hoc nō est aliud libertas eis q̄ salutaris pditio libertatis. Namq; libertas ppli quē regna nō cohercent: libertate parit. Subiectū quidē corp⁹ aīe uiuit: et mox cuz ab ea liberaf̄ extinguit. Namq; uis subiecta nautis serua f̄ a fluctib⁹: a quibus si libera fuerit statim naufraga dissoluet̄. Sic formica alis liberata de fouea cū suriūm erigit: tūc finali miseria captiua f̄. His ergo libertas certa est perditionis captiuitas. ita quidē esse et tibi

perit

crede carissīma. Nam attēde q̄no et qualif̄ nūc inscedis. qm̄ sine duce. pascualis itineris nescia. si ne tutore nulla: ppria ualiditate armata. Inter inimicos soliuaga atq; in miseris es circūualatibus destituta. Namq; uia tibi error est: pcepticiū ductor: esuries pascua: pni dies socia: et tui tandē crudelis interitus sunt extrema. Ego certe cornupede, magnitudine, et agilitate munitus uix a feris huius solitudinis sū securus. Sed ex quo naturaliter te delectat libertas dic q̄so si ad bene uel male faciendū. Quippe si intēdis bñsa cere hoc tñ est qd̄ exigit pastor tu⁹. ut qd̄ refugis eū sine rōne agere cupis. Ipsa tibi erit libertas inicialis fuitutis captiuitas. Nam male uolūtati peccādi libertas est: qua quidē psumatur ei⁹ iniquitas: et mox captiuitas sequit̄. Sic mala uolūtas q̄to liberior tāto fūlior. q̄to potētior tanto infirmior. at q̄to sublimior tanto minor. Audi igif̄ consiliū meū: et q̄totius reuertaris ad dñm tuū ne libere pereas: et teipaz lupis deuorādam impēdas. Nam et si dñs tu⁹ te mūgit et tōdit ab eo sumis hec ipsa q̄ tribuis. qz te custodit et pascit. Eligibilius q̄ppe est lac dare ac uellera: q̄ cū oibus pdere uitam. Quibus auditis ouis gaudēter ad pastorē redijt.

Contra appetitum dñationis.

De affectu et intellectu.

Ca. x.

e j

Intumescēs affect⁹ mox intellectū suū volū-
tū indicauit: dixitq; ei. Cupio frater mi cun-
ctis hoibus subiectis p̄esse. At ille r̄ndit. Caue
carissime ne appetēdo dñationē: fuitutē supbie
incurras: et cū tu te alijs p̄feras tuipse tui tā grā
de dñiuz p̄das. Sed et dic mihi q̄so si qđ deside-
ras putas iustū. It̄ āq; si iustū nō est hoc ip̄m ap-
petere ē iniustū. Uelle em̄ qđ iniustū est: iniquuz
esse sanxit. Attū ip̄a iniusticia misera est. Igit̄ ex
hoc appetitu es miser. Uerū oīs miser sue cala-
mitatis est suus. S; si qđ iniustū desiderās ob-
tineres: pl⁹ miser existeres. qm̄ vnūq;sq; tāto mi-
serior cōuincit: q̄to ei⁹ in malo celeri⁹ volūtas
implet. Si nō qđ cupis asseris esse iustū: neces-
se est vt sit ex aliq̄ supeminētia tui. Ex hoc enim
ius dñandi ceteris aialibus obtinem⁹: qm̄ ad y-
maginē dei cōditi: natura supeminētes his su-
mus. Ostēde igit̄ cui⁹ quidē dono sapie tumefa-
ctus tā singularis excellis. Nam̄ si sapiētia a-
lios cupis trāscendere: hec n̄a est. Nequaquā hec
sursū te picit. Sed hūilitatis deozū sinus salu-
taris recōdit. q; n̄a est sapiētia vbi hūilitas fue-
rit. Si aut̄ potētia niteris trāscendere: et si eius
p̄latione leuaberis: cū nerone ip̄ijssimo: aut cuz
alexādro neq̄ssimo p̄do eris. Potētia siquidez
nō excellentiā: sed potius violentiaz gignit. At
nō ne p̄ opulentiā extollaris: qm̄ hec nō te facit

trāscēdentē: sed sufficientē. Opes em̄ aut egesta-
tem auferūt: vel qđ in paucis est cupiditatē ex-
tinguūt. Nulla igit̄ excellētia reperit̄ iure. quare
hō hoibus p̄feratur. Quāobrem apud te mane
carissime: et cōi legi societatis naturalis subsiste
q; si iniuste leuaberis mox iusticia et firmitatis
amissa: iuste similiū seruus eris. Uex in eq̄tatis
policia p̄esse: subesse est. Et q̄ arrogātia dñatur
iusti iam spernit: et vicijs subest. Recordare prio-
q; sc̄ds hō factus est in societatis cōe iudiciū: et
a tribus fratrib⁹ noe filijs humanū postmoduz
infirmitatis euīdēs documentū disseminatū est
genus. Sed depone fastū: tolle noīa dignitatū.
et quid est oīs homo nisi hō? Una igit̄ tm̄ eq̄tas
est hoī possidēdi et volūtas diligēdi. Quib⁹ au-
ditis mox ille fastū deposuit.

Contra appetitum dignitatis.

De vrsō: vulpe: et cerua. Ca. xi.

Latitātī vrsō famelico vt predā aliquam de-
glutiret: magistra fallacie vulpes: pia im-
pio subuenire eum putat. ad eum ceruam solius-
gam arte doli sic conabatur afferre. Nam̄ in-
quit vultu placidā: ceruice altā: pelle politā: pe-
de validā: p̄portione decorā: parens te forma-
uit natura. Unum tantuz perfecte venustati mi-
nus est: quia cornibus cares. Neq; enim certe

c h

infirmo serui: taz supba z tuta debuit armatura deesse. Maxime cuz ea cōcesserit sil' vacce. Aut forte liuoris nescia quedā reliqt arti natura. Sy mea quidē suppletua arte induit: z magisterio aurū z argentū politur. Si vis q̄ pfici cornu audi monitū: z imitare ducātū. qm̄ ad magistrū te dirigā iā expertū. At illa hō tā mobilitate feminea q̄ volēs cornu seq̄bat mēdacē. sed pia sorte: dolo capte fuit obui⁹ ceru⁹. q̄ miratus de socia dixit. Quo vulpinā sequeris caudā? Cui cerua. q̄ppe tāto duce ad vsū tēdo. vt sicut z tu cornibus gaudeā. An solus apparere vis supbis masculina? Ad hoc ille astut⁹ vtriusq̄ sentiēs fastū z dolū amice cōpassus totū suū fundit nisum exhortatu. Diritq̄. nēpe pp̄t cornua vsus dedit q̄ete virtutis auriculā. Laue ne tu deteri⁹ amicitas pellē z vitā. Ursus nāq̄ interrogat⁹ a lupo vt qd̄ faciē pronā ferret. Rndit qz habeo debile caput. Cui lup⁹ ait. Muni ipm̄ cornib⁹. His q̄ caput armauit natura bouinū. Glade ad hoīem arte dotatū z ponet. Quo inuento magister ait. Solue plabore volo hoc qd̄ dare non noceat. Si branchaz peterē nō dares. da mihi aures. et nil tibi nocet. Quo volēte scidit eas. z ferēs malleū vt pforaret craneū ei⁹ audiuit. fatu⁹ sum vt pfores mihi caput. Qui ait. alit̄ tibi cornua non ponūtur. Tūc vsus abbreviat̄is aurib⁹ inquit.

Bñ em̄ fatu⁹ q̄ cornua cupit. pdit enī (vt video) caput discretiōis z aures q̄ete virtutis. z sic abs cis aurib⁹ sine cornibus abiit illusus. An igr̄ nozas qz dū admittit cornua luna fit lumīne vacua. z cornuta moysi facies cōtuitus liberi dulcedine velamēto est priuata. Illaqueat̄ quidem vacca p̄ cornua. Et aratro bos seruus sub duro iugo assidue duci solet p̄ cornua. hō attēdis qz nulli celestiuū pret̄ trapotā cornu pōdus apponitur. Sed eo dūtarat nos terreni guamur. qm̄ et ego serpētis haustu cōburoz interi⁹ vt possis vetustatis pōdus deponere cornu qd̄ plura. Besti alitas quidē cōis ostēditur: aut cornu: aut cauda. Depone igr̄ fastum z fuge cornu ne dira te laniet vngula vsus. Quibus intellectis mox dimissa vulpe secuta est ceruum.

¶ Contra appetitū humane celsitudinis.

¶ De nube et terra.

Ca. xij.

Exorta de tellure nubecula statim cepit nato desiderio sursum ferri. Cui mater dixit. Ex quo tibi nata fuisti: nōne ex me z in me: cur q̄ supra matrē erigeris: natale solū cūctis ḡtissimum facta pegrina relinquis: qm̄ z sursum lata vel a tēpestatibus inuolueris: aut ab estu obuio psumeris. Rogo igr̄ nata quiesce: z in patrino salutaris: hūilitatis sinu recūbe. At illa minus prudēter rndit. Appetitus quidē desiderabilis

e iij

celstudinis sursum coegit ascēdere. Cui contra dicere et si liceret nō placet. Ad hoc multum illi terra cōpatiēs dixit. Dic mihi q̄so quo erigi cōcupiscis? Cui nubes. Namis anhelō attingere ī aq̄lonis sublimia. vbi cōstituta toti visibili sim plata. Quo audito statiz deridēs caliginis cecitātē inq̄t. Bene vt paz ante genita infantissime es locuta. Namq̄ minime adhuc positiōis celestis ordinē didicisti. nec mūdi sitū mirabilē attēdisti. Rūde mihi. q̄ pars primo moueaf in celo? nōne oriētalis? Inde nāq̄ stella diyalis ascēdit: et q̄si motu suo ortis ibidē siderib⁹ iuste oriēs appellaf. Igit̄ hec pars dextrū est celi. q̄ em̄ prima in aiali mouet pars: hec dextra nūcupatur. Sz si vt patiēs est iudicaf oriens celi dextruz de necessitate cōcluditur ei⁹ polus antartic⁹ esse sursum. Ab eo enim cōprehēdunt philosophi: oriētalis motus principiū deriuari. Namq̄ in corpore aialis pars est illa caput q̄ subiecte dextre localēz influit primo motū. Ulex q̄ ex meridionali polo celestis alatiōis principiū oriāf. Hac ratione dinoscif. qz situato h̄tice hoīs versus illū: mox ei⁹ dextra si voluaf ab oriēte moueaf. Igit̄ si meridionalis in celo polus est sursum: aq̄lonaris erit p̄ p̄ns sic deorsum. Propt̄ qd̄ carissima si tuus fert anim⁹ in hmōi vtilari: putās erigi pfundaberis. Et cū credideris ire sursum: tunc

Demergeris mūdi maximū in abyssuz. Accidet qz tibi sic decipi cū supbis q̄ dū eleuari iactātie flatu superi⁹ opinātur. ruūt inferi⁹ ad ima inferi. diuino quidē ictu iusticie p̄undaf. Et sic cū videf eis altissime fore sursū: speculo decepti fallacie. tūc maxie sūt deorsum. Qui em̄ cōtra verū mūdi cursuz sursū erigit. de necessitate lat⁹ ī ei⁹ oppositū infimatur. Sed ex magna quidem p̄uidētia cōditozis: supboz habitabilis locus aq̄lonari polo supponit̄. vt ex positiōe mūdiali discant. illud quidē qd̄ fm̄ mūdane visionis aspectū videf superi⁹ ī h̄tate fore inferi⁹. Quāobrē fugiētes hui⁹ seculi fallax sursū: ad verū tendūt p̄ hūilitatis deozū. Sic enī natura vbi pari modī situauerūt inferi⁹: dato capite de matris aluo mittit in hūc mundū infantulū vt hūilitatis magistra cornu cordis et pedē p̄p̄ hoc situat deorsuz. His diffinitis quieuit.

Contra eos qui adepti celsitudinem mundas nā magnipendūt magna et alta.

De formica et philomena. Ca. xlij.

Ita tranquillitate qdē estiuā formica nouit̄ natis alis: cū de trenis latiblis ī liquidū aerez euolasset: ī amena folijs virētib⁹ arboze: iubilātem philomenaz iuenit. cui dixit. Tu qd̄ es? At illa r̄ndit. Volatile sū: sz q̄ete iubilo luce pacata fruoz. deide cū ap̄c̄ circūuolātē vidis̄z sc̄icitata

e iij

quo tēderet mox audiuit q̄ discurrebat p̄ flores e q̄bus colligeret sibi pastū mellis. q̄bus audis magnipēdēs dñationē alaz gaudēs ⁊ grata nature dixit. *Gras tibi ago. qm̄ sil' de pfunditate ⁊ obscuritate trena atq; de solitudine cōgregandi ⁊ labore portadi: nūc me quidē ereptā: loco lucis ⁊ cardinis: ac v̄nantiuz quiescētūq; et fauilla fruentiū societati dedisti.* Igif cū locus is eā nō modicū delectaret: nec ex toto eā p̄pter alas antiq̄ gn̄is p̄uidētia dimisisset: ab ape doceri petiuit si qua p̄icula ibi essent. q̄ dixit. *p̄la certe. atq; hec ipsa sūt.* Desup spūs p̄cellaz. lateraliū v̄ctoz ipetus: nūc frigus: nūc estus. *Hinc vngula volucrū de rapina viuentiū: hic rethia tēla lateraliū araneaz.* ad hec illa r̄ndit effugiā oia iuuate p̄uidētia. *Sz quidē postmodū rapidissimo pede: celeri estate transacta: mellicis edulijs et gaudiose quieti hyemis tēpestas ⁊ siccitas successit p̄cella deursū p̄mente: tūc v̄cto pellente: atq; frigoris extra ac famis intra eā p̄nicie circūdante mox ex alto formica descēdens solituz cepit effugiū terrenoz acquirere.* Sic q̄ cū necessitate cogēte ad dimissum latibulum recurrisset clausum: pulsati ab ostiaria est r̄nsuz. *Quā venis qd portas? At illa. nimiz de aere tm̄ alas. Mox illa. vade: qz nullū alatū. ⁊ q̄ nō secū detulit fructū inuiolabili lege nature hic cōditur.* Tūc des

sperata formica locū detestās aduenticiū ⁊ p̄mū laudās exclamauit ⁊ dixit. *Cognosco certe fallacē celsitudinē lucis hui' mūci a sapiētibus fugiendā: q̄te p̄riuatā: securitatis nesciā.* Hinc inde innūeris vallatā angustijs ⁊ vitalis vacuā libertatis. q̄ felix q̄ppe est illa fouea obscuritatis hūilis sēp stabilis: v̄ndiq; tuta: dulcis amicaz: soroz policia: bonoz vitaliuz regio plena. *Sic in malis formice p̄uidētia reddita: vita per superbiam perempta est.*

Contra eos q̄ cito adepti raptā altitudinem gloriātur spernētes humiles.

De arūdine ⁊ canna mellica. Ca. xiiij.

*Q*uandē i breui trāscendēs altitudine tumēs ait. *Cāna mellis q̄tum t̄pis habes: Cui illa r̄ndit. duos vite ānos.* Tūc ipsa velocius altū rapuisse se gaudēs sp̄nensq; humilē mox arrogantie gratitudine dixit. *Bñ sit nature q̄ in āno me fecit te quidē transcendere.* Ad hec cāna mellis ostendēs fatue p̄fusionē suā dixit. *Bñ es arūdo sensu arida: ⁊ ois v̄ctositatis ipetu agitata.* *Nō attēdis qm̄ vt cito cresceres totū altitudini: nihilq; pfunditati dedisti q̄ intus es vacua: ⁊ foris tumescis infructuosa.* *Ego v̄o hūilitati totū impendēs hinc medulla dulcedinis plena sū ac suauitatis tota sum fruct'.* *Nimiz sublimes*

arbores vt plurimū infructuose cernūf. ⁊ herbu
la serpens peponis in graditate germinat. Sal
lina paruula oī die ouificat: ⁊ semel in āno ingēs
strucio fundit oua. Graui siquidē a tēpestate vēs
toz: hūilitatis me tutat firmitas: ⁊ tua tibi est al
titudo tēpestatas. Dis em̄ q̄to sublimior tāto mu
tabilior spera. Ut qd̄ ḡ de altitudine p̄cellosa ⁊
vacua gliaris: ⁊ stulte plenā melle ⁊ stabili breui
tate pfūdis. Puluis q̄ppe q̄to plus erigit: dif
fusius spargit. ⁊ fum⁹ cū magis extollit ampli⁹
ānullat. Altius vapor ab estu cōsumit. ⁊ p̄tritio
grauior in rozē dulcissimū cōdensat. Mōtes ae
rei sepe nubis caligine iuoluunt: ⁊ trene valles
riuis inūdantib⁹ impinguant. Iḡit incōparabi
liter melior plene hūilitatis est paruitas. q̄ve
lox sublimitas omni bono euacuata. Quib⁹ au
ditis arundo erubuit.

¶ Contra tumentes ex scientia.

¶ De gallo et vulpe.   Ca. xv.

Gallus intelligēs dispositionē mutabilitat⁹
celestis. mox de sciētia tumid⁹ in arboris
ascēdit ramusculū. ⁊ erecto collo alta voce cāta
uit. Quē cū audisset vulpes ad eiusmodi cantū
tā cito cucurrit. ⁊ stans deorsū salutauit ⁊ dixit.
Audiui frater mi vocē exultatōis tue ⁊ veni q̄so
cātationis causam indica mihi. At ille p̄tinus
inqt. Nūm̄q̄. intelligētia sup̄ne dispositōis dor

tatus eam cū sensero statiz voce cātabili nulli in
uidus pādo. Tūc vulpes subridēs inqt. Ergo
plenus es sciētia. qm̄ hec est diuino ⁊ sublimiuz
disciplina. Quo audito gallus pl⁹ intumescēs
cātavit. moxq̄ vulpes saltauit. Cui ille desuper
Ut qd̄ saltasti: Tūc illa r̄ndit. Certe qz tu plus
exultasti. gaudere nāq̄ cū gaudētibus licet. qn̄
⁊ effundēs rethe dolositatis verbis callidis sub
iunxit. Quippe gaudeo frater mi: eo q̄ liberalis
sima bonitas q̄ p̄ditis oibus participiū p̄fectio
nō suaz gradatione pulchra exundātissima
fontana diffundit. etiā nobis brutis inestimabi
lis donū sapiētie dedit. O galle tu es glia n̄ra.
tu es bestiaz leticia. te nūc q̄so porrige si digna
ris vt osculer mix intelligentie caput tuū: rogo
cōple gaudiū meū. At ille quidē adulatōnis do
lose molli lingua mollitus statim vitale caput is
prouidus ori famelico obtulit. quod auida strin
gens deorsum miser rapuit ⁊ subiūxit. galle gal
le vbi est sapientia tua. cōcepisti superbā. pdidi
sti prudentiā. ⁊ dedisti pro nihilo vitaz tuā. Cui
gallus. Quid gloriaris i malicia? Et illa respō
dit. Non est malicia humiliare superbum: sed
ars vera. Namq̄ noui q̄ cum sapientia inflat
mox tumefactioni ruptura succedat. quo fit vt
auris vacua libenter adulationis auram susci
piat. que cor instabile superborum rapit et dis

ruit cū subintrat. *Mimix. min⁹ cōsiderasti q̄ si-
nus ppus sapiētie hūilitas sit. Hāq̄ si in erudi-
tis nature imaginib⁹ attēdisse: lux imago sapi-
entie semp humilitati cōnectit̄. Sidus nāq̄ q̄-
to splēdidius: tāto infimi⁹. ⁊ q̄to sublimi⁹ dat
se apparētie tāto minus. Paru⁹ oculus rimas
acuti⁹. ⁊ in cauda vermiculi lucis clarissime sul-
get decus. Porro qd̄ sciuisti: si te ignorasti: aut
si nouisti quomō supbisti puluis ⁊ cinis. Quid
plura: Nulli maior dementia est q̄ p̄ scientiā dū
inflaris pdere sapientiā. Quo dicto statiz fame-
lica aliud ori ex preda officiū dedit.*

Contra arrogātes ex eloquētia.

De rana ⁊ anguilla.

Ca. xvj.

Ranica i fonte genita sine voce cū cauda
pcedēte die cū cresceret: ac mutata forma
pdita caudula loq̄citat̄ inq̄tissime accepisset
ampulas natantē ibidē aspiciēs sine sono cau-
datā anguillā mox eloquij vento tumēs coram
illa nature cepit impēdere arrogāt̄ie sue grates
dixitq̄. *Gras tibi ago q̄ nō solū subtraxisti mi-
hi caudaz bestialitatis opprobriū: imo rōnalis
gl̄ie facundiā tribuisti. Hoc aut̄ cū audisset an-
guilla ⁊ tumorē fastus ei⁹ ex āpulloſa fabulatio-
ne notaſſet vt supbiā p̄funderet statim in cōtras-
riū dixit. Ego q̄ppe gr̄as offero sibi: eo q̄ acu-
tissimū iactat̄ie sonitū abstulit ⁊ mihi in refugiū*

salutare longiorē astucie caudā dedit. Ut qd̄ ca-
rissima v̄eto pestifero loquacitate inflaris Non
attēdis q̄ inflata lingua dū quidē ructuat facū-
diam. bulit stulticiā. q̄ flatui superbie venenata
vna cū hūilitate mox a mēte sapientiam fugat.
Ulex qd̄ est eloquētia sine sapientia nisi incogni-
ta lingua: furiosa potētia: bucca sine freno: eq̄na
demētia: ars in p̄polita: ⁊ dulcedo nō modicū ve-
nenosa. *O miser q̄ exornat⁹ est ea. nunq̄d ergo
ta; relucētē in te reprobam⁹ facundiā. Absit.
Sed dūtarat supbientē hāc ip̄am dānam⁹. Ad
sapiam em̄ lingua directa est. q̄obrez eiusmodi
fermentuz iactat̄ie si venerit p̄ ancillā pdiſ d̄na.
Moxq̄ vbi sumit instrumētū vecordia ⁊ ars se-
ua. cedit in iram. Sic q̄ cū intumescis facundia
bonū tibi in malū iam cōuertit̄. ⁊ tua tibi ipsi lin-
gua mēt̄it̄. Sic ⁊ scia in amentiā vertit̄ ac in cor-
ruptelā gr̄a p̄mutat̄. Virtus q̄ppe fit viciū. ⁊ se-
renū in nubilū variat̄. Sic tua scia te decipit: arf
q̄ fallit. Sic tu⁹ te quidē nitor cōtaminat. ⁊ pul-
chritudo deformat. Malo ergo sine vocis artis-
ficio cū formica gaudere prudētia: q̄ vocis to-
nitruo insanire cū asino. Ac eius iubilo captiua
vernare cum philomena. Malo certe in eternuz
non loqui: q̄ locutione sampiternaliter captiua
da in superbiāz erigi. Quo dicto sub limo se ab-
scondit.*

Contra superbientes ex amicoꝝ multitudine q̄
bus armantur in malum. zc.

De pisce superbiēte. Cap. xvij.

Septem ordinib⁹ dentiū piscis armat⁹ cuz
vidisset aliū piscē en sati oris arte nature cō
positi. armatura munitū paz iuxta ei⁹ modi po
situs mali cupiditate dixit. **S** vtinā nature illa
mirabilis ars q̄ tam disparibus formis vena sa
pie cūcta fudit satis itus armato dētis valitudi
ne. z hāc mihi deforis addidisset. **C**ui ali⁹ inqt.
Et qd ageres ide: **M**ox ille. qd de dēte. quo au
dito alter subiūxit. **P**ostq̄ certe velles vti eo in
superbiā z ad predā carere tibi meli⁹ est q̄ h̄re.
Eligibili⁹ quidē est pr̄uari bono q̄ vti in malā
bono. **M**ale nāq̄ volūtatis licētia iniq̄tas est.
Cōplet em̄ hmōi habita tāto iniq̄tate celeri⁹ q̄
to hāc agere sperabat auidius. **E**t pp̄ hoc sul
phur rogo. gladi⁹ fatuo iniquo. **Q**uid expectat
inde nisi ira: seuiā: violētia: atq̄ p̄da. **D**icā q̄
in turberis carissime illud qd olim bos v̄so in
quit appetēti cornua. **A**mice bona sunt cornua
sz nō tibi. **Q**uinimo longe meli⁹ esset tibi postq̄
naturalib⁹ armis abuteris vt oīno dētibus p̄ua
reris. **C**ū igit tuū seuiret cor iracūdie neq̄ valis
tudo deficeret. ac cū sanguine dirus v̄ter appe
teret. dens neq̄cie laceratiuus deesset **S**ic q̄ppe
facultatis orbatio aut iniq̄tatem corrigeret aut

sofīret. et qd amplius est ptātis subtractio sepe
irā in māsuētinē verteret. z in virtutē quietis
necessitatē mutaret. **A**ttñ cordi pessimo debz de
esse organū tam armatū. **V**alitudo enī supbiēz
di iūcitat ausum inuadēdi. **M**ox quēlibet susci
tat actū z nocēdi q̄stum libet cōplet effectuz. **S**
certe miserū cui peccare licebat. **E**le q̄ ex bonis
ad facin⁹ se armat. **E**le q̄ amiciciā vincentē oīa
trahit in superbiā: vel ad predā. **H**uic profecto
bonū malū est. amicicia inimicia. lux tenebra.
potestas demētia. z dira calamitas sit fortuna.
Quibus elucidatis secessit.

Contra superbientes ex robore.

De rinocerote z coruo. Cap. xviii.

Superb⁹ rinoceros ex maximo robore corz
nu sui cum vidisset coruum super rupē quie
scere mox eum p̄sumpsit ictus vi mira subuer
tere. vt sic coram illo se de gloria roboris ostēta
ret. **C**um igitur hūc fulmineo impetu cursus ra
pidissimi p̄cussisset a petre resistentis duricia in
semetip̄m viriū reuerberāte acumine fregit corz
nu: z doloris pōdere vna cū larato corpe victū
statiz humi dedit robur. **C**ui qdē tātis dolorib⁹
decūbenti coru⁹ rī. u sparsus euētū min⁹ cōpas
sus passo. hoc desuper fudit eloquiū onerosum.
Rinocere frater mi vbi est cornu p̄alidum: vbi

robur stupendū: Namqz. qz in vno posuisti totū
cū vno pdito mox z amisiſti totuz. Meſciuiſti q
paucilla eſt cuiuſuis virt⁹: niſi maior z aſſit ani
mi ſil. Tota nāqz illa mira viſ ſanſonis nū ab
oſſib⁹ quidē ſz erat a ſpū in capillis. Virt⁹ aut
ſpūs hūilitas eſt. hec em̄ baſis z fundamētū at
qz os corporis eſt virtutū. Igit̄ cū ex ſupbia tolli
tur totū vez corporis ſil z cordis robur aufer̄.
Ihā vna cū capillis virtute pdita ſpū dudū triū
phator mirabilis. mox ſanſon fact⁹ eſt infirm⁹.
Sed cū quēqz ſupbire ex roboze corporis pdere
anīmi fortitudinē ſit. q̄ta tñ eſt valitudo carnis
quā pūctata dolor proſternit. hora vel anxietas
frāgit. granū veneni perimit. z modicuz ferri in
ſempiternū occidit. Uez in naturalibus rebus
maiores vires eſſe ſine ſupbia diſcoſcī. Ihā ſpī
ſior te eſt gelofia. quā nullus ptrāſit eſtus ſolidi
oz abeſton. q̄ a cōburente flāma nō tōditur. z du
rior adamas nunqz a ferro deuict⁹. Porro ſi ſu
perbis aduerſus oipotentē te erigis. cui cū nul
lus reſiſtere poſſit cōcītatus aſſurgit: z mox ad
uerſantē ſibi potētior ptātem elidit. Crede igit̄
mihi qz nihil ſupba validitate ifirmi⁹: niſqz hūi
li debilitate potētius in hoc ſeculo inuenit̄. Fer
rum em̄ q̄to duri⁹: tāto veloci⁹ frangitur. et vi
trum tāto facilius rūpitur: q̄to amplius indu
ratur. Attamē gutta molliſſima cauat ſaxū. z te

redo h̄mīs tenerrim⁹ vaſtat lignū. Sz z fulmia
tus duriora deſtruit ſpūs. z eo tā molli⁹ ſtāgnū
ab incēdio tutaſ ferrū qm̄ z arc⁹ q̄tomagis cur
uſt: tāto z validi⁹ mittit ictū. Quo dicto victuz
ſupbia vnicoznē dimiſit.

Contra ſupbiētes ex pgenitoz nobilitate.

De burdone z mulo. Ca. xix.

Quam ſibi pariſ occurriſſet ſpernēdo mulū
iacatabat ſe burdo qz a meliori p̄re eſſet ge
nit⁹. Cui mox ille armati pedis calce retēto tm̄
acutiorē rōnis calle rñdit dixitqz. Et qd̄ tibi ex
inde āplius cū ſis burdo. Bonū nāqz aut feduz
gñonis ex aſſilatis genitorib⁹ exiſtit. Ubi ḡ hec
p̄formitas tollit. nihil vñ ſis referre videt̄. Man
qz de dracone dracōtides p̄cioſiſſima gēma oriſ
de gallo ſpentū neq̄ſſim⁹ regulus gñat. Medi
cinalis roſa de ſpinis p̄ducit. z de erinacia iuua
tiua ſubſtātia ſpinaz acerbitas deriuat̄. Sic au
rū de ſulphure gignit̄. de flāma plucida teter oz
tus ſpargit̄ ſum⁹. Sz quomodo ſurſuz tolleris
ex parēte q̄ q̄ſi altez aſinū p̄fūdit̄ genuiſſe. Pr̄
aut me⁹ gliatur me equalentē equo mior valitu
dine p̄creaſſe. Igit̄ cū v̄a nobilitas tā in corpa
lib⁹ reb⁹ qz in ſpūalib⁹ nō ſit aliud qz virtus poſ
ſeſſa. mihi pluris eſt eq̄na fortitudine: qz tibi tm̄
gñone gaudere. Attñ dū ex nobilitate carnis eri
geris: mox dignitatē gloriſicā aie v̄etoſa vicioſi

tate pdis. Et sic ex p̄ciositate effectus vilis luce nubilosus efficeris. ac bono re^o nubilitate viliscis. Acciditq; tibi sicut albedini q̄ denigrat argēto. et flāme luciditate fedat. Sed cū aux q̄to p̄ciosius tāto hūilitatis p̄dere est graui⁹. et lapis minor est p̄ciosior. Sic lignoz minima p̄ciosissima sūt balsam⁹ et cinamomū. Vera igit ac gloriosa nobilitas hūilitas est. que iursuz eleuans mentē deo cōiunxit. virtute repleuit. deificauit gr̄a: et sapientia illustrauit. Quibus allegatis obticuit.

¶ Contra eos qui superbiunt ex diuitijs.

¶ De vulpe et symea.

Ca. xx.

In pinguate cutis cū pil⁹ humiditate splēs descendet aridā spineā vulpecula cernens cara pelle et ardētī pinguedine tumida. vt simul eā de nuditate pudēda et vili pellicula derideretur. mox extēsa cauda et planatis pilis ei⁹ se conspectui p̄tauit: dixitq;. Nunq̄d nature opulētis in te tm̄ defecerūt diuitie: vt debitū natib⁹ indumētū: ac nobili aie correspōdentē pellē tribuere nō valeret: aut certe si te cū hoīe inducēdas ante diuiserat: ac cū acciderit necesse est vt capta sis. Ad hec hō sēsata vetula radicē eloquij fore diuitias supmātes supbiā cōprehendēs in derisoz derisum pri⁹ ostēsis dētib⁹ dixit sequētia. Admiruz scio q̄ vbi inexpta maloz iurēutis flāma. suri

osis pturbatiōibus sensū adhuc indomitū nubtlat. Ex hoc ipso inq̄etus q̄toti⁹ supbie pes subintrat. Quāobrē minime miroz si lucētis pili et caudule lōgioris incētiuō submisso in te iuuenilis iactantie creuit ardor. Ulex de hoc satis miroz. quō taz naturalit̄ callida pilos fore putaueris bona tua. cū bonū qd̄ extra te māserit nō sit p̄priū. nec qd̄ te nolēte abradit̄ possessiuū. Itaz hē diuitie tecū sunt. eo dūtārat quo te reluctāte auferri nō p̄nt. Hec aut̄ mētis virt⁹ est. Ea nanq; cū nil aliud cupiēs anim⁹ ditissim⁹ sit. nunq; tm̄ nisi stult⁹ voluerit: ipam p̄dit. Sed cū ex pilo supbiens iā amisisti viciōsitate virtutē. vanis diuitijs tumēs foris intus effecta es natura paup̄. Igit̄ diuitie vitia et tibi fit facultas egestas. Sz et gliaris vbi sepe cōsūderis et supbis q̄bus multotiēs hūiliaris. Plures em̄ sue carnis diuitijs perierūt. Itā ouis cara p̄pt̄ vellera tondit̄. et p̄uo glie ob pennā aureā decaudat̄. Gaudeo certe et dignas nature grates ago q̄ quiesco q̄ excoariare me cupit nemo. secura dormio nō molestoz. Sic q̄dem pelliparijs sum vilis. eo q̄ sum mihi carissima. et pellis paupertas est mihi opulentia. et vilitas vita. Verum tu carnem substantialem pro pelle. et ob diuitem pilum substantialem spiritum perdes. Glade igitur et diuitiarum sallacium pone superbiā. qm̄ melior est secure pau

f ij

ptatis pellis vilissima: q̄ letifere facultatis aurea penna. Namq̄ p̄tonsa pelle beuarus querit. et vultur volatile plūba cuti diuiti denudat. Quibus cōfutatā vulpecula recessit.

¶ Cōtra vanigloriosos volētes apparere.

¶ De pauone et erinacio Ca. xxi.

Pauone erinacio p̄ntato vt corā eo ppriaz gliaz dilataret: ip̄m̄q̄ de spinosa cute p̄funderet. iubilata mox cauda: et q̄si purpurea varietate mirabili: stellari specie aurea. p̄nis ordine situat̄: effuse volitās hincinde donabat se pauo lūibus intuētis. Uex illa mire prudentie sic vanā effugere gliaz p̄phendēs mox ip̄az vt p̄deret sub globo collecti corpusculo p̄dita facie spinas vndiq̄ t̄m̄ dedit. Quo quidē facto: cū pauo se vidisset illusuz statim ira collect̄ lamētatiuis eloquijs his aggressus est eū. Dixitq̄. Quanq̄ hō res tā mirabilis admirationē sēp cernere delectet. occultis oculis tu nō solū me intueri spreuisti. imo grāditer mirātī de te horrendū spinaz globū de formēq̄ formulā tribuisti. Cui ille r̄ndit. Memini q̄ppe facit iuriā q̄ vti p̄ptate sua. Att̄n̄ q̄so vt pacifice dicas mihi q̄d plis sit tibi videri an esse. Nam si dicas eē. q̄d tibi d̄ oculis meis: nāq̄ sine his nō minus existis. Sed si videri plus appetis: et iā pōpa factus es vmbzati lis pupillare speculū q̄ris. Memēto q̄so q̄ basi

lisci ocul̄ occidit: q̄ et dicā tibi illd̄ q̄d oli simee se i eo cernēdo lucefcere gratulātī inq̄t speculū. Gaude magis q̄d es: et nequaq̄ q̄d in luce silitudinis ipeularis appares. Nepe q̄ es: hēs substantiā vitatis. Sz i me appares: vmbra t̄m̄ efficeris vanitat̄. nō audisti q̄ tigris velocior raptos catulos p̄didit. q̄ fixo quidē dolo in semita se mirādo i speculo silitudine iā eos iuenisse putauit. Sic ob vanā apparētiaz: amatā substantiā filioz amisit. Sz ergo cū vtilabro pōp̄satis effuderis. et t̄m̄ in sup̄ficie fore q̄ris. Recordare q̄ sum̄ vanescit cū spargit̄: et tellus nō pullulat nisi datū semen in suis viscerib̄ recōdatur. Albedo foris facta nubilat oculuz: et resp̄sa in cute ptaminat lepra mēbrū. Sz occultata forma micat lucid̄: et res aromatica abscondita q̄dez pl̄ delectat olfactū. Sic castanea sub spinoso recōdit̄ cortice. vt vane spreta apparētia sub medullaris dulcedinis existētia req̄rat. Et ego spinis valloz exteri vt in esse sim tut̄. Sic moysi facies lūioso velamie cōdit̄. et factuariū dei multiplici vndiq̄ opimēto celat̄. Si audisti formice cōsiliū: datū cameliōte gloriātī de colore aureo et le tanti hoc ip̄m̄ est. Claude oculū et eris in h̄a gloria stabilit̄. nā duob̄ cilijs vt clausura firmiore seruet̄ claudis̄ oculus. et vno t̄m̄ vt caro suspēsa sit: palpebra aperit̄. Quo dicto recēiens se ad

infrabiliorē pauone eū reliquit.

Contra eos qui gaudent videri cū nō sint.

De strucione et coruo. Ca. xxij.

Strucio posuit in aues visu cupidus et existit vacuus ostentationis vāto: mox alarum altioribus sparsis velis: sic se maiores gloriabatur habere penas. Cui aues dixerunt. Vanus quod apparetur cortex quem existit ita medulla non replet. Et propter hoc si alarum sublimium penosa iactantia sursum corde leuaris. eam de potentia ventilat ita corpe nos precede maiori. Tunc post habere cum illis volatibus ipse terrestri mole maneret tetus in terra subridens propositum desuper coruo clamavit et dixit. Strucio fratrem ubi est penas superbia: ubi celsarum gloria alarum? Cur eam iam te non iuuat summitas: et tanta cordis ventositas non extollit? At ille respondit. Minime pedum gemitus impedit cum volatua vis assit. Cui coruo. Et si asininus pes ponderat ut quod tantilli capitis leuitas et colli gemitus non te leuauit. sed quia apparetur et non existit est in causa. Sic ergo gloriaris de sarcina. Ala ei sine volatu est barda. sicut quod dicitur manu se dat et ala te onerat. ideo feda res et vāitas onerosa est prope. Minime nunc video quod percipis stellarum aspectu micantium et nutu formarum. Totaque structura tua ostentationem designat. Ulex non audisti quod murrerit talpe de oculis gloriati. Habere quippe oculum et non visum non minus quam monstrum est. Vanus apparere et

non esse monstruosa cecitas est. Sane cum magis in oculis assit prope: tenebra tamen ipsa profudit ac visione ne priuat. Sicut autem superbiens ex seruo taliter equa mulum profudit. Minime apparetur sexus habes: sed carum existit fructu: adulterina coniunctione platur. Sic orbata fructu propositas cernit. quia est puer se superbiens parat. Si sciisti quod oculum speculum intues illud cum mundum esse quasi alter se iactaret respondit. Quid tu de apparetur gloriaris: attende quod ex alta parte inimica luci opacitate obscuraris. et hec ista metiris. Apparetur enim sine existit modum est Quibus auditis strucio confusus obmutuit.

Contra apparetur et contrarium existentes.

De spina et ficu. Ca. xxij.

Spina floruit: et ficus antequam fructus suos grossos produxit. Cui mox tumefacta ex floribus spina dixit. Ficus ubi sunt flores tui? At illa respondit Spina ubi sunt fructus tui? Et spina. non dedit mihi natura fructus. nec mihi addidit flores ficus. sed cum flos ait diriuet in fructum meli est sine flore fructus producere quam fructu priuato flore. Attamen quia non floreo: germen iuuissimum gigno. Minime palma mel suum non effundens in floribus. parit hinc mellis fluum dactylum. Et cana mellea: quia flos non detulit. sic tota fructus dulcedinem se infra semetipsam recodit. Quid ergo de apparetur contrarie existit gloriaris. Sepulchrum quidem extra flosculis pin

gltur. et intus est spurcicia mortis plenu. Exacō:
tolit lapis hic cātillus mira floret distinctōne
colorū: et cū delectatiōe inspicif: occulte lesionis
aculeo pungēs tremulū oculi facit neruū. Sed ex
obscuritatis nube saphir⁹ ē optim⁹ et q̄ est splē:
didior veditus valet min⁹. Onica gēma albe ni
gra p̄ponif. et Suis lapis q̄to plus pallid⁹: tā:
to magis p̄ciosus. Itaq; rex ipsa mirabilis fa:
bricatrix natura: etiā suis opib⁹ apparētiaz dā:
nat. Ut qd̄ igit̄ visus cupida gaudes totalr eē
foris florida pōpa. Attēde q̄ aux̄ interi⁹ nascif
latibulis: et margarita ros celit⁹ in occultis of:
creaz gēmaf. hō in maternis viscerib⁹ orif: et re
rū suba nō videt. De occultatis sub t̄ra vitalem
succū trahit arbor radicib⁹ et hūane vite latet in
p̄cordijs fundamētū. qm̄ queq; sūme p̄ciosa na
ture iuisibilia sūt. Quid plura. magis certe gau
deo esse fructifera sine floze q̄ spina cum floze.
Quibus dictis pōposam cōfudit.

¶ Cōtra pōposos ex magnitudine gr̄az.

¶ De firmamēto et saturno.

Hraz stellaz spera gloriabat̄ de maximis
tate iestimabilis corporis: velocitate mo:
tus rapidissimi gr̄aditate v̄lis virtutis et multi:
tudine astri possessi. cui⁹ quidē pompā saturn⁹
itelligēs: ita ei ferē dixisse. nimiz si gloriatio fal
sa est: cōfusio est &a. Sed dic mihi rogo te firma

mētū vñ sit tibi tāte molis realitas. hui⁹ alatio
nis velocitas ex q̄ luciditas ac stellaz numero:
sitas tāta. At illa r̄ndit. Ab itelligētia quidē vē:
tilor: a sole illustroz: cūctorū auctor me tm̄ cōdis
dit et in me sydera ipse idē infixit. Tūc saturnus
adiūxit. nil q̄ habes qd̄ ex te sit s; totuz aliunde
assūpsisti. Et illa. fateor inq;. Mox alī subiūxit
Cur igit̄ q̄si nō acceperis de cōicatis tibi p̄fecti
onib⁹ gl̄iaris: et aliene gl̄ie vsurpatrix erigeris.
Nō attēdis q̄ vbi pōpositatis rapia: supbientē
cōtaminat nulla &a gl̄ia nisi cuius est bonitas
vniuersa. Sed falso p̄dere vez: et p̄ gloriā vanā in
p̄fusionē incidere maxie stultuz est. Propt̄ hoc
sūmo studio cauendum est a subtilissimo inanis
gl̄ie laq̄o: q̄ cū sit arrogātie genita eū quez deci:
pit a sūū quidē fallacia cōcludit. Nā quēadmo
dū fastus verā falsus celsitudinē diruit: sic et pō
pa inanis: solidā deceptrix gloriā rapit. Et sic
illa sursū apparēter capiēdo demergit. ita et ista
pōpa falsam spargēdo gloriā te p̄fundit. Nouit
enī q̄ fallax q̄q; lesionis iā sunt arma. vñ appo:
nenti silia morbū ordinat: ducit ad furiaz: leuat
luctatrix vt diruat: escā effert vt hamo fallere p̄:
dam trahat. Sic et dicēdo hoc tuū: facit te suū.
ac fallaci gl̄ia foris pictā fabrefatrix mirabilis
omilo falsitatis oī gr̄a te reddit int⁹ vacuuz. q̄
obre q̄to generosior es: et in bonis tibi cōicatis

stantior: tãto sis infra solidũ sinũ hũilitat̃ col-
lecta latetior. diues time furẽ: cũ lince thesauruz
cõde. grãz ipm̃ sub duaz velationũ tunicis re-
cõde. Aurũ es: sub fra late p̃ciosissim⁹ es robi-
nus. In petra vallagij te abscondẽ. Quid plura.
fuge gloriã sparie lucis. ⁊ tũc cũ noctiluca intri-
sece glorie sic tuo splendore fulgebis. Quibus
dictis exhortatus cõticuit.

¶ Cõtra eos qui gloriãtur ex carnis specie.

¶ De pauone ⁊ coruo. Ca. xxv.

Gemmaus p̃naq̃ aurea decorat⁹ specie
tumidus: ac carnis luce p̃posus admiraz-
tiõẽ pauo corã coruo vanã se fundebat in gliaz
⁊ illũ de p̃ne nigredine p̃fundebat. Cuius mox
coru⁹ deridẽs dementiã inq̃t. Bñ video q̃ in te
regula visonome nõ fallit. Itãq̃ paruũ ex toto
corpore habẽs caput: minoris es sensus. Quos
quidẽ min⁹ miroz si in p̃na volatili q̃ a ṽeto ra-
pitur ⁊ difert: tuaz leuis leuiter gliam posuisti.
Dis em̃ caro fenũ: ⁊ ois glia eius q̃si flos agri.
Decoz nãq̃ floris pulchritudo ẽ carnis: formo-
sitate q̃ppe materie rutilat subtilitate nõ durat.
ac leuitate q̃totius euolat. Amens q̃ gliaris in
ymbra. sed aure⁹ circulus i narib⁹ sordide suis
carnis luciditas cũ ignauia m̃tis. Ad cõcupi-
scendũ te ñpe delectatõis magne p̃ foramẽ ocu-
li tui trahit affect⁹. ⁊ captiuũ quẽ ducit fatuitati

volubili tã cito dedit amatũ. Itõne p̃p̃t species
avidus q̃reris ⁊ ob penne pulchritudinẽ decau-
daris. Uex si tui ex venustate corporis gliaris:
tã te quidẽ denigrauit luciditas. ⁊ te tua species
deformauit. Itã forma carnis m̃tis pulchritu-
dinẽ abstulit: ⁊ lumẽ corporis splendorẽ aie p̃fu-
gauit. Quid q̃ iupbia fedi⁹. qua q̃dez ois decoz
prudẽtie ab aia tollit: ois fulgor virtutis susca-
oio ordo vite puertit. Te laudarẽ si difformitas
tẽ in tue substãtia forme nõ viderẽ. Itã caput ha-
bes serpentinuũ. sonũ pectoris vlulũ. cor maliuo-
lũ. pedẽ fedũ. Itãq̃ ei carnis vana laudãda ẽ
species. Et cuz substãtialis deest forma: m̃s fit
ipsa difformis. Absit ñpe turpis aie q̃to caro
pulchrior tãto fedior. Symea em̃ dũ ornatur fit
turpior: ⁊ anus ipsi⁹ difformior. Sic q̃ cuz sub-
stantialis difformis est forma: ois formositas ẽ
feda. Sed ⁊ sua gẽma draconẽ necat: viperã pi-
ctura vituperat. ⁊ fulmen horribilem facit flam-
mam. Vera igit̃ species virtus m̃tis ⁊ formosi-
tas gloriosa claritas rationis. Quib⁹ dictis ex
sua specie confutatũ pauonẽ dimisit tristem.

¶ Cõtra eos qui gloriãtur de vocis claritate.

¶ De coruo ⁊ philomena. Ca. xxvj.

Post curatã esuriẽ vtre stomachi iã repleto
cũ sibi coru⁹ dissona pectoris simphonia

cātaret: cācellato dilectoris sui carcere mācipa
ta philomena: hūc audiēs fastu dulcissimi ventī
sui nō min⁹ vana q̄ tumida. mox v̄nantē flori
de prupit in cantū vt sic illū de obscura voce cō
funderet: et modulatiōis sue glīam ostēteret. Sz
quidē ille tā callid⁹ vacui capitis vanitatē ag
noscēs subito tacuit et subiūxit. O q̄ felicit affu
isti iubila rogo te vt auidas aures lepoze philo
menice vocis in amici solaciū mulce. At illa p̄
cuisa p̄ce: ac eo q̄ ceteri naturalr inclināt auersa
statim cōticuit ac auari pectoris flatu retēto: vē
tū sui capitis sine voce rōnis in aurib⁹ conditū
fudit. Tūc coru⁹ victor adiūxit. Video bñ sapi
enter dixisse aristotelē in phisonomia sua q̄ phl
lomenizātes naturalr sūt fatui. Hēt enī sēp cor
calidū et melācolicū cerebrū: nulli⁹ humidū stil
latiū. Quāobrē stolidū eis amicū est vinū. Hā
q̄ cythara vacua resonat: et chorda sicca cōcan
tāt. Vex ignauie tue hic testis existit q̄ ip̄a tua
es felicitate infelix. Clēto q̄ppe satis cōsona es
sz oīno dissona rōni. Hāz tediōsissima iubilas:
rogata nō cātas: captiua suauit⁹ v̄nas: et modu
latio tua est tota pueritas. Quid q̄ pectoris vē
tositate inflaris: et infelici vanitate supbis. Hō
ne sapidi⁹ folles in organis canūt: et in psalterio
plectrū: in figella pilus: et in cythara mortuum
intestinum. Sed ventosus ex toto est qui suo vē

to gloriā et extollitur. Quibus auditis cōfusa
philomena se abscondit.

Contra eos qui appetūt adulatione laudari.

De coruo et vulpe. Ca. xxvij.

Reminiscēs coru⁹ priorū facinorū subtiliūz
fraudū et magnaliū calliditatū: huic fastu
tumid⁹ et adulatiōe auid⁹: cepit q̄rere aurā lau
dū. Cū igit̄ adulatiōis cupidus tendēs iuenisset
vulpē sub vmbre refrigerio quiescētē post saluta
tiōis officiū qd̄ quereret int̄rogat⁹ sic r̄ndit. In
bonis famatorē: muta iuidia nō iueni. Statimq̄
illa tanti ingenij calliditate subtilis cū v̄bo vo
litū aspexisset deridēs amētē dixit. Bene video
q̄ vbi supbia: tetra verecūdie nube mentē obnu
bilat cūcta sagacitas paz iuuat. Hūmiz factus
es vacu⁹: postq̄ suscipere cupis ventū. Hūc enī
folles cuz sint inanes attrahūt: et eo vacuo mox
replētur. Hā quidē mortis fact⁹ es hospiciū:
postq̄ vane laudatiōis pestifere sitis flatū. quid
enī aliud est adulatio q̄ astri nascētis aura luci
da. septētrionalis p̄cella. melodia syrenica. leti
fera cātica. fallacie fistula. et vox yronica valde
mēdax. Hāq̄ suauit̄ sonitu auris tympanū pec
tit. lucernā ratiōis extinguit. flatu draconico se
renuz virtutis corrūpit. ac brutino dēte nihil in
ānuā viriditatis relinqt. Dulcit sonat. suauit̄ in
trat. letāter occupat. irremediabilit̄ totū vastat.

Nimix yene dentē. linguā aspidis. os scorpiōis
 ⁊ basilisci mortifex flatus q̄ris. Sed crede mihi
 q̄ deterius est dulcis cātus tuus adulatiōis q̄
 amarus morsus detractiōis. nā adulatio bona
 interiora pdit. exteriora tm̄ detractio. illa substā
 tiam. hec apparentiā. illa virtutū vitā. hec famā
 Illa nolentē pcutit. hec renitentē ferit. illa cum
 semp placuit nocuit. hec ad meliorationem sepe
 compatiēs p̄fecit. Ulex aut tecū habes lauda
 tionis naturā aut nō habes. Si hāc habes cur
 mēdicas diues ⁊ vis inuēto habere q̄d in te con
 tines a virtute. Attū si indignē laudaberis velut
 in yronia. laus tibi fiet opprobriū: ⁊ cōmenda
 tio in confusionē vertet. Mendax em̄ laus vitu
 perium est. Sed eo ipso quisq̄ indignus ⁊ a lau
 datione mox reddit. q̄ v̄tose laudis habuit ap
 petitū. Appetere nāq̄ laudari a gutture: fedū su
 perbie viciū est. Hoc em̄ dum spargi deforis ap
 parentia diligit. alienū semp nutū ⁊ labiū concu
 piuit. Scio tandem q̄ magna laus est linguatē
 vocis sp̄nere laudē. ⁊ solida gloria mūdane lu
 cis fugere gliaz. Tota nāq̄ res vere laudatiōis
 est virtus. His q̄ digestis auditoris magistra ex
 hortatiōis appetitū in odiū vertit.

Contra eos qui cōmendant seip̄os.

De gallo et coruo.

Ca. xxviiij.

Gladius quidē positus iuxta coruū cū ex intel
 ligētie lumine p̄ne plerūq̄ specie: ventosi
 tate sup̄bie nō paz esset inflatus. erecto polimito
 collo sua se cepit cātatiōe laudare. dixitq̄. O q̄
 ta in celis fontana sapiētie ac vena splendoris re
 dūdat primaria ars venustatis. certe postq̄ nos
 bis trigenis tāta pulchritudinis ⁊ intelligentie
 dona fudit. Cui sic eruditus coruus r̄ndit. Lara ē
 intelligētia ⁊ iocūda venustas: s̄ optima est sa
 piētia sine qua aut sibi nō sunt aut nihil sunt oīa
 A sapiētiorib⁹ at̄ nr̄is audiui q̄ luce lucē pdere
 virtutē ⁊ virtute: extremū sit q̄ppe demētie. Ido
 ⁊ laude laudationē amittere idip̄m est. Nimirū
 ab aristotele laus diffinit esse sermo elucidans
 magnitudines. Sic nec minima virtus est. imo
 maximū viciū laudare temetip̄m. Dicētes enī
 se esse sapiētes stulti sunt. Attū sapiēs dū laudat
 in facie flagellat in mēte. Virtus em̄ ⁊ a: vt ⁊ go
 pudicissima est. q̄ sine rubore videri nō patitur.
 Quasi stella rutilās ab apparēte sole abscondit.
 ⁊ velut crisopasion splendēs in tenebris seu ru
 bescens laus in lumine occultat. Igitur qui seip̄m
 cōmendat nimiruz vituperat. quia laus eius vi
 cium generat: dum sine splendore virtutis ac ca
 stitate hunc esse informatum demonstrat. Verū
 si hoc aure intelligentie percepisti scriptum est.
 Tu de teipso perhibes testimonium. testimo

niū tuū nō est vez. Ac in cōi lege p se nemo suscipi
 pī eo q lingue libra pūati amoris i se attrahit
 pōdus. Est ḡ laus ppa dedec⁹. qz lingua sibi te
 stis aut nō suscipi aut mēti. qñ z illd nos ap p
 bat qd exaltat. Hoc aut est laudū fugitiua hūili
 tas. Qui ei se hūiliat exaltabit. Hūilitas qppe
 regularis nature a p̄trario viā sequēs. p semitam
 mūdialis p̄fusionis atqz caliginis in finem glie
 ac luciditatis adducit. Svt qd te laudas. Ver
 te si not⁹ es agis supfluū. si nō not⁹ memeto q
 latere desiderat. Vt. Uez nec tps laudandi
 quēqz est mutabilē donec viuit. Itā cōmēdatio
 hā nō p̄terit. quā posse hē virtutis etnitas stabili
 uit. Laudet ḡ te os alienū. accuset te tuū. Hūili
 tatis te approbet virt⁹. dies te p̄mēdet etern⁹.
 Quib⁹ auditis gall⁹ q se laudauerat erubuit.

Contra inuidos.

De simeā z onagro. Ca. xxix.

In tranquillitatis sereno splēdente aere spar
 sa luce. cū per solitudinē simeā satis leta di
 scurreret tristē iacentē onagrū inueniēs dixit il
 li. Quid tibi est frat. q tā lugēte cōtuitu. egroqz
 vultu liuida facie z submisso capite tristis iaces
 Indica mihi rogo te. qz si qd lāguoris est in cor
 pore valore man⁹ excipiā. si hō in corde: adhi
 beā rōne vel cōpassione medelā. Ad hec quidez
 ille tāte hūilitatis oleo emollit⁹. mox sui vulne

ris patefecit archanum. dixitqz. Ex aeris qppe
 soroz tā pacata serenitate cōstringoz. ei⁹ ei mihi
 nō ferētib⁹ oculis. in tēpestatē tranqllitas verti
 tur. z in nubē serenitas cōmutat. Sed ecōtra tē
 pestas ipsi⁹ in cordis pacē efficiēt. et obscuritas
 in serenū. Quib⁹ cū stupore admiratiōis audit⁹
 notās simeā liuoris viciū suū esse tormentū. ex
 hortatiōis sue sic inquit. anathematizādo ins
 cepit officiū. Maledict⁹ sit talis oclus q turbat
 in lumie z i turbine delectat. Qui cū noctula vi
 talē lucē videre nō patit: s; in caligine illustrat.
 Cui gaudiū luct⁹. lux nubilū. bonū malū. Cui i
 felix est felicitas. z calamitas felix. Cui aduersi
 tas p̄spera: z p̄speritas aduersa. Cui amica mi
 seria: z bonitas inimica. O phorrendū pestiferū
 ac puerus malū. Sic z evertēs eloquiū ad ona
 grū dixit. Itimix bene siluestris es asin⁹. postqz
 tecū pateris talē oculū q tui cordis est iuge pati
 bulū. z boni ac ois boni inimic⁹. Itā cū vite hu
 ius decursus nūc aduersis reb⁹ nūc p̄speris de
 ducat. si te quidē cōtra naturā res secūde mestis
 ficāt: z lugēde semp te delectāt. tristicia z calami
 tas nō delinquet. Saudere em̄ de plāgendo ma
 lo amenitate rōnis est maximus dolor. Qui si q
 dē tāto deterioz ac letalioz estimat: q̄to min⁹ cū
 sit incēsus fonte sentit. Ridere em̄ in ḡui morbo
 magni meroris indicatiū est. At fm regulam ypo

cratis. Cū adherētis doloris nō precipitur causa
mēs letali mox iudicat egrotā. Sic q̄ liuoris vi
ciū possessoris sui cōtinuū est tormētū. Ulex cuz
odis inuidētia quēpiāz p̄t bonū. iā principali
ter ipsi⁹ hostis es boni. qm̄ cui⁹ gr̄a est vnūq̄
q̄: ⁊ illud magis. Sed cū ip̄m bonū sit de⁹: a q̄
tanq̄ a suo fonte bonitatis vena manans in oia
entia deriuat. hic quidē puincif q̄ tu hostis bo
ni es. ⁊ tu ipsius ac oīm inimic⁹. Ac cū malicia
bonitati sic contraria. q̄ta te deprauauit malig
nitas cui tota bonitas est aduersa. Ulex cū natu
ralit̄ q̄q̄ similia delectent̄. Uide cuiusmodi es
q̄ tēpestate ac tenebris gaudes. Nisi ei corde nu
bilus ⁊ p̄cellosus existeres. nequaq̄ te talia des
lectarēt. Liuor igit̄ interne turbinis grauis tem
pestat̄ est. Sed cū absq̄ tranquillitate ac luce nul
lū putet̄ bonū. hinc te agnosce iā oī bonitate pri
uatū. qz paci ac lumini tā hostilit̄ es aduersus. ⁊
sic cū inuideas ne bonū tuū alteri⁹ p̄mendet̄. in
spice cece qd̄ p̄ liuorē eidē oppositū tibi cōtinge
ret. obscurasti tu ip̄se tibi bonitatis influxū. Cōs
traria nāq̄ se fugiūt nec se alicubi inuicē patiun
tur. Attamē si cōe bonū intelligeres. ⁊ in visu p̄
uato hoc ip̄m in vnoquoq̄ benign⁹ adamares
totū bonū tuū existeret. ⁊ secū oīa possideret. Nisi
mix dilectū bonū quo gaudes tuū est. Donec er
go carissime liuidū oculū ⁊ amittes tormentū.

Sic em̄ scriptū est. Si oculus tuus scandalizat
te erue eū ⁊ pice abs te. Nā ⁊ talpe melius foret
in pupilla nō habere cōtuitū: postq̄ dilexit ob
scurū. Sic ienne oculus ingemat̄ qui cōpassinū
mutatiōe coloris in caritatis exēplar gerit affe
ctū. Quib⁹ sic digestis recessit.

¶ Contra infamatores.

¶ De columba et luto.

Ca. xxx.

Olūba p̄nalī bisso seu rutilantia veneris
opta p̄ totū: sursuz sparsis gēmantibus o
culis. icessu graui. pede simplici alisq̄ collectis
ad aquariū incedebat. Sed cū scenū lutū: intus
latitās aride faciē mētiret̄. impexit in ip̄m ac il
lius spurcicia mox resp̄sa nitidū sedauit corpus
culū. tūc lutū hui⁹ rei euētū sue miserie tollēs ri
suz q̄ppe letatū q̄ malefecerit. ⁊ exultās in reb⁹
pessimis ita illi dixit. Quomō obscuratū ē aux:
mutat⁹ est color optim⁹. et feda facta ē pulchri
tudo tanta. At illa r̄ndit. Nimirū quia pegi in te
Quidnā tu es: Cui illud: scenum ⁊ lutuz. Mox
columba subiunxit. Bene verū est quia si sceno
sum nō fuisses nequaq̄ a te maculam contraxis
sem. Non em̄ nisi qd̄ fedum est fedat. ⁊ qd̄ imun
dum contaminat. Nam aqua lauat carissima. ⁊
cuncta splendor illustrat. Attamen nitor meus
in substantia mea existens non recessit. Fetoꝝ au
tem tuus in tua est nec a te recessit. Quod enim

§ ij

fedū nūc apparet i colore meo inest substantialr
 inesse tuo. Quāobrē derisisti teipm ac ptamina
 tu me fedādo clarissimā ostēdisti. Canis nāq; la
 cerat nociuis dētib⁹. ⁊ os aspidis ificit veneno
 sitate infectū. Spina pūgit q; hēt aculeū. ⁊ pis
 cis igruit mare. suūq; vomit magistrū. Sic ois
 nocētia pri⁹ in auctore suo ē. Quid plura? Ego
 certe pgēs ad lauacrū emūdabor. tu ⁊o sēp ma
 culatū eris: q; lutū esse dīnosceris. Itā fedata de
 tractio q̄totius ab innocētia radif: s; eius infe
 ctio nunq; ab infamia detractoris purgat. Qui
 bus dictis ad lauacrū perrexit.

¶ **Explicit liber secundus.**

¶ **Incipiunt capitula tertij libri de his que sunt
 contra auariciam. ⁊c.**

¶ **Contra cupiētes mūdanas diuitias.**

¶ **De coruo et vulpe. Cap. j.**

Coruus ditari desiderās vulpe rep
 ta mox sui cordis volitū indicauit
 dixitq;. Itēpe soroz minime cela
 bo qđ cupio. imo a tua industria
 querā artē. q̄ psequi valeā hoc qđ
 volo. Itēmix tāto tpe nil pter meipm possedi.
 cōgregatis nūc vellē diuitijs extra me aliquat
 dilatari. Ob hoc carissima modū doce si nosti.
 At illa rīdit. Ars certe frat hec in prōptu est: s;

laboris est op⁹. Itē nāq; est aureā venā agno
 scere: vbi nō iucesserit laborare. Cui ille. Dic a
 mica. q; si facultas aderit faciā. Tūc mḡa sub
 iūxit. Mi frat. totū officiū opulētie mūdialis tā
 tū in trib⁹ assiduis vitijs ⁊ in vno p̄tinuo tormē
 to p̄sistit. vidz i insatiabili cupiditate. in inq̄eta
 rapacitate. i illiberalitate p̄tinua. ⁊ timiditate p̄
 petua. Itē qđ ē sunt instrumēta artis ditatorie
 debita q̄tuoz. s. semp cupere. Cū ei cupiditas de
 erit mūdane diuitie minorant. sed vbi semp hec
 aderit augmētant. Minorato siquidē appetitu
 caro marcescit. ⁊ coaddito mox resarcita pigue
 scit. Itā ⁊ob hoc excessiua ornat crassitudie por
 cus. q; inextinguibile patit appetitū. Aliud ⁊o ē
 semp vndecūq; ⁊ quocūq; rape. p̄pt hoc em̄ in
 estiuo tpe q̄q; plurimi fluuioz deficiāt. Itē au
 ctus fines suos trāsgredit. qm̄ vndecūq; cōtin
 git hūiditas vi calozis rapiētis haurit. Tertiu
 qđ ē est nihil vnq; donare. ex eo nāq; sursū altissi
 me arbores rapiūtur. q; foris minime effūdunt
 in fructū. atq; intestinū ieiunū semp vacuū est. eo
 q; chili mos est cū suscepit effusiū. Ultimū ⁊o
 est timore sollicito semp parta fuare. Plures ei
 ⁊ si nō dat: negligēti tū audacia pditis diuitijs
 caruerit. Audax nāq; pauo caudā aureā pdidit.
 ⁊ pauid⁹ lepus pellē p̄priā custodiuit. Itē igit
 frat mi oportet diligent seruare si mūdi hui⁹ di

uitias cupis acq̄rere videlz vt sis semp cupid⁹
eiusmōi affectādo violēt⁹ in rapiēdo. auar⁹ ī te
nēdo. timidus ī fuādo. Ubi aut̄ hec coru⁹ audi
uit digestā sententiā p̄festim ptulit. O certe inse
licissimē paup̄tat⁹ fallaces mūdiales diuitias ⁊
om̄i cū studio sapiētis iudicio detestādas q̄z ni
miz dilectio cupiditas est. acq̄sitiō rapacitas.
possessio illiberalitas. ⁊ cōsuatio timiditas est
horrēda. S; qd̄ cupiditate scelesti⁹: qd̄ rapaci
tate iniqui⁹: ⁊ illiberalitate difformi⁹. ac timidi
tate molesti⁹. Sp̄no de cetero imoderatas diui
tias. Cresi ⁊ assueri opū magnalia ⁊ scuta repu
dio aurea salomonis. Meē qd̄ diuitie he sunt
sine cupiditate q̄etū: sine rapacitate iustū. sine il
liberalitate benignū: absq; timiditate securz me
possidere. Sic adiūcto vale discessit. zc.

¶ Qd̄ cupidi terrenoz sunt ceci.

¶ De talpa contra naturā. Ca. ij.

SAb terrenis latibulis cū talpa fodiēdo di
scurreret in occulto meditāte quiete fabre
factrice rez natura inuēta hāc p̄ponēs q̄rimo
niā dixit illi. Ut qd̄ illudēs me quasi monstruz
inter aīalia posuisti. formās mibi oculū nec dās
visum. Basilisci tñ pupillas letiferas illustrasti
ac tñ nocētis iene oculos inq̄emastī: meos q̄dez
nulli nocuos: tñ dulci luce obscura p̄uasti pellis
cula cōdens. Cui illa r̄ndit. Si summe nimiz sa

piētis potētia cūcta cōpono. vez nō iuenis adi
tū vnde factricē me arguas cū satis modis īma
meris ⁊ pōderib⁹ debitis gratis tā cōstruxerim
vniueria. Quāobrē si qd̄ cōtra directū tibi vide
tur inesse opib⁹ meis. ibi occulte regula latitat
rōis. Uez si structura tua min⁹ in pupilla visū
habuit causa tā rutilat in oculis sapiēt⁹. Itaq; la
tebras incolis ⁊ terrena totalit̄ dilexisti. Amore
nāq; terrestriū pdidisti celestia. ⁊ diligēdo odibi
les tenebras lumine caruisti. An nesciuiisti q; a
uaricia mōstruosa q; nimis adamauit trestria p
didit celestia. ⁊ habet oculos ⁊ nō videt. Itaq;
ceca dimisit vera bona p̄ falsis. fixa p̄ fluidis.
celestia p̄ terrenis. ⁊ sic infinita p̄ minimis. glo
riosa p̄ miseris. segura p̄ dubijs. sctā p̄ pessimis
ac gaudioza p̄ afflictiuis. Cōgregat stulta qd̄
exteri⁹. vt int⁹ depauper̄. In vndis se tenet dis
fluctib⁹ terrā possidet. ⁊ a diris inferis possidef
qm̄ ⁊ vorat vt euomat. amat qd̄ pereat: acq̄rit
qd̄ pdat. curat vt doleat. onerat se vt veloci⁹ in
abyss⁹z deicēdat. Si audisti auaricia obcecat⁹
homo deliciaz mox pdidit paradīuz. Itaq; cū
animus adueriūs apparentiā tantū cupiditatē
cōcepit statim intus mentis lumē perdidit. ⁊ fo
ris reueratis talpeis oculis sue nuditatis dūm
taxat pauperiem vidit. quia nimirum contuitu
rationis orbatus. saul dum pecora concupiuit

regali gloria caruit. ac male possessis bestiis vna
secum natura pares amisit. Quam bene certe camelio
tae suae carnis cupiditate thoraci ipsum hostilitate in-
festati rudit. O viciositatis interiecta caligine nu-
tum prudentiae tibi cupiditas non cessasset. profecto at-
tenderes quod te si me possides perdes. habes igitur
talpa quomodo quidem facta es compositionis etiam
tuae ratione auariciae est imago. quibus auditis vna cum
vobis querimonie cessit.

Qui cupidi quosque habeant sunt pauperes.

De cocodrillo et scrophili. Ca. iij.

Post ventris repletam esurie gravissimo depressus
sopore cum cocodrillo ore refato iaceret his-
ans mox insidiatrix auicula mole modica sed au-
dacia et hostilitate permaxima soporati patientia vis-
cera introiit. Lunam ligati nube sonifera sensus
erat: arma sublati: pacuto rostro: nuda vitalia
nec sic excitanda hostis mortis morsu feriret:
data super eum damnationis sententia perdidit lesa mime.
ac prospectans exitum facti: poena stetit desuper iudex.
Demum cum tarde vi doloris adducta vigilia leti
mestus poenam iam inflictam sentiret: sursum inimicum as-
piciens: querimoniam petijt ad vindictam non valens.
Quid scrophile peccauit cocodrillo tibi: pastum
non contentus: imo factus de bono pessimus paulatim
manantia viscera tam crudeliter et letaliter laniasti
At ubi in patiente culpa non est: profecto est in agere

nequicia. Cui ille rudit. Si comis est omnibus amica ius-
ticia: iuste certe reus est cunctis qui aliquibus nouit.
Sed et propter hoc insatiabilis cupiditatis deprava-
tum exemplar totum te voragini tribuisti: dum non obstru-
cto ore quasi nunquam satiata ingluvie dormis. Dum
latiores morsus perueniunt tenacitate horribili sti-
pante se dentium scire: unguis imanitate armorum
dum lingua vorabilia iudicatis tibi deficit: quod dum
modo repleat voracitas: gloria rapueris nondum
discernis. At superiori singulariter horredi oris e-
leuata maxilla quasiatrice capitis cupiditate: sit
cupiditate excecata prudentia tepestaris. Dumque
miri corticis inuicibili scuto: auaricia sic diuisi-
as tenacitate foris designate vallata: in apparetibus
tamen idueris parte mollescente vitali. Iuste igitur
nunc sentis dolorem tristibus a delphinis cum eliceris
ad natandum subter natantibus deforis intestinis: apto
cum dormis corpore. Ne siquidem subterrate scissa
quod itus vitalia perdis: ut quemadmodum praue actio-
nis cupiditati dedisti formam passionis debite ei
ita perdas miseriam. Sic nimis cupidus magis e-
uomit quam exhausit. Nullus enim plus perdidit quam qui se
metipsum amisit. An ignoras quod post darium maxi-
mo cum democriti preceptoris sui opinionem ei
comes ausquardus exposuit de pluralitate iuidorum
gemitum donati macedoni alexandro. Ne me
quod post tot labores iuidos letalesque casus nondum

eorum potitus suis vno ac si vanitatis auditu cupiditate concepta iam ad alios anhelati. Rndit vir pditus. Nihil habes quod est quod possides: postquam auaricia te absorbet: quod vicisti rapuisti. quod vna te cum flama fulminea cupiditatis exhausit. ignis enim nunquam dicit sufficit. neque et cupiditati unquam satis fuit. Ob hoc autem destructiva est cordis. et cum cetera per prius deuoratiua possessionis. Stomachus namque exinanitum appetit: et incendio naturali membrum arefactum famescit. locus euacuat attrahit: et ardore peccati febricitatis magis sitit. Igitur cupiditas mentis egestas est ac tanto maior quanto fuerit avidior eius flama. Ecce quidem dyogenes nihil extra seipsum cupiens mundum spreuit: alexandro macedoni dixit. Tu ipsum iam possides concupiscis amplius: quis igitur ditior. none qui spreuit. nimis enim plenus veter eructat et tunc flumen extra diffundit cum exundat. Stilbō plus exterioribus bonis pditis equitatis libere saluam virtutem non dissoluit. ac nihil se pdidisse demetrio victori rndit. Tu mundum alibus tam possessis opibus adhuc magis cupidus ingemiscis. Quis igitur felicior. Nonne is qui est inuictusque cunctorum dominus amplius cupiendo depauptat. Felix namque est qui non cupit amplius. et est semper nihil amittendo inuictus. Quides igitur quod plus cupere infelix paupertas est: nihil autem cupere opulencia summa. quo dicto cum cocodrilli vita finierunt verba.

Contra eos qui non sunt contenti cum satis habeant.

De homine et fortuna. Ca. liij.

In scdis rebus factus sibi homo sufficiens dum et amplius mime contentus sentiret: obuia fortunam quod dum tempestuosus plus quereret habuit quam hac vaga argutua quasi iuncula dixit. Ut quod carissime non quiescis: cum iam tribueri tibi satis. At ille rndit. Sua nimis dulcedine trahit bonum: et donec aditum fuerit est molestum. Cui illa. Vnde inquit video quod pauper effectus es: postquam cupiditate plus sitis. Nam et si haberes amplius non queres. Plus ei non cupit ille cui quidem satis est. Ecce igitur depauptauit te auara voluntas: exinanivit cupiditas: expoliavit sitibunda tempestas. Attamen si totum iuenires aux male conditum salomonis amplius non habebis. sed aliud: quibus quod dem bene vtimur hec habemus. Nam fossus humiculus non est hominis: sed telluris. Igitur cum ad usum operum proficiunt tunc habentur. usus autem vique ad finem sufficientie extendendus est. quoniam si ultra quod satis est comedes natura mox euomet. et si plusquam requirit necessitas idueris: quoniam fides sustinere non poteris. Sic et vno stratu durat quiescis: et vbi que te locus filis circūcludit. Igitur multis cum latis diuitiis nullatenus plusquam habes habebis sed bene aliud. Uti si quidem phasiano in pabulum: vino vernatiuo in potum: bisso in pallium: alto palacio in domum. sic amplius frueris deliciis non diuitiis. Nesciisti quod

filijs israel i deſto ex māna viuētib⁹: magnis et paruis: diuitib⁹ ⁊ paupib⁹: eandēq; cūctis celeſtis edulij mēſura dabaſ. Nec collectū qdē pl⁹ iueniebat auar⁹ nec min⁹ q̄ fuerat pigritat⁹. Hi miꝝ qm̄ vana ē ſufficiētia oib⁹ ⁊ vliſ puiſoz eādem hoibus neceſſitatis opulētia ē largit⁹. Nō ei plus hēt diues q̄ paup. ſ; tm̄ in q̄litate q̄dez tituloꝝ eſt dꝛia vtriuſq;. Diues nāq; ſ; q̄ deliciōſa vtiliū fruit q̄litate. Vlex hec deliciōſa rez q̄ b⁹ vtimur q̄litas: magis fore calamitas iueniſ. Eſt ei irritatiua iuidie. puocatiua ſupbie. ſuſcitatua luxurie. motiua auaricie. ⁊ ois neq̄cie gignitiua. Nō audisti oliꝝ qd apollinis ydolū paſtori p̄ achatē lapidē regni lidie facto regi ſciſcitatū: ſi q̄s eo in mūdo ſupeſſet felicior deliciōſas ꝓfutās diuitias r̄ndit. Mox ei ſupbiētī gigi agalū ⁊ ophidiū achadiū ſenē pauperē ꝓtulit q̄ nunq̄ exiuerat t̄minos agri ſui. Et dixit pl⁹ ꝓbioꝝa ꝓb̄ari ſecuritate: ridēs tuguriū: q̄ curis ⁊ ſollicitudinib⁹ triſtē aulā. paucaſq; glebas pauoris exꝓtaſ q̄ arua lidie latiffima metu referta. Unū q̄ aut alteꝝ tutele facile iugū boū q̄ equitatū iꝓpenſis voracib⁹ oneroſū. Sic ⁊ horreū vſus neceſſarij magis appetendū: q̄ theſauros expoſitos iſidijs ⁊ cupiditatib⁹ oim̄. Eſto igit̄ ꝓtent⁹ ſi ſatis habes. nec vicioſus ad fuiendū delicijs ſed tm̄ ad ſubueniēdū neceſſitati. volūtate libera q̄

ras opes. cupiditatē dimitte. ⁊ moꝝ ad plenū te inuenies diuitē. Nā ⁊ clara ſer̄ epicur⁹ ꝓh̄s diſfiniuiffe ſentēcia. In v̄is multiplicādis diuitijs nullo mō eſt adiciēdū pecunie ſ; auaricie ſubtrahendū. Tanto nāq; diuoſciſ quis eſſe ditior: q̄; to in eo cupiditas eſt minor. Quibus dictis auiditore docto diſparuit.

¶ De malis q̄ vt plurimū acidūt ex diuitijs.

¶ De vulpe ⁊ ſymea.

¶ Ca. v.

Uſtulā vulpē ſymea iuuēcula ꝓcioſa pelle ditatā aſpiciēs liuoris miſeriā miſera gignēte paupie: moꝝ iuidit: ac ſimul cū oculo liueſcēte ligua dixit. Satis certe digna ſactric̄ oim̄ ꝓuiſione nature donatū eſt vt tanta calliditas: tāta qdē cauda ſplēdeſceret: ⁊ vulpinā artē ars nō imerito naturalis ditaret. cui illa. Multis iā edocta expimēt̄ maloz: moto capite r̄ndit. Nō eſt miꝝ ſi infantaliē opinaſ infantia: ⁊ ſi ceca loꝝ quif̄ mēs iꝓꝓta. Senefces quidē ⁊ ml̄ta ꝓſpiciēs ⁊ aliē ſenties. Quo dicto rogauit eaz vulpes vt cōuiuātes ſil̄ incederēt. Tūc ſymea dixit. Et ſi verecūdū mihi ſit ſine cauda ꝓgere cū cauda: tā: tm̄ qd̄ poſtulas placet. qm̄ erudimēt̄ tuis mihi fortaſſis aſtucie cauda creſcet. Sil̄ igit̄ ꝓficiſcētes cū edentatū elephātez habuiſſent obuiū. de cauſa hm̄oi cū petereſ r̄ndit. Deſiderabil̄ dē tis auiditate belluz amatrice diſcordie auaricie

fuscitate vt ostia cupidoꝝ iā nō cupid⁹ effugerē
 elegi perdere arma nature. Belligeris nāq; diui-
 tijs eligibili⁹ carere est q̄ ad hmōi tuēdas proz
 sus parmatā vite suauitatē amittere. Deinde cū
 lumib⁹ priuatā suis gradiētē ienā parit̄ inuenis-
 sent dire passionis inquirētes causā lamētabilis
 audierūt. Effrenata hūane cupiditatis rapaci-
 tas nō tā vi q̄ arte doli munita: pditis quidē o-
 pū diuitijs meliorib⁹ in eis gemaz exortis: ocu-
 los q̄s cōcupiuit destruxit. Bona em̄ bonis per-
 dūtur. cū p̄ter necessitatē supfluūt. Quo audito
 tendētes fracto craneo gallū adhuc palpitantē
 reperiūt. q̄ de tāte calamitatis illatiōe int̄roga-
 t⁹ sic exposuit. Minozali nimiz ex radijs gemi-
 ficāte vtute: ditatū cerebrū pdidit semetiḡm: cū
 sitibūde auiditatis seruoꝝ ob desiderabilez lapi-
 dē: dix̄ suscitauit icendiū. Opulētia q̄dē vicioꝝ
 hostilitatē aut ostēdēs aut gignēs: p̄niciosa pau-
 ptas ē. Hūc aut̄ p̄trāseuntes: cū scissis vitalib⁹
 semiuiuā yrūdinē iuenissent: hec ip̄is vastatōis
 hui⁹ materiā vna cū v̄bis p̄eunte spū petētib⁹
 inq̄t. Amabile celidoniū v̄ter cōcipiēs insacia-
 bili cupiditatis voragine cōcitata: hāc mihi le-
 talē mox odientiaz pepit. Suos nāq; possessio-
 nes fallaces: diuitie dū se cupidis amabiles of-
 ferūt: effect⁹ eis odibiles pdūt. S; hoc dimisso
 cū castoz eis pditis genitalib⁹ occurreret peties

rūt: vt q̄d saluari gñe seminariū defecisset. q̄ ait
 Qm̄ iudicauī sanctū antidotū: cū saꝝ p̄ciosū exi-
 steret: mox caro vilis ac p̄cupiscibili odiosus: p̄-
 niciosus venātib⁹ infestabar. ac ne totū pars p̄-
 deret: ac genitalia genitorē cupita vastarēt. Ea
 certe malui mihi vocare hostilia q̄ amatrici di-
 uitiaz ⁊ diuitū hosti me auaricie voracitati ipen-
 dere. Melius em̄ opes est q̄ salutis opē pdere.
 Quo quidē relicto cū pauonē decaudatū vidis-
 sent quō pdidisset caude gliaz q̄rentes audierūt.
 Nimir̄ aura placuit penna: ⁊ idcirco auri cupi-
 dus seru⁹ auaricie hāc ademīt. Mūdiales nāq;
 diuicie quē exornāt fugiunt cupiditatis durissi-
 mas ad sagittas. Tādē excoꝛiato repto vulture
 cū sue calamitatis studerēt casū agnoscere mis̄
 dixit illis. Cariori quidē pluma carnis me coz-
 tice natura dotauit. s; deliciosis hoc placuit: et
 mox auaris insidijs p̄da sui. Quid em̄ sunt car-
 nales diuitie: nisi blādīmēta libidinis: fomenta
 cupiditatis: ⁊ onera mortis. Beat⁹ certe q̄ caru-
 it eis. Auditis q̄ hmōi sentētijs ⁊ talibus tantis
 q̄ diuitū calamitatib⁹ visis: paz a semita decli-
 nantibus ad quiescendum vulpes symee dixit.
 Quid mature de diuitijs sentis? At illa r̄ndit.
 Nēpe q̄ nō nisi penalitates sint: natura sic earū
 illudēte possessorib⁹: aut hmōi calamitatibus
 edocētibus esse virus putande sunt. Hunc aut

edentat: illū exoculat: huic cerebrū vastat. illi sic vitalia pforat. isti genitalia vorat. modo excoriant. nūc decaudat. Mōne sic auaricie ingeniosa vi. a viris imprudentib⁹ hec collecte: multis possessores suos viciositatib⁹ lacerat. amatores deprauat. dū os lingua magniloqua: pruitū infidētia: caput ignauia: ventrē gula: libidinē gēitalia caudina ifamia: virtūū inopia totum vastat. O male oditū bonū btā paup⁹tas. o stulte dilectuz malū: ifelix opulētia. de cetero paupcula pellis mihi ditissima est ⁊ vilis q̄ p̄ciosa. Malo certe iā fore simea sine cauda: q̄ pauo cū cauda. Qui bus digestis mox hincinde cupiditatis anxietate erudita vulpes societate valere dimisit.

Cōtra eos q̄ dolore diuitijs pditis adhuc laborat ditari. **C** De coruo ⁊ pauone. Ca. vi.

Atrate pēna cupidie pauonē vndiq̄ spoliatū cū coru⁹ aspiciēs olī deridēs p̄posū diuitē inqt. Ubi ē mire picta luminib⁹ desiderabilis pēna. quo q̄dē alaz splēdentiū abijt glia. q̄ ue plumaz gēmantū fugit mirabilis orntura. At ille nimis patens illuzorijs v̄bis indignat⁹ r̄ndit. Quāq̄ insaciabilis certe hūane cupiditatis vorago pennaz opes absorbuert bñficio tñ ars refectiua nō deerit nature liberalis. vez minus malicie nō min⁹ āpla largitate. ea q̄dē donate priuat⁹. spez paup⁹ habe: tu semp miser es.

Cui ille. In aduersis nēpe casib⁹ nō imerito eā dūtaxat calamitate dixerit: calamitatib⁹ nō doceri. Itaq̄ vbi tēpestatū igruentiū mole oculos fel thobie restituit: ac vexatio ita itellectū dedit. Tūc damnū cedit i comodū: ⁊ illaz malū reparatio fit virtutū. s; cū p̄celloz experiētia casuuz anim⁹ nō doceat sine mō malū intēdit. Qm̄ ex toto circūspectōis orbato regimie: q̄si int̄ tumētē fluct⁹ mēt̄ in p̄ceps nauicla circūferē. imprudētie quidē plaga despata est: si re nō curat aduersa. Tua pace iā hoc dicā amice. Itēpe decaudat⁹ es ⁊ vñ accidit nō vidisti: depauptat⁹ es: ⁊ quō dānū possessoris euenit nō sensisti. Malū mime te docuit ob quā rē sine moderamie crescit. Reuera p̄dilecta pēna odibilē te reddidit ⁊ placida caude te dehonestauit. Sic tibi tua opulētia nō ne paup⁹tas fuit. Etenī qz hoc habuisti pdidisti. Attū itez p̄cupiscis vñ dolorib⁹ sis expoliat⁹ ifelix. Itimix si recrescit cauda sil ⁊ renasceat hostilis auaricia. Et qd̄ inde nisi quotiēs tibi multiplicanbunf abite diuitie: totiēs nudatiōis calamitates succedūt. Itaq̄ hoc bonū semp malū est: ⁊ icrementū ei⁹ fit meroris additamētū. Bonuz q̄ malū petis nisi forte diceris bonū est h̄re vt pdas. s; hoc ē certe p̄tra rōez. Perdere enī amatū bonuz sine dolore mime est: ac cui meror placuit min⁹ cōpos dinoscitur esse mēt̄is. Qm̄

igif nō h̄re meli⁹ ē appetēdū q̄ p̄dere. Dignas gr̄as ago nature eo q̄ dederit mihi p̄nā paup̄e. **E**iuimōi em̄ natura puto me esse diuitē. **E**a q̄ dez honestoz cauda p̄petua ⁊ liber vētilioz semp ala plūbata. **E**a nimiz i. e.⁹ suz. ⁊ nemini in p̄dā dilect⁹. **I**fligra p̄na illustrat me. pluma paup̄e la vitat. ⁊ sp̄reta caudula tutat. **C**leruz te diuitie tue paup̄e faciūt. desiderabilitas odituz delicie dolorosū. gl̄iositates inhonestū. felicitates miserū. ⁊ ex crescentie minoratū. **M**aledicte sint igif tales diuitie q̄ suū depauperāt. decaudāt. ⁊ vituperāt possessorē. **Q**uaz n̄epe sunt i nuditatē possessio. i dolorē d̄cedo. i p̄fusionē gl̄iatio. i difformitatē ⁊ decor. ois certe leta ⁊ cara paup̄tas. cupiditatis tabes. liuoris lues. vicioz expers. virtutū hospes. securitatis req̄es. cui⁹ pax vbiq̄ ē. cui etiā ip̄i amatores discordie pacifici sūt latrones. **G**aude igif si prudens es q̄ tibi hostiles a miseris opes. nec eas sic vltra appetēs s̄ opulētū te iudices in his paup̄. **Q**uibus eruditū dita uit depauperatū magister.

Contra eos qui ex diuitijs acquisitis se putant esse felices.

De dracone ⁊ gemma. **Ca. vij.**

In suo vertice splēdente dracōtide tante gēme draco p̄ciositate dotat⁹ cū sup̄bus incederet inuēta quidez iena dixit. **S**atis certe ābo

benefice possum⁹ regratiari: ac tenemur nature. **Q**m̄ q̄dē artis igenio subministrātis hūana dotata mēte corpora: multo p̄cio adornant. **I**ndē nis ipsa mirabilis operatrix liberalitatis tantū gr̄a in nobis gēmarūq̄z ornāmēta cōtexuit. **T**ibi nāq̄z oculū mirabilif ingēmauit. **C**aputq̄z meum solis libito regib⁹ insigniuit dracōtide. **C**ui mox illa iā effrenate cupiditatis. i se erudita periculis. alif sentiēs ⁊ effecta opulentū p̄traria tali sentētia p̄futauit. **B**n̄ inq̄t video q̄ diuitie corporales dū tēpestuosa leuē ala sup̄bie sursuz p̄cipitāt: ⁊ minime caput rōnis liberāt inferius: ac fallacis foris p̄positatis decore cuz elucidant corp⁹. intus obtenebrāt mētis intuituz. **I**llimis em̄ impinguatū caput orbat mox sensib⁹. **I**ngēmata foris albula pupilla intrifecus obscurat. **R**euera si cōtuitu interno nūc attēderes clare. ac circūspectiōis in te ⁊ ter gēma rōnis splēderet. **S**cilz quo vane tā gaudēs tibi p̄fecto lapidem offensionis agnosceres. ⁊ petram scandalitiam sentires. **E**tenim non in decus vt stolide opinaris: sed magis in onus. non in ornatum sed laqueum. nō in cōmodum: immo in damnationis tormentum. **H**ic tibi lapis diuitialis infigitur. **E**o siquidem ab hostili cunctis cupiditate sollicite quereris. eo callidius venaris. eo adhuc sic te sopito viuente raptus vt splendeat

h ij

exacerbaris atroci⁹. Quo igitur infeliciter felicem te putas. quod te beatum mirabiliter iactas. Quo te quod eo diminutum magnificas: ac te glorificas eiusmodi profusum. Illimix. vide quod rex non tam mirabilis opifex: sed mirabilior iudex quod facti se inanis erga nos fecit et effrenamur impetu. Nulli quod acerbiores voragini cupiditatis patemur. opibus operum danata sententia. Dum natura nos adornauit danauit. Nullo magis enim quam suis plures depauperant diuitijs. et earum desiderabilibus peroditi perdunt. Afficiunt namque hec cupiditate dux sui placiditate fluidum affectum alliciunt. quod ut consequi valeant id quod optant mille possessoribus perditua parant arte doli ingenia. Inutiliter autem tanto quanto et hoc crebrius videmus in rebus humanis in quibus non minus gradis quam magis diuitiarum amatrix auaricia tempestas est. In honore nabuchodonosor clipeis tractus aureis salomonis. hostiliter hostis quare petiuit amicam copiosa copiosam argento hierosolimam spoliavit. Sicut autem babilon totius asie ditata rapinis seipsum perdidit. dum libidine diuitiarum cirum et darium concitatos attraxit. Sic nepe cresus ex crescentis imoderatissimis opulentijs hanc dux sitis operum incanduit. efferatum ad se perdedit orbis predone famosum. infamia macedone alexandrum adduxit. His et tandem insatiabilem voracitatem romanarum bellicosa vi minime comparabilem opulenter mundus

ad se rapiendum vndique irritatum effudit. Quid igitur sunt mundane diuitie nisi amatores odij. iocunditates merorum. delectationes tormenti. preciositates operum probrij. semina litis. iacula belli. bona perdonis. Infelicem quod donatus est eis. Quibus auditis draco gaudium in luctum conuertit.

De causa et cura insatiabilis auaricie.

De vulpe et mustela. Ca. viii.

Sub ydropisis onere squalida vulpes languens reparande sanitatis medicinam et medicum inquirebat. Ulex cum mustela obuia habuisset eius gnara diligentie ipsi mox proposuit languoris quam rula questionem. Memoror inquit satis soror quater olim de te tua vitam de laqueo mortis quasi nouiter renata rapueri. Qua quidem re nunc grauius morbi letalis. obsessa periculis. persistens audacter beneficij memor ad consilium sagacitatis tue impudens ad te adiuta recurro. Cui mustela non ingratis liberalitatis verbo respondit. Quid si cuiquam profecerim nescio. quod si suscepi huius semper reminiscor. Expone igitur morbum. quod pandam si sciuerim curatiois modum. Tunc vulpes gratias agens inquit. Languorem nepe soror inextinguibilis sitis patior. In quibus hec duo sunt de quibus miror. Unus est quod cum bibo plenus sitio. Aliud vero est quod extenuatis vitalibus corporis fundamentis a foris sola cutis intumuit. Cui magna respondit. Putabam certe tanta te forte ar

te calliditatis aliq̄tulū in medicinalib⁹ eruditā
 Sed video q̄ ipocratice discipline totalit̄ es ig-
 nara. Lāguoz em̄ tu⁹ nō vt estimas sitis: sed fa-
 mes mēbroz est. Qm̄ cū in te flāma intēperati
 calorū infra suū modū remittit̄ minor sit epatis
 ca digestiua. tūc aq̄ p sanguine gignit̄. ⁊ suo mē-
 bra nutrimento priuant̄. Atq̄ arefacta vitalis fa-
 mescētia cibi sanguinē cōcupiscunt. Ulex tu ob-
 errās in hmōi iudicio appetit⁹ famem putādo
 corporis sitim esse. dū p cibo laticē donas: secu-
 dam magis digestiuā debilitas: quo ⁊ min⁹ san-
 guine gñato. mēbra aridiora facta exinde pl⁹ fa-
 mescūt. Propt̄ qđ carissime etiā si danubiū de-
 glutires: mīme hāc sitim extingueres sed auge-
 res. Cū iuxta galieni sententiā latex substātiā
 carnis organa nō humectet. Istud nimiz tm̄ in
 moralibus astucijs erudita. naturalit̄ ex eo quā
 patit̄ auarus in mēte idropisi cernere lucidius
 potuisti. Nāq̄ cū ex ei⁹ aia p cupiditatis excel-
 suū incendiū corrūpatur pportio caritatis. ac
 digestiua mox electiōis oberret. substātiā bo-
 ni pdito sanguine sitibūda statim ariditas deri-
 uat̄ in mēte. S; cū mēt̄ deide secutiēs appetit⁹
 bōa t̄p̄ralit̄ fluida q̄si potū p cibo cupiat: p sub-
 stātiālib⁹ ⁊ eternis. q̄tūcunq̄ sollicitudinis per-
 uerse circa poculū pecunie submīstret. sitis mag-
 ne cupiditatis accēdit̄. qm̄ mūdānis opulētijis.

spūs ariditas nō minuit̄ s; augef. Accēdūt eniz
 hec affectū q̄ui auiditate dū fallūt boni appetit⁹
 tōe. qz bonū solidū affectat̄. ⁊ apparēs attribuit̄.
 Bonitatis solide substātia nō repta. affectus ve-
 hemētius inflāmat̄. Natura q̄ppe puocat desi-
 deriū mentiētia desideratū. Igit̄ si crescētis cu-
 piditate animi possessio. mūd⁹ eilet capax. auaricia
 plus sitiret. ac mēt̄ existētia tabescēte ina-
 nis glie tm̄ foris cutis tumesceret. Quēadmo-
 dū q̄ auarus si caritatis largitate cupiditatē ex-
 tinxerit satiat̄. Sic idropicus naturali p̄fortato
 calore si arida mēbra cibo rozaauerit mox curat̄.
 Quib⁹ auditis doctrici agēs grās vt sic ageret
 vulpes erudita secessit.

Qđ melius sit egere min⁹ q̄s magis habere.

De vulpe ⁊ symea. Ca. ix.

Iscosa veste induta symea veruz ⁊ cathenu
 laritate iubilans exultaret. cucurrit autem hoc
 intuens ad eam vulpecula que gaudiose gaudi-
 osam salutans tante mox iocunditatis quesuit
 de causa. Cui illa quidem adhuc animi modici-
 tate feminet memorans derise nuditatis iniuri-
 am retroactam. simul cum reminiscētia nata
 ira. vade inquit. Tu olim derisisti nuditatem
 meam vel paupertatem. intuere nunc glori-
 am. quoniam vsq̄ ad me diuitiarum exun-
 s

b iij

dantiū hūanaz nō min⁹ felicit̄ q̄ liberalit̄ dulcis fluit fōtana. Ad hec p̄festi vulpes vt inanit̄ tumescētē minueret. ac supbientē leuīt pōdere sē tētē iclinaret sic r̄ndisse d̄r. **O** si te felicitū felici⁹ i quē opū rōis ⁊ circūspectōi ⁊ decursu res hūana p̄tingeret. ⁊ foris nō pellē decor opulētie: sed splendor sapie int⁹ estimationē ornaret. ac te infelicē felicitate p̄spiceres. In hoc fore opib⁹ inopē iudicares. **C**lestimētū ei p̄ter hoc q̄ cathena ⁊ cippo teneat. priuatā q̄ nullū in donis aut diuitijs aut suauit̄ dixerit libertate. liberāq̄ ceruicē captiuauerit: euidēs est indigētē argumētū. nāq̄ nata feditate nudatis nisi tabesceres p̄fecto q̄ nūc derisa rides sp̄neres i lumentū. **S**i audisti quidē adā in paradisi delitijs p̄stitut⁹ quā q̄ nud⁹. nullo t̄n egēs erat ditissim⁹. **C**lex post q̄ subact⁹ auaricia virtutū gl̄ia est denudatus. hic egestate: hic cupiditate pauprim⁹. pia dei p̄uidētia mox induit. Sed cū naturalis sit opulētia nō egere. artificialis quidē q̄ indigentiā suppleas hoc h̄re. vitialis aut vitalib⁹ nō t̄n necessarijs affluere. ⁊ silr paup̄tas nature idigere. fortune quidē h̄ac vnde suppleas idigentiā nō h̄re **A**uaricia nō semp pl⁹ cupere. **S**i apli⁹ habes aut eo indiges: aut nō indiges ⁊ habes. aut his vteris aut nō. **S**i vteris luxuriādo fatua. si non vteris es retinēdo auara. **S**i nō egēs habes ar

tificialit̄ quāq̄ diues. natura t̄n paupes. **V**ide igit̄ q̄ plus h̄re aut sine quidē viciōsitate: aut sine aliq̄ paup̄tate nō est. **C**lane q̄ q̄ plus h̄es gloriaris. ego certe me minus egere nunc glorior. et nudā arte quod nec egeo. neq̄ cupio vestimentū ditiorē me puto. **M**imix q̄ minus eget is natura diues est: cū sit ip̄e sufficiens. **S**olā nāq̄ h̄ac (ni falloz) estimaueri verā esse opulentiāz nō aliūde medicatā s̄ cupiditate abdicatā natura h̄re sufficiētā. **E**t quidē t̄m diuitē se putauit cupiditatis victor dyogenes cū attēdēs naturalī vase manū haustū lumentē viz ⁊ se sibi i necessitate hmōi fore sufficientez. **I**nde q̄d ⁊ dūtaxat cū veste possidebat. iā seip̄o diues potatiōis fregit vasculū. ⁊ potēter peditās spreuit equū. **O**b quā rē hui⁹ mūdi diuitie aut paup̄tatis naturalis opulatiuū solaciū. aut cupiditatis anxie iugū fuit onerosuz. **D**isce igit̄ q̄ meli⁹ sit nō egere q̄ indigēter habere. **Q**uib⁹ diffinitis audiētis risum versum in luctū dimisit ⁊c.

Que sint vere diuitie.

De adolefcēte q̄ iuit ad aureos mōtes. **C. x.**
Adolefcēs quidā flāmis auaricie seniliter iā accēsus cū vidisset mōtes aureos beneficētie naturalis excrescēte vena esse in india huius esse comes desideras mille p̄ pericula tandē hinc puenit. **C**ū igit̄ p̄fusus iocūditate pupillis

stillantibus auri cupidine rutilantes motes desiderio conciperisset. attractus auro. impulsusque vicio. festinus anhelaret attingere. gigno sophisticorum quidam salubriter curreti occurrens rei huius questione gnarus ignaro iuueni dixit Quototum retrocedens caue et ne procedas ulterius. quam si griffes appropinquare te viderint. iam pro auro perniciem habebis. Quibus ille sic cupidus tam flebiliter quam terribiliter audistis. mox totum gaudium in gemitum convertit. Hinc dolose memorans tamen vane actum laborum. hinc nimis ploras perditam spem. hinc universi mundi regimen magis feris quam viris: tantis concessis operibus detestans providentiae ordinem. Cuius quidem doctus ille corde emolitur lacrimis ut consternatum ad terram compassione erigeret. ad sauciatum ratione misericorditer inquit. Confortare fili. Ego namque pandam tibi magnam thesaurum. Tunc promissione ac doloribus ardentis avaricie mitigatis pariter confortatus resedit. Cui mox aliter adiunxit. Dic mihi rogo te quid tibi summum putaveris esse bonum. At ille. Hoc certe (ni fallor) quod a me summe diligis. id autem summe diligimus quod summum bonum esse putamus. Mensuras si quidem boni amor sequitur. mox aliter. Recte iudicasti sed quodso ut dicas quid magis diligis. At ille. aurum certe cui universa defuerunt. pecunie namque iuxta salomonis sententiam obediunt omnia. Ad hec tandem eruditus magister ut magis cupiditate quam dolore saucia

tum peccator auditoris sanaret. primum rationis dedit atheni dotum dicens. Bene video quod avaricia habet oculos sed non visus. Nam bonum diligis. et hoc ipsum cum magis appetis non agnoscis. ride mihi. Quia quidem aux ratione ceteraque desiderabiles res amantur: nonne quae informantur bonitate: sicut enim odienti forma malum est: sic diligenti et bonum. Sub ratione quidem boni cuncta diligimus. Sed quoniam propter quod unumquodque et illud magis rationatione percipit. propter quod: quod amamus id magis est amicum. Amamus enim universa propter bonum. Ergo finis omnium desiderabilium et summum amabilem est bonum. quia nempe ex re. Nam amice rutilanter aspicias: quod universalem bonum appetis. ipsum maxime diligis. hoc in omnibus volitis quibus. propter hoc cetera concupiscis. Ulex cum digesta sit definitiva sententia id ipsum esse summum dilectum hoc tamen cunctis summum esse bonum: ac totum thesaurum peritiam desiderate rectitudinaliter dixerit. quod est essentia bonitatis: hoc autem aux non est. quod nec ipsum potest esse summum bonum. Unde illud summum bonum est: quod omnes naturaliter diligunt. nec est quod eius effugiat appetitum. Nature namque nostre hoc bonum finis est: ad quem naturalis dilectionis impetu cuncti deferimur. Omnia enim naturaliter suum finem expectant. Attamen quibus plures sunt virorum quod non solum aurum non appetunt: immo ut inimicum virtutis percipis fugiunt et effundunt. Namque bragmanni ut

libera tranquillitate ciuilit̄ verfarētur: auz totalit̄
a suis finib⁹ abdicarūt. At brabite ciuilitat̄ cul
tores ne vsū ei⁹ polluti auaricia corrūperēt eq̄
tatē ⁊ salutarē pacē pderēt id in trax̄ pfundū a
biciūt. hui⁹ genus metalli cū emūt. Cū magis
putandū fore malū: q̄ bonū reb⁹ hūanis auruz
virtutū zelatores senserūt. Ampli⁹ aut̄ si sūmuz
bonū hoīs corporales opes essent. Ut qd̄ natu
re puidētia circūspectissima hec quidē diuicia:
lia bona: feris magisq̄ hominibus est largita:
Smaragdinas nāq̄ gēmas: arenulasq̄ aureas
sithie hosq̄ mōtes griffes possidēt: ⁊ metallozū
āplissimis venis multisq̄ lapidib⁹ p̄ciosis nob̄
additis tra gaudet. Hōne sic apparet q̄ natura
sagacissima puersitatē auaricia pfutauit. Cum
desiderabiliuz quidē opū maiores lōge copias
ad possidēdas brutis dederit aut in ipsīs absco
derit elemētis. Nec nimiz alienata naturalit̄ ali
ena a veris nr̄is bōis se esse fatētur. Postq̄ igit̄
finē amabiliū bonoz q̄ris: qd̄ sūme diligis: fuge
auz: sp̄ne diuitias cupiditat̄ extingue flāmas.
Hō ei⁹ ditāt s̄ depauperāt: dū animi viciōsitate
captiuāt. Tm̄ virtutē q̄rere ⁊ qd̄ q̄ris intus hēs
Thesaurus nāq̄ summe bonitatis nō alibi q̄ i
suis amatorib⁹ sistit. Quib⁹ quidē diligēter au
ditis mox fugata cupiditate diuitiales virtutis
venā in se letat⁹ est inuenisse.

Ubt sit curandum ditari.

De vulpe ⁊ mustela.

Ca. xj.

MAccilēta vulpes vt seipam pinguedine re
fartiret. In pigue cellariū stricto repto fo
ramine itroiuit. quā cum ibi morās aspexit mu
stela salutatiōe pacta cepit q̄rere: ad qd̄ ⁊ qliter
itroiisset. Cui vulpes r̄ndit. De toto qd̄ petis so
roz vna tibi carnis macies sufficiat. Ipsa nanq̄
dedit aditū p angustū foramē veni vt eā effuge
rēsociā carnis nr̄e letalē. Tūc mustela sagax sa
gaci sagacit̄ inqt. Lerte indebitā carnis maciē
fugare bonū est. S̄ p̄t pinguedinē vitalē car
nem p̄dere puto stultū. Demētia quidē est illud
amittere p̄t qd̄ agit̄ res. Mox vulpes. Equa
nēpe est ratiocinatio ista. Tūc mustela subiūxit.
Si tibi placet dare rōnis p̄positū q̄so magis vt
cōsequēs cōsiliū ac sit ceptū. Clidēt mibi q̄ppe
soroz vt anteq̄ alienis reb⁹ sitibūde cupiditat̄
dentē furibūdū adhibeas: ⁊ aride pellī dilatiuā
pinguedinē addas. Indurādo mox corpori trā
sitū oportunū p̄uideas. ⁊ ip̄m si necesse fuerit i
quiras diligēter. Hā p̄ illū artificimū quo macie
cedēte cute libere introisti: impiguata: incras
ta: dilatata: duracq̄ pelle cum necessitas aderit:
aut volūtas redire ad liberū nō valebis. Ceterū
cū sit vt video: fuge nō aliūde presidū si come
deres: cutēq̄ repleueris alienis. aut oportebit

te q̄ auiditate delectabilis sumes. vt exire valeas
postmodū cū nauēa euomere: aut p̄uenta a poi
fessore dilectissimā vitā dolore finire. z sic qd̄ tibi
erit carnis crassities: nisi amara turbatio: certa
captio: p̄odus intollerabile: z laque⁹ dolorosus
Hūc qd̄ nosti q̄ stricta nature ianua: puulus nu
cūsq; hō vix maternis stridorib⁹ liber egredit̄ ī
hūc mūdū. Quid si cupiditate hō affect⁹ z mū
dialiū rez placiditate allect⁹: mime cōsultus de
exitu: opib⁹ rapaci manu hīc inde collectis fue
rit impinguat⁹. cū tandē morte hīc p̄pellit̄ ex
re. porta iusticie strictiori repta: q̄ delectatiōe ra
puerat: mox aut dolorib⁹ euomit: aut secuz hec
oia vita ī eternū pdita ḡ carissima. z nō des sub
stantialē p̄ pinguedine pellē: ac ibi tibi p̄uiden
tius q̄re pascua. vbi opulētia est et̄ne securitatis
Quib⁹ fuanis diligēter vulpes pastu sūpto p̄
tis necessitatis libera z docta recessit.

Cōtra eos qui libēter suscipiunt munera.

De symeā z histrione.

Ca. xij.

Cupida vestis symeā p̄fusibilis vt polluta
cooperiret pudēda. cū cerneret histrionez
loco letum pluribus indumētis donatum vt ea
manu p̄digalitatē effunderet mox ad eū se cō
tulit: z pacta salutatiōe subiūxit. Nescio certe cu
ius instauratiōis causa tā ī beneficijs mire lar
gitatis p̄fusa caudula pudibunde vilitatis lati

bulū. nulli vnq; inuīda cuz sit totius bonitatis
exundātissima fontana mihi natura nō dederit
sed reliquit nudū. Un̄ ad opulentū inops: ad li
beralē egena: audacia necessitatis accorro. Cui
ille. leniori lingua vestis auida mulcēs. Tibi in
quit hec nuditas amica grāde donū est. cum sis
rōnabilib⁹ cōformior formata. nō bestialiter cū
cauda. sed arte q̄si hō exornata: hūanis gaude
as opulētis. Nimirū latēt quosdā nature benefi
cia. Sz his diffusis: grādi liberalitatis ipetu re
pleta sūt oia. Attū qd̄ flagitas satis gratū hīs
sane do atq; mellis fauū qd̄ libēter deuoras sup
addo. Tūc symeā letāter iusceptis bñficijs ḡta
grās agēs ac nimis magnipendēs: q̄ tā libera
liter vltra q̄ petierit habuisset. cogitauit vt ve
lut cūcte rei sibi necessarie tā gracioso largitori
inēparabilis adhereret. Cui dixit. Satisq; mea
me naturalis ad te imitandū p̄petas īclinat: sed
p̄fusa tua magis attrahit benignitas. q̄ obrē a
mice si dignaris fūire sū parata. Mox ille Pla
cet inq̄t mihi tā gratāter donata comitiua. mas
gis tū z bñ cōueniāt iocus z berthā. Uex ne qū
fortassis dilectā te vagabūdā raperet dulce ma
lū male p̄putata libertas dilectiōi largit̄ donati
nccia p̄iūcte dilectiōis vt fuitutis libere adhere
bis cathena. q̄ incōsulte iā subacta donis accep
tauit p̄ grandē libertatis rez. nō grandi munere

callido stolidi commercio. mercatori mox se exhibuit captiuandā. Irreticā q̄ natura dispositā ludere q̄stoti? eruditā cupiditatis sue ludis p̄tin? exposuit: ac suis tēpestatib? dilectionē cōibus alienis miserā fūire coegit. Qua nimiz interdū magro min? corresponsdēte: aut vt puniret defectū: aut ipudico lucri ludibrio magis vt seq̄ref effectū ab hoibus videndā nudabat. sup hoc acetoso pot? haustu mestificās. tūc quidē luce cōfusione ac tribulatiōis fellite āthidotū prudētie oculis simee restitutis cū p̄ciperet durioris patroni nūc ire nūc auaricie se captiuatā fūire ad cor reuersa digeste sententiā talē d̄z ptulisse. **Q** subornatū deceptiue cupiditatis hamū: letifex mun?: munez naturaliu adēptiuū grauissimuz obligatiōis p̄ign?. stulti z sapientis cōmerciuz minimū: maxie emptiōis p̄eciū: fuitutis iugū: iniqtatis fermentū: captiuitatis indicū: fomētū discordiaz: subuersio ciuilitatū: oimqz semiarū maloz: amatū venenū. nō imerito certe amica veritat? eq̄tatis z pacis: cūctaz vtutū socia: diuina lex: susceptiōnē munez iudicib? interdicens inqt. **Exodi. xxiij.** Munera etiā excecant prudētes z puertūt v̄ba iustoz. plane quidē elucidās: q̄ hec ip̄a prudentiā fugāt. iusticiā dissipāt. itellectualis moralisqz vtutis cōsistentiam vastant. oēmzqz rectitudinis vitā necāt. Reuera

munerib? excecatur tā admirabilis balaā perijt munerib? iudicialis sedes dom? Jacob deprauatus liberis samuelis: isrl in p̄iudiciū cecidit. **M**ūerib? corrupto senatu dudū florido sicut p̄ uiderat p̄nceps igrauata murmuratōe romana glia trāsiuit. **I**d ei cū emptis iniq̄ munerū p̄cio datorib? legū: fraticida ingtissim?. **I**lleqz p̄do iustificatur i iusticia recessit i roma cōuerso vultu clamauit z dixit. **U**rbē venalē z matrē pariturā si iuenirē emptorē ob q̄s res nimiz: q̄ nō parui sapia cultū vtutib? animi possederūt: magnis eo ip̄o laudib? sūt dignificati: q̄ magnoz maxima: maxie libertatis amore munera p̄tēpserunt **Q**uātis ei titulis glie supferi ille dyogenes: duz calcatis opib? regis libe tā accipiētis volūtati expositas raptas asie: tutas macedonis gazas alexādri p̄ medias nud? mole lz vtute opulēt? icessit. Ita siquidē eo locupletior maiorqz splenduit. qz pl? fuit hoc ip̄m qd noluit qz dare qd ille disposuit aut possedit. **Q**uantis aut certe laudatiōib? miris mox cultoz socrates extollit. cū archelai regis potestatib? satis qdē magnis petebat munerib? honorād? r̄ndisse ferē. **I**solle se ad eū venire a q̄ accipet bñficia: cuz reddere illi paria nō posset. liber q̄ppe esse voluit dū ate reddere qz suscipe i spreto munere cogitauit. **Q**uantisqz silr p̄conijs curialitat? roman? approbat

Sabiti^o dū quadrātie mun^o viro paupi a pīro rege oblatū: vtute ditissim^o rēnūt: magis eligēs honestatē ciuis liberi q̄ mūerib^o ēpti regis glō sitate potiri. Qua p̄fecto re multo magis emi- cuit dū rex admirat^o spectabilē: ac vbiq; sēp to nāte laude sup solē erexit dicēs. Ille ē sabiti^o q̄ difficult^o ab honestate et rectitudine sui cursus q̄ sol auerti potest. Quid pla. Certe nil tā cari^o vē ditur ac pdibili^o sumit^o q̄ mun^o cupiditate voli tū ac donatū. Quib^o diffinitis et si nō carne ab auaricia: tū libera mēte quieuit.

¶ **C**ōtra eos qui cupiēdo festināt ditari et letanē q̄totius se diuites esse factos.

¶ **D**e cucurbita et palma. Ca. xiiij.

O rta est cucurbita iuxta palmā: s; radices habēs violētissime fugitiuā: paucis sursum rapta dieb^o ac antiq̄issime q̄dē palme incremētū q̄toti^o violētiorib^o adeq̄ta p̄pōuit dicēs. Palma soror q̄tū t̄pis hēs: Cui illa. Cētū vite ānos Tūc cucurbita nature se creuisse gaudēs q̄ta na ture dicit. Hās tibi ago: qz mihi p̄ āno diē des disti. Illā q̄d palme solaris alatiōis infra zodia cū ann^o hoc mihi dies dedit: te opāte. q̄ p̄fusissi mis bñficijs q̄s quidē agis reb^o munex tri- buēs et augmentū diurnis periodis. Mox enī palma vt supbiaz de q̄ se leuaret diceret: ac quo letabat tristaret ita serf dixisse. Bñ es cucurbita

curuatū iudiciū hñs. Itaq; si sane sentires: in te nō rapine vis: s; iudicatiua vigeret. et vtiq; attēs deres q̄ regularitate mirabili: nāsa cūcta dispo- nēs iuxta modos augmētatiōis mēiurat perio- dos duratiōis. Reuera q̄d imature creicit: cito decrecit. et paulatī auctū lōge est duratiuū. Esti mera piscis repētī^o augmētāt^o eo die q̄ oritur morit. Et elephas cōtenariū venit ad terminū. qz festinū nō habuit incrementū. Torrēs rapid^o cito p̄sumit: et tard^o āplius passu moderaminis ātiquat. Meli^o ē q̄ paulatī crescere et diutissime viuere: q̄ celeri^o supcreicere: et q̄totius aridita- te finire. Quib^o nō certe sine tribulatiōe auditis suspirans cucurbita dixit. Quis te hoc docuit? Et illa. Tarditatis quidē mee antiq̄tas. nā i an- tiquis est sapia. Tūc ille mesticiā tandē addēte scia talib^o in p̄iudiciū suū et comodū alioz eru- dita cucurbita cū lachrimis exclamauit et dixit O nimirū infelicē rapacitatē cupidinis ac violē te radice: ac felicissimā moderantiam eq̄tatis. Que ei cito vorat violēta rapacitas: effundunt post modicū: s; q̄ paulatī acq̄rit eq̄tas nūq̄ deñ- ciūt. qz in sempiternū manet iusticie fundemētū Quibus dictis conticuit.

¶ **C**ontra eos qui se raptis diuitijs plenos esse gaudent.

¶ **D**e sanguiniga et formica. Ca. xiiij.

Illa mēbri lāguentis āthidotū corruptis hu-
morib⁹ agguati sitibūda sāguinis apposi-
ta sāguisuga gūulari cepit admodū q̄ ad fontes
venaz puenerat a se diuti⁹ exoptatū. Cū igit̄ a-
cumē oris p̄ poralis cutis meat⁹ venā thezauri
v̄ uifici attigisset: z̄ nisib⁹ totis deliciosa tūc au-
ditate satis q̄ sitiuerat biberet: arte mirabli no-
ciuū ab vtili ieq̄stratū: nāfa diligēti sagacitate p̄
pināte malis male cupida plēa ē. S; cū letalis
haust⁹ in totā p̄fusū virus incipet ebullire: ac q̄
toti⁹ pararet vir⁹ mortē venenatā dolor ingens
disiūgeret z̄ iā clamore p̄iret. Mox ad dolēt̄ vo-
cē venit formicula gnū trabēs. q̄ dixit. Quid est
q̄ accidit tibi: et illa. Amatū q̄ppe sāguinē pu-
taui sugere alimētū z̄ exhausti venenū. Cupidaz
nāq; decepit p̄pinator auar⁹: q̄ retinens sibi co-
modū sugēt̄ in p̄niciē dedit vir⁹. Tūc formica
subiūxit Bñ video q̄ stulti ea q̄ sibi sūt noxia cu-
piūt. Et adiūgēs inq̄t. Nesciuiſti q̄ q̄ alienū sā-
guinē sugit p̄priā p̄ditionē sumit. z̄ dū male q̄
cupierat rapit hoc letalit̄ postmodū euomit: et
se sibi p̄carissimū pdit. Hac reuera draco tā cal-
lid⁹ peste cupiditatē illudit. q̄ vt expti p̄petatū
aīaliū tradūt dū hostilit̄ p̄cupitū: quē vi z̄ arte p̄-
uenit: hīc caude potētia irretici pedis auferēdo
refugiū: hīc oris morſu inimicū q̄rēdo instrū a-
uidi⁹ elephātis sāguinē fugit: z̄ plen⁹ se p̄imit:

z̄ nō tā iocūd⁹ bibit q̄ doloros⁹ se extiguit. To-
tū ei q̄d rapit̄ raptor̄i ēvir⁹. An ignorasti q̄ aua-
rus raptor̄ dū lupinis dēt̄ib⁹ z̄ cocodrillo mor-
ſu alienā rē deuorat. p̄priā alienat. totuz se disti-
pat. z̄ cor vastat. qm̄ z̄ male q̄d p̄gregat raptor̄i-
b⁹ parat. Illā calde⁹ assiriū: p̄sa caldeū: p̄sa gre-
cus: ac p̄donē p̄do sic expoliat grecū romanus
Gaudeo igit̄ q̄ nulli⁹ sāguinē sugo. imo p̄uidē-
tia curo: diligētia q̄ro: iusticia p̄grego: sapia ser-
no. quib⁹ nulli p̄redo. laboris iusti meritis viuo
Quo dicto sanguisuga simul cū vita cruorē rap-
tum euomit zc.

Cōtra eos q̄ laborare nolūt: z̄ de rapinis vi-
uere studēt. **D**e ape z̄ aranea. Ca. xv.

Qui laboris ad studiū api p̄gēt̄i arte texēs
aranea sue fraudis retialū tendēs cū corā
se illa trāsiret mox inq̄t. Quo q̄dē q̄rula tēpeſta-
te tā q̄et̄ ipatiēs tota die vaga curris z̄ circuis.
cui illa virtutis suauitate mellita patient̄ r̄ndit.
Discurro p̄ flores eq̄s laborib⁹ emēs pabulum
mellis. Tūc aranea dixit. Stultū est tm̄ p̄ stilla-
rozis melliflui circuire. ad hec apes adiūxit. stul-
tū imo est q̄ iudicas nō sc̄t̄ire. Stolidissimū aut̄
p̄ victu vitā euomere. p̄ vilissima re medullā ca-
rissimā fūdere. p̄ incerto certū ip̄edere. p̄ mimo
magnū pdere. ac p̄ fetidissima musca teip̄az eui-
ſcerare. Ego certe nihil de p̄prijs amittēdo la-

boro sēp ad certū. Tu autē tota die insidiaris cuius
 scerata p̄ certo. Das ⁊ p̄dis itēm tuū vt rapias
 extrinsecū alienū. Attē cū in rethiaculū occultas
 tū nihil inciderit q̄d hēs aliud nisi q̄d p̄didisti.
 Ois nāq; fur āte p̄dit iua q̄s rapiat aliena. Dat
 p̄ veste fidei gloriā: p̄ auro iusticiā: p̄ cibo vitā
 accidēte substātiā: ⁊ p̄ iniq̄tatis nccitate pascē
 da mercator stolid⁹ virtutis clarissime p̄dit famā
 Melior igit̄ est labor fact⁹ iusticie: q̄s rapacis a
 uaricie tēpestuosissima q̄es. His audit⁹ post cō
 fusionē aranea se abscondit.

Contra eos q̄ vt splendide viuant rapine dant
 operā. **C**De boue ⁊ lupo. Ca. xvj.

Post iugū laboris ac cōmodi in cibuz falce
 ligue bouē herbas metentē vagabūdu⁹ o
 cio lup⁹ rapax cū cerneret. Mox ad eū veniēs i
 quit. Quid est hoc q̄ tā validū aial acutisq; cor
 nub⁹ adarmatū. nō solū ab hoīe iuguz tolleras
 quissime fuitutis. s; q̄d deteri⁹ est post taz quis
 laboris on⁹ viuus edulio vilitatis. Certe si sup
 artē doli vigorēq; dētis mihi tāta natura validi
 tatē dedisset. q̄s sine laborib⁹ ex carnib⁹ vege
 ter. aselli tñ esū vix dignarer. Ad hec bos rumia
 ta sentētia r̄ndisse dz. O si inocētie bonū māfue
 rudinis fructū. eq̄atis cōmodū. pacisq; dec⁹. li
 bera rōnis appēderes. ⁊ hostilis rapacitatis re
 atū diligentiori circūspectiōe liberēs. Videres

nāq; q̄te calamitatis sit seuire hostilit̄ ac rapas
 cit̄ viuere cū neq̄issima vita misere iuuetutis sit
 lues. Hāq; cū male viuūt vt viuāt virtutis nobili
 or vita ⁊ a pimit̄. Et ea q̄ relinq̄tur vita cū in ea
 viuatvicialis calamitas neq̄or mors efficiē. ⁊ sic
 vita p̄ semetip̄am dānat. Quid igit̄ q̄ ociosa ra
 pacitate viuus: malicia gliaris? Attēde q̄ aialia
 viuētia de rapina hinc diuina lex hmōi imunda
 dicēs. in holocaustū hmōi phibēs. eozūq; esuz
 hoibus interdicēs vt maligna dānauit. Hic na
 tura rōnalis seua a tpe sue p̄plexiouis discordia
 semp abhorruit. Hic cūctoꝝ effectiua ars: felle:
 venenositate: feritate: ac sollicitudie hec detestā
 da notauit. Hā ⁊ ois furis imundissima mēs di
 storta aia: fellita volūtas ciuilitatis emula: fero
 cissima vita. Ferre igit̄ iugū in p̄fectū omniū. su
 auissimū onus virtutis est mihi. ⁊ tēpestuosa lib
 tas in p̄iudiciū singuloꝝ seruitus viciositatis ē
 tibi. Sic nēpe cari⁹ est mihi comedere fenuz de
 labore iusticie q̄s hedū de scelere auaricie violēs
 te. Quo audito lupo cōsultatus discessit.

Contra fures qui ibi pluries comprehendunt
 vbi latere crediderunt.

CDe noctua q̄ cōquerit cōtra lucē. Ca. xvij.

Quam multū de nocte noctua i furti facinoꝝ
 Ore desudasset. Radio preuēta diali minus
 i iij

Intuēs. s; pl⁹ timēs cepit de luce conq̄ri z male dicere sic diei. **O** caliginosā lucē obscurā diē. ac cusatōnē aptā. dubitatōe letiferā. vt qđ p̄uenisti me? **C**ur tā cito vēisti? **E**cce qđē iā nō video vbi p̄dar. iā visa ab inimicātib⁹ auib⁹ p̄fudar. **L**ui mox aduersatrix lux sic r̄ndit. **M**imix qđ tibi nequā odiosa sū gaudeo. s; magis qđ caliginosa sū iubilo. att̄n maxie qđ dānosa exulto. **I**n nocte eī vides vt noceas ceteris q̄escētib⁹. **I**nq̄etar; vt rapias vniuersis dormiētib⁹. vigilas vt occidas **I**nq̄etasti noctē. spreuisti diē. odisti lucē. puertisti ordinē naturalē. **R**euera cete aues cū surgo surgūt. cū aduenio iocūdant. cū apparo ad iueniēda pascua vētilant. **T**u nō surgēte die q̄escis vt lateas. **A**pparēte die dispares: ne pareas. ac vigilāter dormis. vt p noctem malefaciēdo discurras. **Q**uare illuminatrix cūctoꝝ sū tibi tenebra odiosa. cūctis ḡtissima. ac tibi mortifera. tā vniuersis secura. **M**isi qđ p̄fecto ocul⁹ tu⁹ neq̄ est. cor maluolū. p̄sciētia scelerosa. **N**ō miroz si cōtuit⁹ tu⁹ frāgit saphirū. qđ atrocis fugat venenū. qm̄ ieternū hēs sp̄m̄ venenosū qđ ipugnat virtutē. fugit lucē. z odit splēdorē. **A**tt̄n qđ māsuete aues inimicanē tibi euidēs argumentū malicie tue ē. cōtra quā nō ois dūtayat armat lex. s; siqđ dē eq̄tat; ip̄a amica. tota etiā isurgit nafa. **Q**ui b⁹ talit̄ diffinit; aduersus eā iā currētib⁹ auib⁹

mox dilaniata ē māsuētudis inimica.

Prouerbiū ostensiuuz differentie inter aurum z liberalem.

De aranea z h̄me faciēte sericū. **Ca. xvij.**
Otu vermi cōdenti laborās p̄pe silr sed dissimili rōne. z tantā opificis studiositatē p̄spectās aranea dixit. **U**t qđ frater mi tā temetip̄m tēpe stas euiscerans p̄ nō tuo? **A**t ille. **T**u aut te qđ. **E**t illo. ego qđē laboro p̄ meo. **M**ox ille. **Q**uid est tuū? **L**ui aranea. **B**onū meū ē: p̄da certe quā capio hoc i retiaculo incidēte. **A**d hec illa. **Q**ue nāq̄ ē p̄da. **E**t illa. **P**reda mea est musca. **Q**ui b⁹ auditis h̄mis locut⁹ est dicēs. **M**imix soroz mea detestāda mihi videt̄ ars fraudulētie. cass⁹ labor demētie. ac repudiāda p̄da miserie. **N**on dū nosti vt video qđ sit vez p̄p̄riū bonū. **H**oc eī est intrinsecū nō extrinsecū. **L**atūq̄ illud qđ possessore nō volēte p̄dit. **I**git hoc est in qđ spōte ip̄s adept⁹ reliq̄rit est vnusquisq̄ iuict⁹. **I**s nāq̄ veracit̄ vincit̄ qđ a bono p̄po spoliat. **B**onū aut extrinsecū cēsus est vt qđ volēte possessore abradit z false p̄stantioris iudicat̄ esse potētie. **S**ic entz bonū p̄p̄riū h̄tutis sola fore dinoscit̄. qm̄ hec ē cordis. z qđ dēz te nisi eā reliq̄ris nō relinq̄t. **I**n ea dūtayat nisi velut possessor vincit. q̄tūcunq̄ aut int⁹ aut foris molestias patiat. **R**euera hec

est possessio mea. ea inuictus. liber diues. querit. tu-
tilim? et ceterorum bonorum non cupitor sed possessor
exundantia ipsius bonitatis in bonis innumeralibus
meipsum erudo. Bonum ei diffusivum est sui. Igitur
bonum meum est liberalitatis virtutis. quia cum
cōico propria mihi hoc magis a proprio quam cum alie-
no possideo. cum distribuero colligo. et dum expendo
recedo ea nempe ut cunctis proficiat celum rapidissi-
mo cursu voluitur virtuosa lumina sidera fun-
dunt. aer torridus concrescit in pluviam. et ubique tamen
commoda germinat terra. Ea quidem non sibi sed alijs
germificat natura liberalis. gignit metalla: sca-
turiunt fontes: fructificant arbores. mellificant as-
pes. et cara vellera ferunt oves. Tota igitur nature
ars labor et studium ad beneficium exhibendum ex virtu-
te liberalitatis procedunt. Hoc igitur agendo sequor
illud. et ex medullis carioribus impendere conor.
Quibus auditis illiberalis aranea profusa a docto-
re liberalitatis obmutuit.

¶ Proverbiū ostensivū quod liberalis dat gratis.

¶ De terra et aere.

Cap. xix.

Quam post effusionem pluvie quam dederat ari-
de sitiēti calefactus aer ex eadem vaporales
humiditates exhauriret mox ei locuta est terra di-
cens. Ut quod tam cito humidum trahis quod sitibunde
gratiosus pax ante dedisti? Et illa respondit. Adhuc
tam antiquata ignoras. Nisi hoc sumere illud nul-

laten? tribuissem. Idcirco ei dono laticem ut assu-
mam vaporem. Tunc terra sic inquit. Letali? quippe cu-
piditatis est virus: quod liberalitatis specie tegitur
Tanto enim amplius nocivum vicium est. quanto magis
apparētie pallio se virtutem mentis. Dicaz igitur ni-
turberis quod non es effusus sed mercator rapidus.
non donator sed venditor cum sis neque es liberalis.
Liberalis namque est qui sua bona liberaliter dispo-
gens non commutat sed donat. Donare autem est gra-
tiam virtutis impendere. Tamen ratio liberalis donationis
possesse bonitas est virtutis. Non enim donat libe-
ralis intendens aliquid contra se volitum: sed duntaxat
ad proficiendum operibus intentum virtutis a se posses-
sum iam bonum. At vero qui alienum dādo desiderat
liberaliter minime tribuit: quod serviliter vendidit non
donavit. Attēde quod ad virtuosissimas donatio-
nes nature quod liberaliter effundantur. Quid enim
ab inferioribus suscipit celum: quibus omnium suorum vi-
vificum prestat continue beneficium: Quid tytan-
luminis diælis emissionem? Aut quid ego ab ho-
mine ei stillando genitam venam aut: vitis liquorē
suavissimum. apis dulcissimum favum mellis. Nihil
certe quod liberalis natura amando duntaxat
virtutis bonum. Dat dona. Nulla enim verior aut
maior donationis est merces: quod ipsius donatio-
ne virtutis gratissima res. Quibus auditis ille
de questu liberalitatis erubuit.

Prouerbiū q̄ liberalis dato bñficio nō im-
properat exigendo laudem.

De h̄miculo faciēte sericū. Ca. xx.

Acepto bñficio serici ex medullis pprijs
liberalitatis causa donati cū ad cōdignas
exhibēdas gr̄as ei ḡtus hō q̄reret largitorē sub
cū cūclūso firmit̄ cortice ip̄m abicōditū reperit
post diligētis inq̄sitiōis laborē. Cui mox ḡtissi-
ma voce dixit. Ut qd̄ mi carissime pprijs etiaz
liberalissim⁹ de medullis de facie dūtaxat sic a-
uar⁹ te abicōdisti. Certe maior mihi erat mestis-
cia ad gr̄az actiōes nō iueniēdo te. q̄ leticia su-
erat tā magnificas donatiōes i suscipiēdo a te.
Quib⁹ a grato cū rubore audit⁹ hec h̄miculus
libalis r̄ndit. Tu qd̄ carissime ad agēdas gr̄as
tātillū paup̄e inq̄rebas: cū tibi nihil existimē me
dedisse. Itaq̄ vbi bñficiū liberalitatis nō p̄cessit:
magnificū gr̄az actiōis nullū digne seq̄t debitū
Attñ amici paup̄is si vtiq̄ dignaris gr̄as agere
meū erit. Qz p̄ certo mai⁹ est donuz ḡte suscipe
q̄ donasse. p̄ eo siquidē h̄e liberalis precib⁹ tri-
buit si qd̄ donat ḡte suscipit ⁊ magis suscipe se i
dicauit. pp̄t hoc a ḡto nō aliud exigit q̄ hoc q̄
gaudiose suscepit. Igit̄ abicōdit faciē: fugit lau-
dē: nullā repetit exteriorē mercedē. Itū qd̄ po-
tēs est nat̄a germificās. auri liberalissima taz p̄
sūda vena h̄t⁹ pomificās celi bñficijs. ⁊ auriga

nōne abicōdit faciē. ne tāq̄ visibilē gl̄iaz exigē-
tes improperēt donatā: maxie q̄ fuderēt. Igit̄ nat̄a
⁊ virt⁹ nō in faciē tribuūt. qz nec rē nec laudē ex-
trinsec⁹ vt̄ tualit̄ fuis munerib⁹ cupierūt. Qui-
bus dictis vale addito q̄cuit.

Prouerbiū q̄ liberalis oib⁹ q̄pus potest do-
nat. **D**e terra ⁊ p̄mo mobili. Ca. xxi

Aspiciēs terra q̄ primum mobile p̄ter se
cōicato motu diurno cuncta secuz visibi-
lia rapet locuta est ei dicēs. Ut qd̄ inq̄etas tātū
oīa? Cur tibi nō sufficit motū tuū ifluere tñ vni
At ille r̄ndēs desup dixit. Bñ locuta es sicut fra-
obscura demētia tenacitate arida. cupiditate p̄-
petue sitibūda. Itō attēdis q̄ meū inq̄etare ē no-
bilitare. meū mouere clarificare. ac meū rape li-
beralissimū sit donare. Oibus enī q̄ mecū mouē-
tur meā naturā cōico. h̄tutē nat̄a ipendo. ppriā
causalitatē distribuo. Aut quidē si forte vni vel
paucis ipartiri supabundās meū illiberalit̄ bñ-
ficiū voluisti. tūc mihi aut alijs crudelit̄ iuidisti
Cōsidera q̄o q̄ sicut vniuersale recipit: sic vni-
uersalis virt⁹ cōiter agit. Igit̄ quēadmodū h̄a
iusticia est ad oēs: ita bñficientia libera deriuat̄
ad oēs. Itā liberalissimo radio tytā cūcta resp̄-
sit. nec vnq̄ effusionis sui splēdor̄is t̄minos co-
artauit. Epar vniuersis s̄a guinē mēbris cibalē
distribuit. Sic cor vitalē vaporē p̄ cūcta p̄flauit

Sensus cerebrū cūctis ifluit. ⁊ totū liberalit̄ cor-
pus aīa subitū viuū facit. Igit̄ q̄ liberalit̄ donat
cūctis q̄bus potest accōmodat. qz nō est p̄sona-
rū acceptor: sed cōis bñficioꝝ largitor. Quibus
auditis verecūda terra obmutuit.

¶ Proverbiū q̄ liberalis granditate donat.

¶ De die et nocte.

Ca. xxij.

Ad solis p̄sentia facta die cuz nox totaliter
fuisse exclusa: statim ei lamētabilis dixit.
Ut qd̄ tm̄ clare luciditatis copiositate effudisti
⁊ me sic ab habitabili vndiqz ppulsaſti. Nonne
sufficiebat ad visionis necessitudinez effudisse.
cui ille r̄ndit. Nimis infrigidatiua es corporis
⁊ pectoris p̄structiua: ⁊ pp̄ hoc loq̄ris vt auar-
ra. Quid ē h̄r? nōne vltimū fore potētie a p̄his
diffinit̄. Cū q̄ infra potestatis valitudine agit:
nondū virtualit̄ egit. Sic igit̄ q̄ nō q̄ntū potuit
bñfecit parū oberrās a virtute deficit. At h̄o
qd̄ est aliud liberalitas q̄ libere bñfictie mag-
na volūtas. H̄o nimis deficientior est si donat
min⁹ q̄ p̄or volūtat̄ euidēs signū ē bñficiū tra-
ditū. In mūerib⁹ igit̄ largiēdis nō suscipiēt̄ at-
tēdenda est dignitas s̄ donātis. qm̄ in bñficiis
h̄r? attēdit nō p̄sona. Et pp̄ hoc atigones ta-
lentū petēti cuneo: illiberalit̄ denegauit. Tandē
auariciā suā in dignitate p̄hi palliās pl⁹ est q̄ t̄i
bi dari pueniat inq̄t. At h̄o sic alexander mace-

do cū argueret q̄ nimis vltra q̄ satis eēt cuidā
dediſſz. mox liberalit̄ r̄ndit. Nimis nō asper: di-
gnitate p̄sone s̄ ad regal̄ munificētie grāditate.
Attēde ad primariā liberalitat̄ fontanā. Unde
bonitatis oīs trahit vena: q̄ntū realitatis mūdo
tribuit: qz oīa q̄ntūz pulchritudinis firmamēto.
qz oīs stellas ⁊ q̄ntū veri splēdoꝝis: qm̄ totā lucē
Nunc qd̄ reliq̄t aliquid vniuersitatis tā maxime
p̄ncipiū bonitatis sue bñficio vacuum. Sic aīa
quidē liberalit̄ agēs subiecto corpori: tm̄ q̄ntū
potuit tribuit. Sic liberalis vniculus viscera
p̄p̄a i bñficiū cūcta dedit. Sic largissima senex
in ḡnone alterius totā in seminariū pulueres: se-
metip̄am effundit. Vere igit̄ liberalitatis bñfi-
ciū nō est carū s̄ cari⁹. nō est mai⁹ sed maximū
neqz tantū sed totū bonū. Quo audito magister
veritatis obticuit.

¶ Proverbiū q̄ bñficiū liberalis debet eē p̄pe-
tuū.

¶ De danubio ⁊ equore.

Ca. xxij.

Semp̄ inundati danubio sic locutū ē equor
Sū tue manatiōis cessabit iper⁹. qm̄ imina
bit̄ influrus: quosqz laticez dabis. At ille parum
idignat⁹ r̄ndit. Bñ loq̄ris sicut mare: qz oīa flu-
enta inlaciabilis recipis: nec tamē iuste creuisti.
Nimis tūc liberalitatis mee cessabit influr⁹ cū
inlaciabilitatis tue terminabit appetitus. Non
enim minor est valitudo virtutis q̄ viciositatis

defectio. et propter hoc sicut cupiditati nihil satis est ita liberalitati nullus est finis. Unde michi quod ex quo propter quod et quod tribuit liberalis. Unde ex inclinatione virtutis prestat. ratione delectationis donat ratione delectationis se totum committat. Quoniam igitur virtus quemadmodum natura inclinat. semper pagit: nec unquam existit ociosa. Unde semper humilis inclinatur iustus est: innocens: rectus: misericors: prudens: pius: liberalis: beneficentis: et profusus. Sic verus amor est sine fine. Caritas autem nunquam excedit. et quod amicum est perpetue diligit. Unde quod ex dilectione largitur nunquam a dilectione retrahitur: nisi dilectio finiat. Operatur enim amor magna si est. si autem desinit operari amor non est. Attamen nec unquam deficit beneficium liberali ad dandum cum sit virtute et amore ditissimus. Unde si deficit pecunia adest lingua. si deest census adest manus. si est cellarium vacuum non est consilium diminutum. Unde quod siquidem desunt virtuti diuitie. Non ergo deficiat virtuosa voluntas: quia non deerit fructuosa facultas. Attende queso quod perpetue sunt manationes beneficiorum liberalis nature. Unde celum vitales virtutes semper inferioribus influit. Sol perpetua lumina fundit: et semper gratissima tellus pascua gignit. et donec vixerit cor membra singula calefacit. et par nutrit: cerebrum sensus animat. Igitur liberalis beneficij perpetuus est influxus. Quibus dictis magis danubius redundauit.

Proverbiū quod liberalis velox est ad dandum.

De sole et caligine. Ca. xxiiij.

Quoniam exortus sol in primo principio orientis copiosissime fusa luce: tunc brevi vndique habitabilis pleno emisserio mox fugasset. caligo deorsum sic postea eidem est dicens. Ut quod tante largitionis impetu tanto repentino emissionis in fluxu radiorum tuorum fulgores super terram fudisti. Unde quod non satis erat moderacione paulatim influere: et ita mercuriali modesta pertrahitate fugare. At ille respondit. Tenebra es: et ideo ignoracione cecitate referta. sicut tenebra es locuta: Unde nesciisti modum liberali donacionis. Unde quod cum magna voluntas in dando est: si facultas adest: non minor est in effundendo velocitas. Sic quod effundere potuit et distulit: utique concupiuit quod tenuit: nec voluntarie bene dedit. Clarum est speculum libere voluntatis effusiva celeritas donacionis. Ea siquidem lucide pandit virtus si non quod dat amat. Virtus autem in libera voluntate consistit. Audiuisti quod iam in proverbio videtur. Qui cito dat bis donat. Unde bis: quia voluntatem et placidam rem. Aut certe bis dat: quia in re et in voluntate. Unde in voluntate non dedit: sed tamen foris ope quod donare tardauit. Unde quod ubi ad dandum facultas affuit. et si interfuit tarditas ibi voluntas non fuit. Reuera si dare diligit non tardat. Unde quod ei aliud principaliter magis liberalis intendit quam hoc quod dare virtualiter

voluit. Porro si liberalis es donator: letificum videri decet. eo quod minus gaudere iucipit minus tardum. Attende quomodo quanto impetu a natura nati fontes scaturiunt veteri fundunt: celum in beneficium voluit: et substantialis forma materie in athomo temporis copulat. Beneficium ergo quanto datur velocius: tanto libentius. quanto libentius: tanto liberalius. et quanto liberalius traditur: tanto carius sumitur: et iocundius possidet. Quibus auditis caligo disparuit.

Proverbiū ostensiuū quod liberalis hilariter donat.

De aquila et fenice. Ca. xxv.

De supernis ad infima pertuitu vigili aquila preda inuestigando precipitans. Cum fenice cernebat se igne genito comburentem: descendit ad eam subito et hec dixit. Numquid in combustionem non doles? At ille. Tu autem in venatione non gaudes? Et illa. etiam. Tunc fenix adiunxit. certe sicut tu cupida delectaris in captione prede: ita fenix larga in donatione substantie. Non est minor iocunditas est in exhibitione liberalitatis: quam tibi in deprecatione cupiditatis. Quoniam enim actionem virtutis effusio sequitur delectationis. Propter hoc carissima in hoc igne non doleo sed delector. quia in gratia alterius tam delectabiliter totam meipsum effundo. Numquid non considerasti quanto impetu delectationis in gratia liberaliter vipera se diffundit. ut quidem non sentiat amaritudinem morsus mortis. Nimirum cuncta sua beneficia non sine magna

delectatione liberalis natura coniccat. Namque gratia virtus medullam vivificam beneficialiter cum suavitate largitur: iocunditate cor fundit. et cum digestum cibum stomacho donauerit delectat. Quis enim donatio liberalis cum hilaritate est cordis. quam ei effundere virtutem augere est virtutis: proficere in virtute: virtutem quam possidere. At homo illiberalis tenendo auget perdit semetipsum. et foris dum possidet interius veraciter nihil habet. Dolet si dederit: quia perdit. eo quod virtute non dedit. Si rapuerit delectat: et nescit cecus quod ipse amittit. Sed quod habet quod seipsum non possidet. Quia enim transeunt cum persona. Et propter hoc quod cupiditas est seruus cuius est dominus. Dispice ergo bona libenter dona hilariter. ut vna cum virtute possideas vniuersa. Ea quidem in sempiternum sis liber. Quibus auditis aquila ratione liberalitatis confusa in superna volauit.

Proverbiū contra iniquitatem ingratitude.

De vipera et eius filiis. Ca. xxvj.

Gravidam vipera cum ad maturitatem perfectam fetus produxisset: diros in suis visceribus sentiens morsus amara nimirum beneficij quimoniam eis dixit. Quid est hoc scelus quod facitis? nunquid redditis pro bono malum: quia laceratis ventrem quem vos portauit matrem occiditis quem vos genuit. Que est ista contra naturam nequicia et ingratitude seruicia tam stupida. At illi dixerunt. Quid est quod nobis dedisti: fecisti

nimirum ut delectares te cōcepisti et in tetri carceris ventre nos abscōdisti. quod aliud circa nos es geris nescimus. Attamen prodiere in lucem appetimus: et gratum mundi spacium affetamus. Tunc mater adiunxit. Ecce quidem iam totum in rubiginem ingratitude impingistis. Itaque non solum ut dignum est. nec quantum ad gloriam beneficii pertinet rēdidistis. Sed quod maius imo quod peius est impernitis et denegatis. atque quod scelestum est matrem exinde leditis. et quod est ingratitude complementum iam obliti tantum muneris estis. Nam qui beneficii recordatur ingratus esse nondum in toto sanxit. Reuera ego procepi vos ex medullis cariorum meis. Alui ex sanguinibus propriis meis foui calore meo. portavi labore. promoueri cum dolore. et in visceribus propriis nocte ac die custodivi timore. Nunc autem pro tantis beneficiis matri rependitis vicem mortis. nimirum in ipsam directe venam bonitatis delinquitis in virtute piissime largitatis peccatis. legem equitatis offenditis. et fontanam pietatis benefice obduratis. Lucidum ignem caritatis extinguitis. splendorem veritatis fuscatis. Verumtamen quia inique repeditis malum pro bono: retribuet vobis iustissime malum pro bono. namque iusticia ingratitude non est grata mune. Itaque demeritorum reddit ei stipendia digna. Et propter hoc quia ingratitude inceperitis dira ingratitude finietis et seua. nam tu filia fecundabis sororem tuam: et ipsa te perimet. et tu filia se-

tus concipies quod pestis crudeliter te occident. Et sic veteris vitium in tormentum et ingratitude ingratitude puniet. et erit soboles ingratitude cibus mortis. Quibus dictis dolore viscerum exticta est.

¶ Proverbiū ostensiuū proprietatū grati.

¶ De cane et lupo.

Ca. xxvij.

¶ Canis a domino liberatur cum ex doloribus decubans clamaret: mox venit ad eum lupo non ferit sed securus. Sicut visitator durissimus atque gravissimus consolator asperrimis liniens: amarissimis mulces: afflictione addens afflictio proposuit dicens. Cur de amico clamore conqueris et grandi voce de homine lamentaris? Tu certe reus tibi es qui tantum hominem semper dilexisti. nam sunt stipendia meritorum tuorum: quia nocturno gelu et calore diurno gregem custodiisti: suscipe nunc dolorem. Cui quidem canis gratissimus clara gratitudinis sententia mox rēdit. Si bona suscepi de manu hominis cur et non sustinerem nunc mala. Semper autem nisi bonum expetimus ab amico: imo et si quando inseratur: suscipiamus et malum. nam si ex lege dilectionis pro amico malum non fugit ut quod ab eo tranquillissime non feratur illatum. Minus enim pro certo quam gratus esse dinoscitur quod quicquid cuius dotatur est beneficentia patienter ei non tolleratur offensam. At semper diligit qui amicus est et semel accepto beneficio semper virtuosus est gratus. Sicut abestivo quod vere dilexit acceditur: et quasi fons vivus ingrati-

k iij

tudinis vena aperit. Est ei virtutis semp. prosper
actus. Ad hec lupus discordie seminator adiunxit.
Et quod est beneficium tibi datum: nisi post diei cur
riculum panis tamen. Tu autem cum animalia cetera nocte
libera quiescunt: eternus fuus super gregem palpebris
timorosis euigilas: et apto ore in diali caumate
inquieto pectore: lingua paralytica: sitis auram. Sic
continue latratibus tempestaris et infestus semp: las
niaris visus unguis. Sed nunquam pro pane par
uo dulce tribuisti quietem et pellem. Tunc canis pru
dentius callido hosti raudit. Minime cunctis inimi
cus et nocturnus nihil unquam virtutis et gratitudinis
cognouisti. Quid enim aliud est gratitudo quam caritatis
iusticia: liberalitatis lex debita et beneficentia equa
tis tribuens pro vno centuplum ceu bona terra pro mi
nimo maximum: ut matrix fecunda pro vili carissi
mum velut coctula nuda. Neque certe vllum est libe
ralis beneficium modicum. quia cum virtutis quippe amo
re dedit principaliter semetipsum. Quid ergo dignum da
bitur pro virtute: aut quod equaliter reddetur pro homine:
pro certo nihil est quod a grato liberali repeditur nisi
si virtus pro virtute: amor pro amore: atque homo pro
homine quotius redoneat. Glade igitur quod hominis semp
sum amicis et tuus propter hominem perpetuus inimicus
Quibus cum pauore auditis lupus mox in sol
itudinem fugit.

Explicit liber tertius.

Incipiunt capitula quarti libri. De his que
sunt contra luxuriam.

De vicio intemperantie contrario modestie.

De murilego et porco. Ca. i.

Labat murilegus in splendido prae
to et lingendo lingua pellem eius: et ut
polleret etiam adherentem puluerem ex
piabat. Sed contra porcum non longe
in sceno fetido hinc inde profusus: cu
te spinis turpissimam iactatione homini amplius sor
didabat. O inquit amenissimum mihi lectus et
stratus dulcissimum. O quam mihi delectabilissimum ce
sum: quod tam fruibile balneum cum carni mee: aqua refrige
rij stilla rosis: transcendentis nephe libani latices: da
masci et panormitani fontes: et in bays et hancis
lauacra sospitatis. Atque murilegus cum hoc dicen
tem in sorde volutum audiret: indignatus ad abuz et
abhominatus accubitus: mente quoque clarior hec
dixit. De falsitate talis extollentie multo magis
quam de imundicie feditate dolere. nisi quia ut tibi re
ferrere aliquid parum me pro eloquium direxisti. Quid
enim hoc est ubi iaces: At ille respondit. Lutum sce
norum. Tunc murilegus increpando adiunxit. Bene
es porcum quia delectaris in fetidis. impinguaris in
sordibus. et letaris in rebus pessimis. Cui porcum
impatiens dixit. Glade iudica mures tuos.
Quid mihi et tibi: At ille. Bene salomonicum

k iij

est. Noli arguere derisorē ne oderit te. Attē pestilēti muri iudex auctoritate nature cōstitutus sū su^o. Et tibi imunde si pcipis nature morib^o corrector sū tu^o. Te nāq; lingēdo lingua vitare sordes edoceo si attēdis. At illū. s. murē iudico cū in maleficijs eū iudicialis vngula cōprehēdit. Uide q̄so q̄ cara est deo ḡtaq; mūdicia taz aie q̄ nature. Ille em̄ celū sibi in eternū parauit mundissimū ⁊ repleuit luce clarissima munduz. Aia de cādido semine generat. ⁊ puro mēbrū sanguine cibāt. Mira quidē rutilātia flores germinat. ac splēdēti pluuiā squama ⁊ pellicla carnes ornat. Sic natura preciosas gēmas gignit purissimas. Et metalla quidē puritate splēdentia parit: cōdit modo digesta. Et qd̄ ḡ in imuntijs delectaris: Nesciuisi q̄ expulsua dissoluta ⁊ tute. retētis seditatib^o caro perit. Et iō si vitā tm̄ diligis sordes fuge: ⁊ ad purgatiuū mox lauachū ascēde. Quo dicto requeuit.

Contra amatores deliciarū luxuriosos.

De porco ⁊ vulpe. Ca. ij.

Suauose porc^o a suo dño enutrit^o cū impiquat^o recūberet ad eū veniēs vulpes salutauit ⁊ dixit. Quomō est tibi frat. Et ille r̄ndit. Quid petis? Nōne hoc cernis q̄ let^o satiat^o in crassat^o nunq; fatigat^o: s; semp delectat^o q̄esco Nā iueni hoiez fm̄ cor meū: q̄ facto mane mihi

labūdantia cibū āteponit: nūq; esurire pmittit. imo ad esū me interdū pigritantē blāda voce cōpellit. laborare nō facit. vmbzā meridianā apponit. luti suauissimū lectū strauit. Atq; dulci manu blādif pruritū recūbentis. Nō solū pati morsū me vnq; a canib^o ad delectationē cū vagoz sustinuit. sed nec latratuz pauescere me permisit. Quid pla^o eo pcurāte semp viuo in croceis. vt qd̄ ḡ tu die tota vaga ⁊ famelica circuis. ⁊ cū tali amico ad habitandū venis. Quib^o vulpes auditis sup insensatū ridēs subiūxit. Bñ vez est q̄ crassities tōdet sensū: tollit motū: ⁊ p̄tinate subuertūt delicie intellectū: pp̄t qd̄ paz vidisti. nec vnq; rectitudinalit̄ iudicasti. Nāmix iste hō piscator fact^o est sup terrā: cibali dulcedine ornat hamū vt ad mortē suauit̄ trahat incautuz. Ille magnes fact^o est ham^o plurimū attractiuus q̄ cū risu occidit attractū cibis deducit ad suspendiū. Et vt venator callid^o dulci fistula vocat ad laqueū. Replet nāq; ventrē tuū vt decoctū te lapid^o comedat. Dat fursur vt piguedinē faciat. Accomodat brodiuz vt carnē assumat. Q si intrasses domū ei^o: ⁊ diligēt^o p̄sperisses: p̄fecto ex alatis inibi p̄dentib^o alijs q̄s ita nutriuerat ab eo paratū tibi incēdiū cognouisses bonis te ducit ad mortē. ⁊ in sempitnas tristicias tibi delicias has cōuertet. Absit a me talis amic^o: qui

subornat amorū odiū. ⁊ etne mortī sub mūdi deli-
 cijs cōdit hamū. Ab hominor cibū suū blādien-
 tē. Repudio manū extūc totū ei? spno solaciū.
 Nolo certe vt risu me cōcludat ad luctū. nec sus-
 is falsis delicijs a me sepet pellis vitale pfortiū
 Calicē pharaonis eligo: nō ferculorū canistrū.
 Spno paleā nō flagellū. Sagittā ionathe intra
 me diligo: et ioab rufugio basium. Quibus sic
 probatis mox fugit.

¶ Proverbiū de malo deliciarum.

De cane ⁊ lupo.

Ca. iij.

Sub meridiano estu canē apto ore ac pecto-
 riū attrahentē inueniēs lup? dicit. o īsensate mi-
 ser ⁊ ipōte calamitati subiect?. Si tm̄ tibi placēt
 angustie vt qd̄ q̄ cū empedocle ciclōte nō ethne
 refartaz miseria picis in fornacem. Nimiz si te
 delectāt cōtra naturā penalitates. expecta paz
 qz in morte cūcta iuenies. vt qd̄ ergo ī tātula vi-
 ta spretis refrigerijs ex nūc ardes. Hāqz tu ī no-
 cte ouib? q̄scētib? somnū nescis. Illis tota die
 pascētib? nō q̄scis. panē tm̄ ⁊ aquā sumis: nō
 cōno gelu ⁊ diurno caumate ill' spisso vellere co-
 optis: ac mutuo se fouētib?. tu nuda peile ī tēpe
 statis aere sol? degis. Illis qd̄ sine timore iacē
 tib? tu suspēsa palpebra: hic dentē: hic vngulaz
 ī apto vigilās p̄timefcis. Quenā sūt interdū des

licie tue nisi acetosū lac: intestinū fetidū: lect? la-
 pide? ⁊ suavis odor sterc? ouīū. Quid pla? Cū
 ctis es iuste ifelicioz ⁊ tu tibi ip̄e mūdū iā fecisti
 infernū. Surge surge miser: ⁊ relictis penis q̄re
 delicias vt saltē anteqz vitā finias stllicidū p̄so-
 latois gustato: experiētia qd̄ sit bonū agnoscas
 Hui? aut̄ canis valida exhortatiōe deuict? sur-
 rexit. ⁊ vt se licenciaret ad ouiclas venit ⁊ dixit.
 Duū huius vobis ⁊ obsessus vndiqz mīsijs sa-
 tis steti vadā vt iuxta lupi monita ī delicijs ali-
 q̄tulū req̄scā Quo audito illi gemētes dixerūt
 q̄qz simpliciores sim? tm̄ sapia cū simplicib?
 ⁊ saf. p̄p̄ hoc rogam? vt ātiqz amicas audias
 ⁊ inimico tuo in eternū nō credas. Nescis enī qz
 callidissim? lupus quē dēte nō deicit arte ferit.
 Cū qz te rigida vita dudū hostē accerrimū ha-
 buit. Hūc p̄ hortamēta deliciaz iuadit vt delict
 is emolitū iueniat ac delicate carni iuimicū den-
 tē validi? īfigat. Adhuc aut̄ delicijs caro nō so-
 lū molit: s; rigor aie frāgit ⁊ vicioz ardor acuit
 ⁊ tutūqz iugū curuat. Cor ip̄m liuoz passionuz ī-
 gredit. ⁊ rōnis splēdor fūicat. Nimiz fregerunt
 sansonē fortissimū. Subuerterūt dauid viz sc̄tis-
 simū: ⁊ deceperūt salomonē sapiētissimū. Quid
 nā em̄ delicie corporales faciūt foris mollificāt
 cūctos vestimētis: balneis ⁊ vngētis. ⁊ int? re-
 plēt edulijz p̄dimētis ⁊ vinis: Idcirco pes tumo-

rositate grauat: calor hūiditate cōdit. et mollita cutis hincinde leuissime penetra. Igitur frat si delicias quibus pnicie diligis. et in dulci flumine letaliter vis submergi. venenū in zucaro appeti. et in eternas angustias risu canticis vis deduci. Crede nobis. crede nobis. et in huius vite delicijs omne maluz latitare agnosce. Uigor ei carnis est valitudo virtutis. Quo audito puerus canis queuit.

Prouerbiū quod sapiens debet esse temperatus in uertate nec gule seruire.

De vulpe et mustela. Ca. iiii.

Macilenta vulpes replende cutis curam agens anthidotum et magistrum querebat. cuius quidem gnara mustela ei obuia dixit. Exptum quere. Nam experientia facit arte. At illa rudit. Scio filia: scio quod iam expta mee habitudis sum magna. Deinde cum circuitu vigili suis sordibus inuolutum porcū pinguisimum inuenisset stupedo miranda crassitie si iacentem. diligenti plus perituitu circuiuit. Lernensque in posterioribus eum vigili cutis aptura sedatum coram posita mox accessit et dixit. Te doctorem replende cutis tam nimirum relatu fore: quam ipsa hec me habitudo docuit. Idcirco digna mercede repletionis macra documentum expostulat. Attamen reuerende doctor in turberis prius te quatuorcula pulso. Audiui eum in philosophicis scolis quod admiratio discipule sit radix: ramusculus quatuor: et satisfactio dulcis fructus

ctus. Cui ille tunc exhilaratus sic inquit. Postquam digna es debite calliditatis magna ad paupertatis nostre uenam doctrinaliter recurrere: certe mihi debitum est ruderere. Stata ergo illa subiunxit. quod est pro quod te non solum tanta sorditate sedum. uerum et in posterioribus uideo te corrosu. Mirandum es certe satis cutis plenitudine. non autem minus sordibus puriginoso es uiscere. At ille rubore confuso vultu rudit. Nepe carissima facinus hoc est pestilentissimi muris ac minime morsus acumie passus est sensus. quod moles piguedis nec sensum pati: nec motu subuicere permittit. nonne crassities venatorum insensibiliter patitur ictus. Ad hec vulpes antiquam eruditiois snia sic inquit. Maledicta sit talis piguedo stupefactiua sensus dissolutiua moris: sorde referta: doloroso onere grauida: gnonis orbata gaudio: et uite puata tripudio. Plura ei piguedie suffocant: et plura stultitate orbant. Gaudeo certe omni modo nescia tui et cara est mihi admodum experientia mei. Nature de cetero obediā iuxta quod sapie est sententia: quam pluribus indiges salutis mater modico contenta est. Nec obuia intemperantie gule paucis tantilla egens: infirmitatis fontana libidis pena: desipientie semita mortis ianua. stat nullo fine epulorum contenta. Ad salutem eum et vitam cum naturali lege ordinatam sit cibus in perditionem et mortem suam imoderatam eo utitur fatum. Eruditum igitur his magistrum discipula illicentiam

vale dicto reliquit.

Prouerbiū cōtra amatores vini.

De ape et bibione. Ca. v.

Mellis stillicidia in florib⁹ apē lingentē bibio repit et ibi causas qd q̄reret mox petiuit. Cui illa r̄ndit. Mel sitibunda q̄ro: mel colligo de floz p̄fundo. At ille hec audiēs ridēs dixit. Bñ scripsit aristoteles q̄ amatores dulciuz fatui sunt. Putauerāq; te sensiatā fore ex regis gubernatiōe et arte. S; vt cerno opatiōe minor res tua est. Hāc nōdū nosti qd est mel et vitalis suauitas cui⁹ radicis de fructu et floze stillet. At tñ qz p̄patioz siti tue: veni mecū et dabo tibi mel lis celariū plenū. vt qd tota die sitibūda et anxia i aridis florib⁹ tēpestaris egredere. S; te dulce dinis ducā ad fontē. At hō cū illū credula seq̄retur deductā ad vegetē sic allocut⁹ est dicens. Hīmiz hec ē fragrātia vite: abūdantia gr̄e: dulcedo leticie: valitudo mirifice medicine. Istud ē mel suauissimū cor sustētans: hic balsamic⁹ liquor substātiā saluās: hic ros nitidissim⁹ hoies deosq; letificās. Bibe ḡ mecū sitibūda satis et i locūditate recūbe. Ad hec sagax illa vini odorē sētiēs mox ita serē dixisse. p̄ certo hoc dudū audiuerā: s; experiētiā nesciebā q̄ amatores vini sūt ebrai. Hīmiz qz vino male semp ebra⁹ es: ratiōis lucernula cares: qm̄ et de vini corruptione

genit⁹ es. idcirco de p̄petate ei⁹ corruptissime locut⁹ es. Hā vinū mel ori ē: s; qdē capiti venenosum fel. Sapit i ore: ardet i v̄tre: fumat in capite: p̄tūdit sensus: vigore p̄fundit: imaginatiōne fallit: rōem destruit: tollit mentē: vsuz obnubilat: neruos laxat: linguā balbificat: os inhonestat: man⁹ mobilitat: pect⁹ inflāmat: spumat luxuriā: vim gignitiuā eneruat: gressus iordinat: totū vastat: ita vt a plāta pedis vsq; ad verticez nō sit in ebr̄io sanitas. Vinū q̄ppe q̄ primuz bibit inebriat⁹ est. inebriat⁹ sopit⁹: sopit⁹ nudat⁹ Hudat⁹ inhonestat⁹: inhonestat⁹ derisus. Eo venenat⁹ loth: stuprū filiaz nō sensit. Emon tes mulētus fratris gladio cecidit. Et holofernes dux iuict⁹ p̄strat⁹ manu muliebri pugione suo caput amisit. O q̄ amabile dulce es om̄e venenū odis amātes: diligis abhorrētes. occidis p̄fructes: submergis te sectātes: abutētes ledis: mederis vtētes. Te hō vtētibus mellitū es venenū. Quibus diffinitis recessit.

Prouerbiū cōtra amatores pinguis.

De aqua oleo et flamma. Ca. vi.

In lapade vitrea degēs aq̄ cū sup fusū oleū prius descendēs in infima mox in sublimia moueret locuta est ei dicēs. Ut qd frater sup me que in oliue radicib⁹ te nutriui. tanto impetu in gratitudinis sp̄reta reuerentia ascendisti: Ad

illud rñdit. Quippe nate ipetu t rōnis vigentis lumie seqns. gressū q̄ illa ipulit hac direxi. Nec licet qdē rebellē esse nate. Hōne tu carissima impellēte ea cū grata supis fuisses. abstracta de supnis: mox i ima descēdis. Ad hec aq̄ q̄ete subiūxit. Ut video nosti doce quō natura supnatare te faciat. Cui oleū dixit. In prōptu causa est: qz ignea piguedo me leuat. quo quidē aq̄ diligēter notate statuit i licinio accēsa scintilla cepit se oleo nutrire. Cūqz illud se videret guttatim decrescere flāmā hō excrecere. sic paulatī indignatū ferē dixisse. Adhesisti suauit vt p̄sumeres lociuz fraudulēter. Qñ faciabit ardoz tu? Et illa. q̄p̄pe qñ desiccabit vinctuositas tua. nisi ei a te p̄us amoueat pinguedo: a me qdē cōburēdi nō separabit actio. An ignoras qz ab estu ineternū nō se paroz. qz vinctuoso ab hūido z inseparabilit̄ adherēte viuit p̄petue me? vigor. Sic inuicē p̄mor dio semel i corporis medullis accēsa tā diu exar deo qz diu i eis cibatiua regnabit piguedo. Hōne ardoz libidis tm̄ ptendit q̄tū vita i luxuria increassa. Quib? dictis postmodū p̄supto oleo flāma venit ad aquā. Cui? exēplo p̄tra caliduz illa frig? suū opposuit. ac cōtra ardozis voraginem substāiali macredine se armauit. Lepitqz mox flāma clamare z dixit. Quid est hoc qd̄ a gis auara? Cur vis extinguere vitā meā? Flam

cōsumere me tu vis vt paz ante oleū destinxisti. noui maliciā tuā. Ego sum medicina tua. Quo dicto flāma extincta est.

C Proverbiūm cōtra amatores carnalis pulchritudis. **C** De camelo z duob? thauris dimicātib? p̄pter vitulū. **Ca. vii.**

Dobus letalit̄ aduersuz se cornu z vngula dimicātib? thauris. camel? supuenit z misert? mox exicialē bellū ac furozē cruentū ingeres se diuisit: dixitqz. Quenā vobis rō odiēdi q̄ z causa pugnādi est cū ābob? similē speciē nafa donauerit vinculū diligēdi. Dicite mihi si rōne fortassis tāte iracūdie seminarium possit euelli. At illi dixerūt. Hmiz pat̄ hui? odij amor ē cā: vitulā enī formosaz diligim?: quā qlibet sibi appropare volēs tā seua pugna mutuo dimicam? Quo audito cū prudēs ille hui? furor? libidinē i occasiōe notasset: mox pugnā dirimēdi direxit rōni z dixit. Qd̄ pulchritudo certe placeat oculo z vi amoris cor ad se delectabilit̄ trahat nō ē vi ciū: s; nate pulchrū: cū sensus ex se delectēt: z cū bonū cor naturalit̄ attrahit. Attñ qz speciositat? placētia i luxuriā h̄tat: hoc nō natura s; viciositas ē. Vult ei libido inepta puritatis abuti pulchritudine: ac splēdorē ei? suis feditat: h? sordidare. cui? qdē p̄positionē nafa mirat? z admirationē delectat? z delectiōe legis ordine vti. **Dis**

aut spēs a p̄ma infabricata formosissima forma
 i creatis rebus exēplata est: cuz sūma arte facta
 sunt oia. Unde veri appetit⁹ sunt in illā decorā
 placabilē z lūme pulchrā formā p tractū rōnis
 inordinādi. Que tñ pura causalis z icorporalis
 formositas sūme placere debet intime attrahere
 z ad se toti⁹ vr̄i cordis impetū recuruare vt eaz
 diligam⁹ potissimē: ipam desideram⁹ ardētissi
 me: z ad eā pfruedā totalit̄ rapiamur. Si ḡ pul
 chritudinis amorē libido sue delectatiōis pōde
 re: sinistroz sū recuruat. tūc a formosissime artis
 sue veneratiōe rō deuia turpit̄ cedit ac oberrat.
 Prop̄ hoc quēadmodū si mente deficiam⁹: ves
 nustā faciē nō in sua iūbstātia: s; in vmbra specu
 lari diligim⁹. Sicut quidē sensū egem⁹ ad vidē
 dū formā in visione z luce sensibili. quē in splen
 dore sapiētie pl⁹ amam⁹. Porro si gnationē as
 matis: nō debetis q̄rere clarā faciē: s; secundaz
 matricē. Non dū certe p̄sideratis quō natura in
 generādo: etiā in eaz quā respicit faciei speciem
 spernit. Et q̄ vipera secū coeuntē nimis ad spe
 ciē delectatus occidit. Quippe narcissus perijt.
 q; venustatez dilexit in imagine nō in re. Et ita
 vos modo seuistis inuicē. q; in corruptibili car
 ne fallacit̄ z vmbrialit̄ pictā speciē: z nō in artis
 solida virtute diligitis. Quib⁹ talit̄ mitigatis v
 loz libidinosum furorem cōuertit ad pacem.

C Proverbiū ad cōmendationē castitatis.
De fenice z vipera p̄traria i natura. Ca. viij
Fenice solitariā recubētez reperiēs vipera
 salutauit z dixit. Ut qd tu sola sedes? vbi
 tui gn̄is ē amica societas. Cui illa. q̄ppe sola sū
 i gn̄e meo nec vlla adest i me sēsus discretio. vna
 tm̄ sū z singlaris in mūdo. Quo audito mirata
 valde vipa dixit. Nunq̄d tibi soli fuit illiberalis
 natura cū ceteris aialib⁹ tā sit in gn̄one p̄fusa.
 Orbauit ei te dulcis societatis solacio: gn̄onis
 suauissimo gaudio z ḡuissime pl̄is bono. ad qd
 tibi pulchritudo hec: postq̄ p̄uata es vite cōiū
 gal dulcedie: z coeūdi dilectiōe. Mēpe si mortu
 ra es tota deficies: z siue mortalis: ieternū es trī
 stis. Quid p̄a. cecitate tibi oc̄is obdurat; malū
 bonūq; qd sit nūq; senties nec nosti. Ad hec illa
 fenix. venereoz nō ignara fastidij z puritat; hec
 nescia gaudij: mīme turbata r̄ndit. Mimix nec
 auarā mihi aut min⁹ puidā imo circūspectam
 vniuersalit̄ amicā puto extitisse naturā. Totus
 nāq; mūd⁹ societas mihi suauissima ē: quocūq;
 volauero p̄iūctiōe ḡuissima p̄tiguā mihi repio
 creaturā. Nunq̄d sup̄celestis natura speciez sin
 gulariū numerositate dotata: societatis dulcedi
 ne p̄uata est absit. ḡb. nāq; est sūma z gaudiosa
 societas vbi toti⁹ speciei maxima z intima vni
 tas. Nōne i gn̄ib⁹ ierū diuisis hec naturalis so
 cietas.

cietatis p̄iuctōe delectabilissime agit. vt ī carne vna quodā mō sp̄s singularitat̄ efficiat. O q̄s dulcis q̄s amena ē indiuisibilis vnitas: et virtutis inseparabilis comitiua. Igit̄ qz singularis suz sp̄e assimilata celestib⁹ gaudio itētissime letor: totā nō partē me eē exalto. Tota ei res: tota vis ī me vna: oīqz bonitas mee speciei est clara. Quid si gñonis lepore nō fruor. Mēpe aux: saphir⁹ stel: la orbis: et anim⁹ nō generāt. nec min⁹ inde p̄ctosa se putāt. Indignior ei et a p̄mo bonitatis fōte dissimilitudine elōgata nasa quidē esse semp ī sua vnitate nō potuit. s; ex diuisione successiue gñonis ad pduranduz: dei puidētia est adiuta. Reuera si gñonis p̄safa solaciū. cur et nō ei⁹ desudatiōis tormētū. Quāqz ei fetus vna instāta: nea delectōe cōcipit. tñ abhoiatōe fouet: labore portat: timore seruat: dolore parturit: piculositate gignit: fetore nutrit: fuitute auget: anxietate diligit: et in p̄icto cū maxia tribulatiōe amittit. An forte tu sola de gñone gaudes: experiētia disces. Cōcipies ei delectabilis et letalis paries cū plē nutricris. tūc eā te pdēdo amittes. Sic et paris carissimū cibū mortis. aut q̄ grā gallie ē q̄ pullos genitos tāto amoris ipetu fouet. Nonne ab eis cū creuerint ignorat. paz sudat iumentū vestus iub onere: et postqz lactauerit calcē patitur. Quid ḡ meū gaudiū est gñare meip̄am. meū so-

laciū est fouere meip̄az sine diuisione et maculatiōe igne purificatē me genero. cū ḡuis deficio: tūc inouata resurgo. cū vt loqr veri⁹ semp viuo. Cui⁹ enī reuolutiōis mee semē est viuificū nōne vite. Nec dicas certe in vacuū me depurasse naturā cū sim gemate et floride castitatis exēplū. Et hoc nō solū delectationē venereaz me nesciuisse nō tribulor: s; iuiolabili puritate ligata: ea nūqz noicitura delector. Tua igit̄ scia imo p̄cupiscencia sit boni et mali: q̄ momētanea dulcedine coit⁹: furore libidinis isantis: et pdis in eternū vitā et caput. Et hoc dicto ad inuicē sūt diuisi.

¶ Proverbiū ad laudē virginitatis.

¶ De rosa et lilio.

Ca. ix.

Rosa et liliū iuxta ficulneā sunt exorte q̄ cū expādissent floribūda folia nitore splēdentia ac rozē suauitatis manātia: aromaticiqz odoris fragratiā effudissent: et illa floris orbata luce acerbū in fructū parit̄ pullulasset: lacte qdē inuidētie pruriēs cōmota: mox iuectiuā p̄posuit dicēs. Post eā amenissimū rutilantiā floridā: vbi fruct⁹ vri intēta genitura finalit̄. Glanū ē q̄ppe flozere sine fructu. Ligat ei natura sagax fructū in floze: et ob ip̄m tā vernatissimū germiat ī flozē. At ille mox radicē eloquij sentiētēs: pacifica rōne dixerūt. Bñ scim⁹ qz p̄p̄t pruritū gñonis: p̄didisti gliam floris: et idcirco iā expoliata es sic

l iij

loquēs. **N**ēpe fructū pacis dulcissimū: s; tñ pa-
teris in radice puritū q̄ flozere amifisti. **N**obis
aut ex plena puritate z suauitate substātie: flos
ipse fruct⁹ est. **U**n̄ in nobis flos z fruct⁹ nime
distinguit. **Q**m̄ abūdante nimis mellite purita-
tis z odorifere sublimitat; humore sp̄m facti ip̄i
in nobis sūt. **N**ōne vapor t̄re purissim⁹ totū flo-
ridū i aurū cōcrescit. **E**t ros dulcissim⁹ celi vir-
ginitate vernāte margaritā cōgemescit. **I**git̄ ro-
sa z liliū z flores fructiferi fruct⁹ floridi sūt. **A**n
nesciuissti q̄ ḡginitatis manantis puritate aro-
mate z suauitate ḡtut; ip̄e clarissim⁹ flos z fru-
ct⁹. **M**irabile igit̄ germē ḡginitatis sine germi-
ne nō est. **N**unq̄d est fruct⁹ sine fructu: imo tot⁹
z ip̄e fruct⁹ est. **S**ic z sancta ḡginitas ip̄m nate
z virtutis est germen p̄ciosissimū: flos amenissi-
mus z splēdor clarissim⁹: fruct⁹ dulcissim⁹: des-
cor p̄stātissim⁹: odor suauissim⁹: valor tot⁹. **M**i-
m̄z ipsa est nature ac ḡtutis clarissima gēma: i-
uiolata itegritas: celestina serenitas: sūma tēpe-
rantia: p̄fecta victoria: sp̄s sup carnē: gl̄ia tota
Ut rosa igit̄ fragrās z liliū rutilās: z sctā ḡgini-
tas flos z fruct⁹. **A**d cui⁹ quidē fragrantia vni-
cornis tract⁹ suauiter currit: cui⁹ dulcedine fer-
rocitas māsuēscit. cui⁹ puritate tā valida deles-
ctata potestas quasi victa in nitido gremio vir-
ginali reuerēcialiter p̄strata recūbit. **Q** nimiruz

magnes nimie validitatis virginitas: ad se tra-
bens naturā. **Q** saphir⁹ mirabilis castitas oēs
fugās z destruēs famē venenosā. **Q** smaragdus
rutilās viriditatis: p̄petua puritas: iuolate ite-
gritatis amatrix: fetidam venē nullatenus pa-
tiens corruptelam. **A**d hec ficulnea stupefacta
conticuit.

C Proverbiū cōtra amatores venereoz.

De vipera et elephante. **Ca. x.**

Robui⁹ quesuit z dixit. **Q**uo sic effrenato
pauu tā effusio desiderij ipetu: cupiditat; abrup-
tissimo curiū ardēter carissima p̄pas z festinas
At illa. vix paz tēta eloquio mox r̄ndit. **M**im̄z
frā anhelō venereē suauitatis ad gaudiū. accer-
lero ad incōsumate deliciositat; solaciū. festino
gaudiose felicitatis ad actū. **Q**uo audito: cast⁹
z prudēs elephas: ei⁹ nō min⁹ deceptiōe q̄ leti-
fere furiositati cōpassus illi sic locut⁹ est dicens.
Scio certe q̄ furibūda luxuria oculos nō habz.
z ob hoc nequit intueri qd̄ ruit. **M**im̄z ad occa-
sum amatissime vite tēdis. ad basiū mort; ama-
rissime p̄ficiſceris. ad morsuz cruenta libidinis
ceco minaz duce furore. **Q**uid nanq; est coitus
nisi deliciosa pernicies: mors latens: venenositas
blandiens: dulcis effusio: vitam p̄dens: am-
plexus destructionem emolliens: et suauitas

dire fallēs. Te quidē delectatiōe cōtenebrat ac
vita p̄uat. canes ad morsos acutissimos ligat.
equū ifatuat. murilegū furore tormētāt. stultū su
auit passerē euacuat. oculos cecat: carnē fetore
cōmaculat. rōez obīcurat. beatissimā & ginitatē
violat. ac vite gñalit̄ horaz curtat. Ad hec vipa
rūdit. Si hec vt asseris ven⁹ icutit vt qđ in coi⁹
tu tātaꝝ nafa delectationē ifudit. natura qđc̄ eq̄
tate domita: neminē decipit: nec vnq̄s sapia gu
bernata errauit. Cui ille. Fateor qđ dixisti. attñ
excessiuū venereoz solaciū: lesionis eoz est cui⁹
dēs argumentū. In tm̄ enī venere corporis vall
tudo ptundit. qđ nisi tāta delectatio traheret ad
hoc. natura nullaten⁹ moueret. Mille nāq̄ per
vlulat⁹ angit⁹: & ad scole ferulā qui ducit: puero
suo prius mater blanditur. Quo audito illum a
bire permisit.

¶ Cōtra eos qui coitu ad delectationē vtūtur.

¶ De passere & turture. Ca. xi.

Libidinosū passerē imoderatissimo coitu se
fundentē: turtur p̄piciēs: mox ad eū venit
& dixit. Ut qđ frañ mi tāto libidinoso ipetu: & li
bidinis ipetuoso furore p̄sumeris: & tui tā p̄dis
gus tā temetip̄z effundis: An ignoras qđ aīalia
multū cocūtia parū viuāt: Parce tibi & q̄sece: &
cūcta cū moderatōe age. Cui ille rūdit. Mēpe si
nosti delectationē venereā: qđ miraris: Dulcis

esca trahit ad hamū: & morsus gustat⁹ suauit̄ ra
pit morsum. Ad hec turtur itelligens imodera
tiōis ei⁹ delectationē esse radicē subiūxit. Scio
certe scio qđ gñatiōis amore nō duceris. sed de
lectatiōe veneree rapidine vētilaris. Attamē qđ
est qđ effundis: Mōne digestissima medulla: nō
ne vite admirabilis semētina p̄pagātis nature:
radicabilis carnis substātia: & diuiciarū gignit̄
virtutis thesauraria vena. Attēde igit̄ qđ p̄dis
gus destruis. qđ insanus disp̄gis. qđ ingrat⁹ in
nihil p̄ijcis & tu iniqu⁹ depolitari⁹ nature vni
tati ipendis. M̄imix submersor es ordinis mun
dialis: & naturalis legis trāsgressor. Mūdi enīz
ordo & lex nature hoc habet: vt tm̄ nature dele
ctatio dirigat̄ in prolē. Tūc aut̄ perēpta & neg
lecta prole retortoz peruersitatis in delectationē
vmbrialit̄ trāsitivā p̄lificū semen fundis. Quid
plā: Stultissim⁹ q̄ppe est qđ delectabilē destruit
& tāto dementius q̄sto letalius qui se perdit. Et
his digestis quieuit.

¶ Speculū sapiētie beati Cirilli ep̄i alias qua
dripartitus apologeticus vocatus. In cuius
quidē puerbijs oīs & totius sapiētie speculū cla
ret. finit feliciter. Impreſsum in ciuitate Lugru
fij per Arnaldū guillermū de Brocario. Anno
dñi. M. ccccc. iij. die. vij. mēsis Junij.

Tabula.

Incipit tabula seu repertoriū totius libri.

Et primo primi libri.

Semper discere: et in extremis horis semper sapientie stude.	i.
Nil sibi homo est sine sapientia.	ij.
Prudentia vera est que simplicitatis innocentia decoratur.	iiij.
De melioribus rebus est uti providentia, qua suo loco et tempore cuncta gratias et facias.	iiiiij.
Donec mortalis es time ubique et semper.	v.
Vide pedem cui tribuas: et in securioribus fige.	vi.
Semper cum tuto onere et suavi protectionis iugo parabilis perge.	vii.
Tue spei anchoram in bonis perpetuis tamen fige.	viii.
Eterna durat diligere: et nunquam dolebis.	ix.
Ubi multa sunt consilia: ibi salus.	x.
Diligentiori ruminacione omnia digerere prius quam agas.	xj.
In omnibus ordinata gravitate procede.	xij.
Ad audiendum velociter: ad credendum sis tardus.	xiiij.
Quietem mentis dilige: et otium fuge.	xv.
Doctus loquere: et custodiam adhibe lingue.	xvi.
Sis avarus verbi.	xvii.
Dic voce tenui et age actu grandi.	xviii.
Gloriosa est prosperitas moderata.	xix.
Meminem spernere sed unicuique debitum honorem impendas.	xx.

Tabula.

Esto amicus cunctis: intimus paucis: fidelissimus universis.	xix.
Uni electissimo tantum cum necesse fuerit peccatus crede.	xx.
Omni adversitatem ut vincas patientie te vallet magnanimitas.	xxi.
Magis semper partem misericordie teneas.	xxii.
Si quicquam offenderis pavesce semper homini.	xxiii.
Cum electo socio proficiscaris aut pueriseris.	xxiiii.
In cunctis esto compositus.	xxv.
In bonis summa constantia te confirmet.	xxvi.
In bono nomine et tutum tetragono semper fige.	xxvii.

Incipiunt capitula secundi libri de his que sunt contra superbiam.

De bono humilitatis et malo superbie.	i.
Contra eos qui supbire incipientes inflatur.	ii.
Contra eos qui dignificant se maximis.	iii.
Contra presumptuosos.	iiii.
Contra audaces.	v.
Contra superbos qui volunt equiparari deo.	vi.
Contra appetitum singularitatis.	vii.
Contra appetitum principalitatis.	viii.
Contra appetitum superbe libertatis.	ix.
Contra appetitum dominationis.	x.
Contra appetitum dignitatis.	xi.
Contra appetitum mundane celsitudinis.	xii.

Tabula

Contra eos qui adepti magnipendunt magna et alta.	xiiij.
Contra eos qui cito adepti rapidam altitudinē glorianur spernentes humiles.	xiiiij.
Contra tumentes ex scientia.	xv.
Contra arrogantes ex eloquentia.	xvi.
Contra superbientes ex amicorum multitudinē quibus armantur in malum.	xvii.
Contra superbientes ex robore.	xviii.
Contra supbiētes ex pgenitorū nobilitate.	xix.
Contra eos qui superbiūt ex diuitijs.	xx.
Contra vanigloriosos volētes apparere.	xxi.
Contra eos q̄ gaudēt videri cū nō sint.	xxii.
Contra apparētes et p̄trariū existētes.	xxiii.
Contra p̄posos ex magnitudine gr̄az.	xxiiii.
Contra eos q̄ gloriātur ex carnis specie.	xxv.
Contra eos q̄ glorianr̄ ex vocis claritate.	xxvi.
Contra eos q̄ appetūt adulatiōe laudari.	xxvii.
Contra eos qui cōmendant seip̄sos.	xxviii.
Contra inuidos.	xxix.
Contra infamatores.	xxx.

Incipiūt capitula tertij libri de his que sunt contra auariciam.

Contra cupientes mūdanas diuitias.	i.
Qd̄ cupidi terrenorum sunt ceci.	ii.
Qd̄ cupidi q̄tūcunq̄ habeāt sūt paupes.	iii.

Tabula.

Contra eos q̄ nō sūt p̄tenti cū satis hēant.	iiii.
De malis q̄ vt plurimū accidūt ex diuitijs.	v.
Contra eos qui cuz dolore diuitijs perditis adhuc laborant ditari.	vi.
Contra eos qui ex diuitijs acquisitis se putant esse felices.	vii.
De causa et cura insaciabilis auaricie.	viii.
Qd̄ meli⁹ sit min⁹ egere q̄ magis h̄re.	ix.
Que sunt vere diuitie.	x.
Ubi sit curandum ditari.	xi.
Contra eos qui libēter recipiūt munera.	xii.
Contra eos qui capiēdo festinant ditari et letantur q̄totius se diuites esse factos.	xiii.
Contra eos qui se raptis diuitijs plenos esse gaudent.	xiiii.
Contra eos qui laborare obmittunt et studēt de rapinis viuere.	xv.
Contra eos qui vt splendide viuant rapine dāt operam.	xvi.
Contra fures qui pluries apprehenduntur vbi latere crediderunt.	xvii.
Proverbiū ostensiuū differentie que est inter auarum et liberalem.	xviii.
Proverbiū ostēsiuū q̄ liberalis dat q̄tis.	xix.
Proverbiū q̄ liberalis dato beneficio nō impropertat exigendo laudem.	xx.
Proverbiū q̄ liberali oib⁹ qb⁹ pōt donat.	xxi.

Tabula

Proverbiū q̄ liberalis grāditer donat.	xxij.
Proverbiū q̄ liberalis beneficium debet esse perpetuum.	xxiiij.
Proverbiū q̄ liberal' velox ē ad dādū.	xxv.
Proverbiū q̄ liberalis hilarit' donat.	xxvi.
Proverbiū p̄tra iniquitatē ingititudinis.	xxvij.
Proverbiū de proprietate grati.	xxviii.

Incipiunt capitula quarti libri de his que sūt contra luxuriam.

Proverbiū cōtra imundicie amatores.	i.
Contra amatores deliciarum.	ii.
Proverbiū de malo deliciarum.	iii.
Proverbiū q̄ sapiens debet esse temperatus in vbertate nec gule seruire.	iiii.
Proverbiū contra amatores vini.	v.
Proverbiū contra amatores pinguiū.	vi.
Proverbiū contra amatores carnalis pulchritudinis.	vii.
Proverbiū ad cōmēdatiōē castitatis.	viii.
Proverbiū ad laudē virginitatis.	ix.
Proverbiū cōtra amatores venereoz.	x.
Cōtra eos q̄ coitu ad delectationē vtunt.	xi.

Explicit tabula seu repertorium capitulorum apologietici quadrapartiti Cirilli.

Appologus est sermo dubius vel fictus de brutis animalibus ad instructionē vite humane formatus. Et dicitur ab apos quod est longū. et logos quod est sermo dubius vel fictus. quasi sermo longe a rei veritate. Vel dicitur ab ap quod est sine et pos quod est pes: et logos quod est sermo quasi sermo sine pede id est sine fundamēto. Vel dicitur a pos quod est iuxta et logos quod est sermo. quasi iuxta vero sermone diversus intellectus. Vel dicitur a pos quod est iuxta et logos quod est sermo. inde apologus. quasi iuxta sermonem.

may mas
 mas
 quando may
 may mas
 summa
 sena

Nota para Ceniza pag 23.

Para 1^a Senora vide pag. 90 a pag.
 a D. y yagina 87 loque dice Beda
 Para el Juicio vide post Regulam
 D. Augustini.

vem. Martis stuprum Iliam vitiantis reprehendit.
 Deridet etiam Chionem vetulam & adhuc lascivie
 pronam. Calliope vero conatur illum probis monitis
 quasi ad respicientiam adducere. Post multam de-
 inique inter ipsos contentionem, Poeta sententia
 in initio prodite tenacissimus, in suscepto
 proposito perseverat.

SATYRA PRIMA.

QUID digito premis ora? Vetes licet, elae
 quar. Eheu!
 Eloquar: & Saryis operam dabo. Quo
 piger olim Res?

EQUITIS BOTELLI

2 Persus, & quo ingens Juvenalis pulvere lustris;

Cur non succurrerit nosser curus? Juvet Artes

5 Ingenuas coluisse, juvet non dura Minerva;

Nugarum faruos idem si purgor anores,

Purus, & ad nullum docilis pallere tribunal;

Nec mi restituli fibram finxere paterni

Aut cornu, aut ferro. Nobis cara bis, & acer

10 Nasus, & indomita est jecoris petulantia fisci.

Servos tot villis non pavit Spartacus unquam

Urbis ad excidium, quot repunt face Latina

Artis ad exitium Vares. Revocantibus istis

Barbaries indocita redit, quam Gracia quoniam

dam

15 Runcatrix Latio dum culta revulsi.

Pluris erunt, subito dederit quibus impete

limos

Garrula Castalia Natis. Lays maxima, si quis;

Centum quam Metici

20 Sanctaque Calliope. Quid refert unus ineptis

Partibus accedam? Veluti cum fore caterva

Ranarum vastas cogit strepitare paludes,

Non ideo inlomis plus est vicinia, fauce

Insurgente nova: quamquam sit Homerica

rana

25 Limnocharis, multumque furens à Vate coas

xer.

Aspicis, Alesto quantos erexerit audax

30 Ibis omnes rictus, tumefactaque colla veneno?

Hinc memora in glassem descendunt, quia

odali Nymphis

zilio regiq

Aequas

